

359/1999 Sb. Zákon

ze dne 9. prosince 1999

O sociálně-právní ochraně dětí

SHRNUTÍ ZÁKONA OD DOSTUPNÉHO ADVOKÁTA

JUDr. Ondřej Preuss, Ph.D.
Garant obsahu

Zákon o sociálně-právní ochraně dětí upravuje pomoc a ochranu dětem v ohrožení. Zákon č. 359/1999 Sb., známý jako **zákon o sociálně-právní ochraně dětí**, stanoví, jak stát **pomáhá dětem bez zázemí, týraným nebo zanedbávaným**. **Orgány OSPOD (tzv. sociálka)** pomáhají dětem i rodinám řešit krizové situace.

Zákon dává obcím a krajům povinnost **chránit práva dětí**, zajistit jim pomoc a zasáhnout, když rodiče selhávají. Upravuje postupy při odebrání dítěte, náhradní péči, pěstounství i mezinárodních adopcích. **Pracovníci OSPOD mají přístup do domácnosti a mohou mluvit s dítětem bez rodičů.**

V praxi zákon chrání **děti ohrožené domácím násilím, chudobou nebo závislostí rodičů**. Pomáhá i rodičům – nabízí **poradny, krizová centra nebo sanace rodiny**.

Smyslem zákona je zajistit, aby každé dítě mělo bezpečné a důstojné dětství. Stát se aktivně stará o ochranu těch nejzranitelnějších.

Vyhlášeno dne 30. prosince 1999, datum poslední novelizace 1. července 2025

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ

Úvodní ustanovení

§ 1

Předmět úpravy

(1) Tento zákon upravuje sociálně-právní ochranu dětí a zaopatření zletilých nebo plně svéprávných fyzických osob po zániku pěstounské péče nebo ústavní výchovy.

(2) Sociálně-právní ochranou dětí (dále jen „sociálně-právní ochrana“) se rozumí zejména

- a) ochrana práva dítěte na příznivý vývoj a řádnou výchovu,
- b) ochrana oprávněných zájmů dítěte, včetně ochrany jeho jmění,
- c) působení směřující k obnovení narušených funkcí rodiny,
- d) zabezpečení náhradního rodinného prostředí pro dítě, které nemůže být trvale nebo dočasně vychováváno ve vlastní rodině.

(3) Nedotčeny zůstávají zvláštní právní předpisy, které upravují též ochranu práv a oprávněných zájmů dítěte.

(4) Tento zákon se použije na právní vztahy, které nejsou upraveny přímo použitelným předpisem Evropské unie v oblasti dávek pěstounské péče nebo zaopatřovacího příspěvku⁵⁵⁾.

§ 2

(1) Pro účely tohoto zákona se dítětem rozumí nezletilá osoba.¹⁾ V případě nezletilých dětí, které nabyly plné svéprávnosti, se sociálně-právní ochrana poskytuje pouze v rozsahu stanoveném v § 8 odst. 1, § 10 odst. 3 písm. a), b), § 29, § 32 a 34. Při poskytování sociálně-právní ochrany v těchto případech je příslušný orgán sociálně-právní ochrany povinen plně respektovat vůli dítěte, které nabylo plné svéprávnosti.

(2) Sociálně-právní ochrana se poskytuje dítěti, které na území České republiky

- a) má trvalý pobyt,
- b) má podle zvláštního právního předpisu^{1a)} upravujícího pobyt cizinců na území České republiky povolen trvalý pobyt nebo je hlášeno k pobytu na území České republiky po dobu nejméně 90 dnů,
- c) podalo žádost o udělení mezinárodní ochrany na území České republiky,
- d) je oprávněno trvale pobývat,²⁾
- e) pobývá s rodičem, který podal žádost o udělení mezinárodní ochrany nebo oprávnění k pobytu za účelem poskytnutí dočasné ochrany na území České republiky nebo které pobývá na základě uděleného oprávnění k pobytu za účelem dočasné ochrany na území České republiky podle zvláštního právního předpisu,^{2a)}
- f) pobývá s rodičem, který na území České republiky pobývá na základě potvrzení o strpění pobytu na území České republiky podle zvláštního právního předpisu⁶³⁾ nebo který je azylantem anebo osobou požívající doplňkové ochrany, nebo
- g) je azylantem nebo osobou požívající doplňkové ochrany.

(3) V rozsahu stanoveném tímto zákonem (§ 37 a 42) se sociálně-právní ochrana poskytuje také dítěti, které nemá

na území České republiky povolen trvalý pobyt nebo není hlášeno k pobytu na území České republiky po dobu nejméně 90 dnů podle zvláštního právního předpisu^{1a)} upravujícího pobyt cizinců na území České republiky ani není oprávněno podle zvláštního právního předpisu²⁾ trvale pobývat na území České republiky.

§ 2a

Vymezení některých pojmů

Pro účely tohoto zákona se rozumí

- a) jinou osobou odpovědnou za výchovu dítěte fyzická osoba, které bylo dítě svěřeno do osobní péče rozhodnutím soudu, a to ode dne vykonatelnosti takového rozhodnutí,
- b) osobou v evidenci fyzická osoba, která je vedena v evidenci osob, které mohou vykonávat pěstounskou péči po přechodnou dobu,
- c) osobou pečující fyzická osoba,
 - 1. které bylo dítě svěřeno do pěstounské péče, pěstounské péče po přechodnou dobu, předpěstounské péče nebo do péče podle § 953 občanského zákoníku,
 - 2. která osobně pečuje o dítě v průběhu řízení o svěření dítěte do její péče, pěstounské péče nebo předpěstounské péče nebo o jejím jmenování poručníkem dítěte, pokud bylo zahájeno z moci úřední,
 - 3. která osobně pečuje o dítě, podala-li návrh na svěření dítěte do její péče, pěstounské péče nebo předpěstounské péče nebo návrh na její jmenování poručníkem dítěte a není-li tato osobní péče o toto dítě zjevně bezdůvodná,
 - 4. která je poručníkem dítěte, jestliže o dítě osobně pečuje,
- d) nezaopatřeným dítětem nezaopatřené dítě podle zákona upravujícího státní sociální podporu,
- e) ústavním zařízením zařízení pro péči o děti nebo mládež poskytující plné přímé zaopatření,
- f) poskytováním plného přímého zaopatření je poskytování stravování, ubytování a ošacení.

§ 3

(1) Zřizuje se Úřad pro mezinárodněprávní ochranu dětí (dále jen „Úřad“) se sídlem v Brně. Úřad je správním úřadem s celostátní působností; je podřízen Ministerstvu práce a sociálních věcí (dále jen „ministerstvo“).

(2) V čele Úřadu je ředitel; jeho výběr, jmenování a odvolání se řídí zákonem o státní službě.

§ 4

(1) Sociálně-právní ochranu zajišťují orgány sociálně-právní ochrany, jimiž jsou

- a) krajské úřady,
- b) obecní úřady obcí s rozšířenou působností,
- c) obecní úřady a újezdní úřady; ustanovení tohoto zákona o obecních úřadech se vztahují i na újezdní úřady,
- d) ministerstvo,
- e) Úřad,
- f) Úřad práce České republiky - krajské pobočky a pobočka pro hlavní město Prahu (dále jen „krajská pobočka Úřadu práce“).

(2) Sociálně-právní ochranu dále zajišťují

- a) obce v samostatné působnosti,
- b) kraje v samostatné působnosti,
- c) komise pro sociálně-právní ochranu dětí,
- d) další právnické a fyzické osoby, jsou-li výkonem sociálně-právní ochrany pověřeny, (dále jen „pověřená osoba“).

(3) Obecní úřad obce s rozšířenou působností vykonává působnost v oblasti sociálněprávní ochrany, není-li působnost svěřena jinému orgánu sociálně-právní ochrany.

§ 4a

(1) Držitel poštovní licence může vykonávat státní správu podle tohoto zákona, uzavře-li s ním ministerstvo veřejnoprávní smlouvu, která blíže určí podmínky výkonu státní správy držitelem poštovní licence; držitel poštovní licence může vykonávat státní správu nejvýše v rozsahu těchto činností:

- a) přijímání podání podle tohoto zákona a přijímání podkladů pro vydání rozhodnutí podle tohoto zákona ve věci státního příspěvku na výkon péstounské péče, dávek péstounské péče a zaopatřovacích příspěvků, včetně jejich předávání příslušné krajské pobočce Úřadu práce,
- b) poskytování základních informací o právní úpravě tohoto zákona ve věcech uvedených v písmenu a).

(2) K uzavření veřejnoprávní smlouvy není třeba souhlasu nadřízeného správního orgánu. Spory z veřejnoprávní smlouvy řeší ministr práce a sociálních věcí.

(3) Ministerstvo a Úřad práce České republiky zveřejní veřejnoprávní smlouvu na své úřední desce i na svých internetových stránkách.

(4) Veřejnoprávní smlouva může stanovit finanční plnění, které získá držitel poštovní licence jako kompenzaci za výkon státní správy podle tohoto zákona a které se stanoví podle cenových předpisů⁹⁸).

Základní ustanovení sociálně-právní ochrany

§ 5

Předním hlediskem sociálně-právní ochrany je zájem a blaho dítěte, ochrana rodičovství a rodiny a vzájemné právo rodičů a dětí na rodičovskou výchovu a péči. Přitom se přihlíží i k širšímu sociálnímu prostředí dítěte.

§ 6

Sociálně-právní ochrana se zaměřuje zejména na děti,

a) jejichž rodiče

1. zemřeli,
2. neplní povinnosti plynoucí z rodičovské odpovědnosti, nebo
3. nevykonávají nebo zneužívají práva plynoucí z rodičovské odpovědnosti;

b) které byly svěřeny do výchovy jiné osoby odpovědné za výchovu dítěte, pokud tato osoba neplní povinnosti plynoucí ze svěřením dítěte do její výchovy;

c) které vedou zahálčivý nebo nemravný život spočívající zejména v tom, že zanedbávají školní docházku, nepracují, i když nemají dostatečný zdroj obživy, požívají alkohol nebo návykové látky, jsou ohroženy závislostí, živí se prostitucí, spáchaly trestný čin nebo, jde-li o děti mladší než patnáct let, spáchaly čin, který by jinak byl trestným činem,⁴⁾ opakovaně nebo soustavně páchají přestupky podle zákona upravujícího přestupky nebo jinak ohrožují občanské soužití;

d) které se opakovaně dopouští útěků od rodičů nebo jiných fyzických nebo právnických osob odpovědných za výchovu dítěte;

e) na kterých byl spáchán trestný čin ohrožující život, zdraví, svobodu, jejich lidskou důstojnost, mravní vývoj nebo jmění, nebo je podezření ze spáchání takového činu;

f) které jsou na základě žádostí rodičů nebo jiných osob odpovědných za výchovu dítěte opakovaně umísťovány do zařízení zajišťujících nepřetržitou péči o děti nebo jejich umístění v takových zařízeních trvá déle než 6 měsíců;

g) které jsou ohrožovány domácím násilím⁸¹⁾, popřípadě násilím mezi dalšími fyzickými osobami;

h) které jsou žadateli o udělení mezinárodní ochrany, azylanty nebo osobami požívajícími doplňkové ochrany, a které se na území České republiky nacházejí bez doprovodu rodičů nebo jiných osob odpovědných za jejich výchovu;

pokud tyto skutečnosti trvají po takovou dobu nebo jsou takové intenzity, že nepříznivě ovlivňují vývoj dětí nebo jsou anebo mohou být příčinou nepříznivého vývoje dětí.

§ 6a

(1) Poskytování sociálně-právní ochrany dětem podle § 6 spočívá v poskytování pomoci a podpory při překonávání jejich nepříznivé sociální situace s cílem umožnit jim sociální začleňování a poskytnout jim ochranu před sociálním vyloučením.

(2) Zaměstnanec zařazený k výkonu práce v orgánu sociálně-právní ochrany při výkonu sociálně-právní ochrany dětí podle § 6

- a) je v osobním styku s dítětem, jeho rodiči nebo osobami odpovědnými za jeho výchovu,
- b) volí prostředky působení na dítě tak, aby na dítě účinně působily v jeho nepříznivé sociální situaci,
- c) řeší problémy dítěte v jeho přirozeném sociálním prostředí.

§ 7

(1) Každý je oprávněn upozornit na závadné chování dětí jejich rodiče.

(2) Každý je oprávněn upozornit orgán sociálně-právní ochrany na porušení povinností nebo zneužití práv vyplývajících z rodičovské odpovědnosti, na skutečnost, že rodiče nemohou plnit povinnosti vyplývající z rodičovské odpovědnosti, nebo na skutečnosti uvedené v § 6 písm. b) až h); tím není dotčena povinnost vyplývající ze zvláštního právního předpisu.⁶⁾

§ 8

(1) Dítě má právo požádat orgány sociálně-právní ochrany a zařízení sociálně-právní ochrany, státní orgány, kterým podle zvláštních právních předpisů⁷⁾ přísluší též ochrana práv a oprávněných zájmů dítěte, pověřené osoby, školy, školská zařízení a poskytovatele zdravotních služeb o pomoc při ochraně svého života a dalších svých práv; tyto orgány, právnické a fyzické osoby a pověřené osoby jsou povinny poskytnout dítěti odpovídající pomoc. Dítě má právo požádat o pomoc i bez vědomí rodičů nebo jiných osob odpovědných za výchovu dítěte.

(2) Dítě, které je schopno formulovat své vlastní názory, má právo pro účely sociálně-právní ochrany tyto názory svobodně vyjadřovat při projednávání všech záležitostí, které se ho dotýkají, a to i bez přítomnosti rodičů nebo jiných osob odpovědných za výchovu dítěte. Vyjádření dítěte se při projednávání všech záležitostí týkajících se jeho osoby věnuje náležitá pozornost odpovídající jeho věku a rozumové vyspělosti. Při své činnosti bere orgán sociálně-právní ochrany v úvahu přání a pocity dítěte s přihlédnutím k jeho věku a vývoji tak, aby nedošlo k ohrožení nebo narušení jeho citového a psychického vývoje.

(3) Dítě, které je schopno s ohledem na svůj věk a rozumovou vyspělost posoudit dosah a význam rozhodnutí vyplývajících ze soudního nebo správního řízení, kterého je účastníkem, nebo jde-li o jiné rozhodnutí vztahující se k jeho osobě, obdrží od orgánu sociálně-právní ochrany informace o všech závažných věcech jeho osoby se týkajících o dítěti starším 12 let se má za to, že je schopno informaci přijmout, vytvořit si vlastní názor a tento sdělit.

§ 9

Rodič nebo jiná osoba odpovědná za výchovu dítěte má právo při výkonu svých práv a povinností požádat o pomoc orgán sociálně-právní ochrany, státní orgány, kterým podle zvláštních právních předpisů⁷⁾ přísluší též ochrana práv a oprávněných zájmů dítěte, popřípadě pověřené osoby; tyto orgány v rozsahu své působnosti a pověřené osoby v rozsahu svého pověření jsou tuto pomoc povinny poskytnout.

§ 9a

(1) Nastane-li situace, která ohrožuje řádnou výchovu a příznivý vývoj dítěte, kterou rodiče nebo jiné osoby odpovědné za výchovu dítěte nemohou nebo nejsou schopni sami řešit, je nezbytné přijmout na ochranu dítěte a k poskytnutí pomoci rodičům nebo jiným osobám odpovědným za výchovu dítěte potřebné opatření sociálně-právní ochrany podle části třetí.

(2) Opatření sociálně-právní ochrany musí být zvolena tak, aby na sebe navazovala a vzájemně se ovlivňovala. Při výkonu a realizaci opatření mají přednost ta, která zabezpečí řádnou výchovu a příznivý vývoj dítěte v jeho rodinném prostředí a není-li to možné v náhradním rodinném prostředí s cílem umožnit návrat dítěte do vlastní rodiny; při tom se postupuje s využitím metod sociální práce a postupů odpovídajících současným vědeckým poznatkům.

(3) Orgány sociálně-právní ochrany, zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc a pověřené osoby jsou povinny se řídit při výkonu sociálně-právní ochrany standardy kvality sociálně-právní ochrany, které jsou kritérii určujícími úroveň kvality poskytování sociálně-právní ochrany. Plnění standardů kvality sociálně-právní ochrany se hodnotí systémem bodů.

(4) Standardy kvality sociálně-právní ochrany obsahují

- a) principy a bodové hodnocení výkonu sociálně-právní ochrany,
- b) standardy sociální práce s klientem,
- c) standardy personálního a organizačního zajištění výkonu sociálně-právní ochrany,
- d) technicko-provozní zajištění sociálně-právní ochrany.

ČÁST TŘETÍ

Opatření sociálně-právní ochrany

HLAVA I

Preventivní a poradenská činnost

§ 10

(1) Obecní úřad je povinen

- a) vyhledávat děti uvedené v § 6,
- b) působit na rodiče, aby plnili povinnosti vyplývající z rodičovské odpovědnosti,
- c) projednat s rodiči odstranění nedostatků ve výchově dítěte,
- d) projednat s dítětem nedostatky v jeho chování,
- e) poskytnout nebo zprostředkovat rodičům na jejich žádost poradenství při uplatňování nároků dítěte podle zvláštních právních předpisů,⁹⁾
- f) oznámit obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností skutečnosti, které nasvědčují tomu, že jde o děti uvedené v § 6.

(2) Obecní úřad při výkonu sociálně-právní ochrany dětí podle § 6

- a) zajišťuje dostupnost informací o možnostech a způsobech poskytování sociálně-právní ochrany na svém území,
- b) zprostředkuje na požádání dětí, rodičů nebo jiných osob odpovědných za výchovu možnost poskytnutí sociální nebo jiné odborné služby anebo kontakt s poskytovatelem takových služeb, je-li těmto osobám nezbytné poskytnout pomoc a podporu při ochraně života a práv dítěte nebo při výkonu povinností a práv vyplývajících z rodičovské odpovědnosti,
- c) spolupracuje s jinými obecními úřady, krajskými úřady a s poskytovateli odborných služeb při zprostředkování pomoci dětem, rodičům nebo jiným osobám odpovědným za výchovu, popřípadě při zprostředkování kontaktu mezi těmito osobami a poskytovatelem odborných služeb.

(3) Obecní úřad obce s rozšířenou působností je povinen

- a) sledovat nepříznivé vlivy působící na děti a zjišťovat příčiny jejich vzniku,
- b) činit opatření k omezování působení nepříznivých vlivů na děti,
- c) pravidelně vyhodnocovat situaci dítěte a jeho rodiny, a to zejména z hlediska posouzení, zda se jedná o dítě uvedené v § 6, podle druhu a rozsahu opatření nezbytných k ochraně dítěte, a poskytovat pomoc rodičům nebo jiným osobám odpovědným za výchovu dítěte,
- d) zpracovat na základě vyhodnocení situace dítěte a jeho rodiny podle písmene c) individuální plán ochrany dítěte, který vymezuje příčiny ohrožení dítěte, stanoví opatření k zajištění ochrany dítěte, k poskytnutí pomoci rodině ohroženého dítěte a k posílení funkcí rodiny a stanoví časový plán pro provádění těchto opatření, a to ve spolupráci s rodiči nebo jinou osobou odpovědnou za výchovu dítěte, dítětem a odborníky, kteří se podílejí na řešení problému dítěte a jeho rodiny,
- e) pořádat případové konference pro řešení konkrétních situací ohrožených dětí a jejich rodin, a to ve spolupráci s rodiči a jinou osobou odpovědnou za výchovu dítěte, dalšími přizvanými osobami, zejména zástupci škol, školských zařízení, zařízení poskytovatelů zdravotních služeb, orgánů činných v sociální oblasti, Policie České republiky, státních zástupců, odborných pracovníků v oblasti náhradní rodinné péče, poskytovatelů sociálních služeb a pověřených osob; pro účast na případové konferenci platí § 38 odst. 7 obdobně,

f) srozumitelně informovat dítě uvedené v § 6 o jeho právech jakožto poškozeného v trestním řízení, zejména o právu na ustanovení zmocněnce a právu na náhradu škody a nemajetkové újmy.

(4) Státní orgány, pověřené osoby, školy, školská zařízení a poskytovatelé zdravotních služeb nebo služby péče o dítě v dětské skupině, popřípadě další zařízení určená pro děti, jsou povinni oznámit obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností skutečnosti, které nasvědčují tomu, že jde o dítě uvedené v § 6, a to bez zbytečného odkladu poté, kdy se o takové skutečnosti dozví. Pokud o to ten, kdo učinil oznámení podle věty první, požádá, obecní úřad obce s rozšířenou působností ho informuje ve lhůtě 30 dnů ode dne, kdy oznámení obdržel, zda na základě skutečností uvedených v oznámení shledal či neshledal, že jde o dítě uvedené v § 6. Osoba provozující ústavní zařízení má při přijetí dítěte do zařízení povinnost tuto skutečnost ohlásit bez zbytečného odkladu obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, v jehož správním obvodu má dítě trvalý pobyt, a není-li tento pobyt znám, obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, v jehož správním obvodu se nachází zařízení, do kterého bylo dítě přijato. Při plnění povinností podle věty první a třetí se nelze dovolávat povinnosti zachovat mlčenlivost podle zvláštního právního předpisu.

(5) Individuální plán ochrany dítěte se

- a) zpracovává s důrazem na přijetí opatření, které umožní setrvání dítěte v péči rodičů nebo jiných osob odpovědných za výchovu dítěte,
- b) vypracovává od počátku doby poskytování sociálně-právní ochrany, nejpozději do 1 měsíce od zařazení dítěte do evidence obecního úřadu obce s rozšířenou působností,
- c) pravidelně aktualizuje, zejména v situacích, kdy je uloženo výchovné opatření, nařízena ústavní výchova, ochranná výchova nebo kdy je dítě svěřeno do zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, do pěstounské péče nebo jiné náhradní výchovy.

§ 10a

(1) Poskytovatel zdravotních služeb je povinen neprodleně oznámit obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, že matka po narození dítěte dítě opustila a zanechala je v jeho zdravotnickém zařízení.

(2) Každý, kdo se souhlasem rodiče nebo jiné osoby odpovědné za výchovu dítěte a bez rozhodnutí příslušného orgánu převezme dítě do své péče s úmyslem přijmout dítě do své trvalé péče, je povinen tuto skutečnost neprodleně oznámit obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností.

(3) Při plnění povinností podle odstavců 1 a 2 platí § 10 odst. 4 věta poslední obdobně.

(4) Orgánem sociálně-právní ochrany, který jsou rodiče osvojovaného dítěte povinni podle občanského zákoníku informovat o tom, že dítě bylo předáno do péče budoucímu osvojiteli, je obecní úřad obce s rozšířenou působností.

§ 11

Poradenská činnost

(1) Obecní úřad obce s rozšířenou působností

- a) pomáhá rodičům při řešení výchovných nebo jiných problémů souvisejících s péčí o dítě,
- b) pořádá v rámci poradenské činnosti přednášky a kurzy zaměřené na řešení výchovných, sociálních a jiných problémů souvisejících s péčí o dítě a jeho výchovou,
- c) poskytuje zájemcům o osvojení nebo pěstounskou péči poradenskou pomoc související s osvojením dítěte nebo svěřením dítěte do pěstounské péče,
- d) poskytuje osvojitelům nebo osobám pečujícím poradenskou pomoc související s osvojením dítěte nebo svěřením dítěte do péče,
- e) poskytuje poradenskou pomoc při uplatňování nároku dítěte na výživné a při vymáhání plnění vyživovací povinnosti k dítěti, včetně pomoci při podávání návrhu soudu; přitom spolupracuje zejména s krajskými pobočkami Úřadu práce, povinnými osobami, orgány činnými v trestním řízení a soudy,
- f) poskytuje rodiči bez zbytečného odkladu po umístění dítěte do ústavního zařízení nebo po předání dítěte do péče jiné osoby odpovědné za výchovu dítěte poradenskou pomoc spočívající zejména v pomoci uspořádat rodinné poměry, které by umožnily návrat dítěte do rodiny, při řešení životní a sociální situace, včetně hmotné úrovně rodiny, v pomoci při spolupráci s orgány sociálního zabezpečení, krajskými pobočkami Úřadu práce a dalšími orgány, a za tím účelem také rodiči zprostředkuje odbornou poradenskou pomoc,
- g) může poskytovat poradenskou pomoc podle písmene f) v obdobném rozsahu též osobám blízkým dítěti.

(2) Obecní úřad obce s rozšířenou působností při výkonu sociálně-právní ochrany dětí podle § 6, je-li jim nezbytné poskytnout pomoc a podporu při ochraně života a dalších práv dítěte, nebo při výkonu povinností a práv vyplývajících z rodičovské odpovědnosti

- a) poskytuje odborné sociální poradenství dětem podle § 6, jejich rodičům nebo jiným osobám odpovědným za výchovu dítěte, případně též jiným osobám blízkým dítěti,
- b) vykonává činnosti sociální práce vedoucí k řešení nepříznivé sociální situace dětí podle § 6 nebo rodin s těmito dětmi; přitom spolupracuje s krajskou pobočkou Úřadu práce a krajským úřadem.

(3) Krajský úřad poskytuje poradenskou pomoc

- a) zájemcům o osvojení nebo pěstounskou péči související s osvojením dítěte nebo svěřením dítěte do pěstounské péče,
- b) osvojitelům nebo osobám pečujícím související s osvojením dítěte nebo svěřením dítěte do péče, zejména v otázkách výchovy.

(4) Krajský úřad alespoň jednou v roce zabezpečí konzultace o výkonu pěstounské péče. Konzultací se kromě odborníků na řešení výchovných a sociálních problémů zúčastňují také osoby pečující; konzultací se mohou zúčastnit též děti svěřené těmto osobám pečujícím do pěstounské péče a další fyzické osoby, které tvoří s osobou pečující domácnost.

§ 11a

Preventivní a poradenská činnost podle § 10 odst. 1 písm. b), c) a e) a poradenská činnost podle § 11 odst. 1 písm. a) se poskytuje i jiným osobám odpovědným za výchovu dítěte.

HLAVA II

Opatření na ochranu dětí

§ 12

(1) Obecní úřad obce s rozšířenou působností může uložit rodičům povinnost využít odbornou poradenskou pomoc pokud rodiče

- a) nezajistili dítěti odbornou poradenskou pomoc, ačkoliv dítě takovou pomoc nezbytně potřebuje a obecní úřad obce s rozšířenou působností takovou pomoc předtím doporučil,
- b) nejsou schopni řešit problémy spojené s výchovou dítěte bez odborné poradenské pomoci, zejména při sporech o úpravě výchovy dítěte nebo úpravě styku s dítětem,
- c) nevyužili možnosti odborné poradenské pomoci potřebné k překonání problémů rodiny a k odvrácení umístění dítěte do náhradní péče nebo nedbali na doporučení spolupracovat s pověřenými osobami, poskytovateli odborných poradenských služeb nebo mediátorem.

(2) Nemá-li osoba pečující uzavřenu dohodu o výkonu pěstounské péče, může obecní úřad obce s rozšířenou působností určit obsah a zaměření povinnosti zvyšovat si znalosti a dovednosti v oblasti výchovy a péče o dítě podle § 47a odst. 2 písm. f). Povinnost podle § 47a odst. 2 písm. f), jejíž obsah blíže určí obecní úřad obce s rozšířenou působností podle věty první, je osoba pečující povinna splnit u pověřené osoby na základě smlouvy.

(3) Obecní úřad obce s rozšířenou působností může povinnosti uvedené v odstavci 1 uložit i jiným osobám odpovědným za výchovu dítěte.

(4) Obecní úřad obce s rozšířenou působností zruší uložení povinností podle odstavců 1 až 3, jestliže

- a) splnilo svůj účel,
- b) nesplnilo svůj účel; přitom může rozhodnout o uložení výchovného opatření podle § 13 nebo zvolit jiné vhodné opatření sociálně-právní ochrany, nebo
- c) osoba pečující uzavřela dohodu o výkonu pěstounské péče, jde-li o rozhodnutí podle odstavce 2.

Výchovná opatření

§ 13

(1) Vyžaduje-li to zájem na řádné výchově dítěte, může obecní úřad obce s rozšířenou působností

- a) napomenout vhodným způsobem dítě, rodiče, jiné osoby odpovědné za výchovu dítěte, popřípadě toho, kdo narušuje řádnou péči o dítě,
- b) stanovit nad dítětem dohled a provádět jej za součinnosti školy, popřípadě dalších institucí a osob, které působí zejména v místě bydliště nebo pracoviště dítěte,
- c) uložit dítěti, rodičům nebo jiným osobám odpovědným za výchovu dítěte omezení bránící působení škodlivých vlivů na výchovu dítěte, zejména zákaz určitých činností, návštěv určitých míst, akcí nebo zařízení nevhodných vzhledem k osobě dítěte a jeho vývoji, nebo
- d) uložit dítěti, rodičům nebo jiným osobám odpovědným za výchovu dítěte povinnost využít odbornou poradenskou pomoc nebo uložit povinnost účastnit se prvního setkání se zapsaným mediátorem v rozsahu 3 hodin nebo terapie; ustanovení § 12 odst. 1 tím není dotčeno.

Neučinil-li tak obecní úřad obce s rozšířenou působností, může o těchto výchovných opatřeních za stejných podmínek rozhodnout soud.

(2) Obecní úřad obce s rozšířenou působností při rozhodování o výchovných opatřeních podle odstavce 1 přihlédne k tomu, že projednávání nedostatků podle § 10 odst. 1 písm. b) až d) nebo uložení povinnosti podle § 12 odst. 1 a 3 nevedlo k nápravě.

(3) Obecní úřad obce s rozšířenou působností může požádat příslušný obecní úřad, aby sledoval, zda jsou dodržována výchovná opatření, o nichž rozhodl.

(4) Obecní úřad obce s rozšířenou působností zruší jím uložené výchovné opatření,

- a) jestliže splní svůj účel, nebo
- b) jestliže nesplní svůj účel; přitom může rozhodnout o uložení jiného výchovného opatření nebo zvolit jiné vhodné opatření sociálně-právní ochrany,
- c) změní-li se poměry; písmeno b) věta za středníkem platí obdobně.

§ 13a

(1) Vyžaduje-li to zájem dítěte a výchovná opatření podle § 13 odst. 1 nevedla k nápravě, může soud dočasně odejmout dítě po dovršení 4 let z péče rodičů nebo jiné osoby odpovědné za výchovu dítěte; přitom dítěti nařídí nejdéle na 3 měsíce pobyt ve

- a) středisku výchovné péče nebo v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, nebo
- b) domově pro osoby se zdravotním postižením.

(2) Není-li možné zajistit dítěti potřebnou ochranu a pomoc jiným výchovným opatřením nebo opatřením sociálně-právní ochrany a zároveň není možné zajistit péči o dítě náhradní rodinnou péčí, zejména pěstounskou péčí na přechodnou dobu, může soud rozhodnout o svěření dítěte po dovršení 4 let do péče zařízení pro děti vyžadující

okamžitou pomoc podle odstavce 1 písm. a), jde-li o dítě,

a) které se ocitlo ve stavu nedostatku řádné péče anebo je-li život dítěte, jeho normální vývoj nebo jeho jiný důležitý zájem vážně ohrožen nebo narušen,

b) které se ocitlo bez péče přiměřené jeho věku,

c) tělesně nebo duševně týrané nebo zneužívané, nebo

d) které se ocitlo v prostředí nebo situaci, které závažným způsobem ohrožují jeho základní práva.

(3) Soud v rozhodnutí označí zařízení, do kterého má být dítě podle odstavce 1 umístěno. Přitom přihlédne k zájmům dítěte a k vyjádření obecního úřadu obce s rozšířenou působností. Soud dbá na umístění dítěte co nejblíže bydlišti rodičů nebo jiných osob dítěti blízkých.

(4) Soud může dobu trvání výchovného opatření podle odstavce 1 zcela výjimečně prodloužit, zejména v případě, že si rodiče nebo jiná osoba odpovědná za výchovu dítěte prokazatelně upravuje své poměry tak, aby mohla převzít dítě do osobní péče. Celková doba nepřetržitého trvání výchovného opatření podle odstavce 1 nesmí přesáhnout 6 měsíců.

(5) Doby pobytu dítěte ve středisku výchovné péče, v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc nebo v domově pro osoby se zdravotním postižením, který je uložen na základě předběžné úpravy poměrů dítěte na nezbytně nutnou dobu podle § 924 občanského zákoníku nebo výchovného opatření podle odstavce 1, se pro účely posouzení celkové doby nepřetržitého trvání výchovného opatření podle odstavce 4 počítají. Povolení přechodného pobytu (návštěvy) u rodičů nebo jiných osob podle § 30 nemá na celkovou dobu trvání výchovného opatření podle odstavce 4 vliv.

§ 14

(1) Obecní úřad obce s rozšířenou působností podává za podmínek stanovených zvláštním právním předpisem¹¹⁾ návrh soudu

a) na rozhodnutí, zda je třeba souhlasu rodiče k osvojení dítěte,

b) na omezení nebo zbavení rodičovské odpovědnosti anebo omezení nebo pozastavení jejího výkonu,

c) na nařízení ústavní výchovy,

d) na prodloužení nebo zrušení ústavní výchovy,

e) na svěřením dítěte do péče zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, na prodloužení doby trvání tohoto svěřením a na zrušení rozhodnutí o svěřením dítěte do tohoto zařízení,

f) na svěřením dítěte do pěstounské péče na přechodnou dobu a jeho zrušení,

g) na nařízení výchovného opatření podle § 13a, na prodloužení doby trvání tohoto výchovného opatření nebo na jeho zrušení,

- h) na přemístění dítěte do jiného zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy,
- i) na pozastavení výkonu povinnosti a práva péče o dítě u nezletilého rodiče,
- j) na zachování povinnosti a práva péče o dítě a osobního styku s dítětem u rodiče omezeného ve svéprávnosti,
- k) na zbavení rodiče práva dát souhlas k osvojení nebo dalších povinností a práv osobní povahy, zbavil-li soud rodiče rodičovské odpovědnosti,
- l) na zrušení pěstounské péče,
- m) na odvolání poručníka,
- n) na propuštění dítěte ze zdravotního ústavu,
- o) na vyslovení nepřípustnosti držení dítěte v zařízení sociálních služeb,
- p) na omezení nebo zákaz styku s dítětem,
- q) na zrušení péče podle § 953 občanského zákoníku.

(2) Obecní úřad obce s rozšířenou působností je povinen před podáním návrhu soudu podle odstavce 1, nebo byl-li návrh podán rodičem nebo jinou osobou odpovědnou za výchovu dítěte anebo státním zastupitelstvím podle zvláštního právního předpisu

- a) projednat s rodiči nebo jinými osobami odpovědnými za výchovu dítěte důvody, pro které má dojít nebo došlo k podání návrhu soudu, poučit je srozumitelně a prokazatelně o jejich právech a povinnostech vyplývajících z rodičovské odpovědnosti a důsledcích neplnění těchto povinností; to neplatí v případě, že rodič nebo jiná osoba odpovědná za výchovu dítěte je nezvěstná, pro dlouhodobý pobyt v cizině nedosažitelná nebo pokud onemocněla chorobou, která znemožňuje takové projednání,
- b) v rámci případové konference předem projednat důvody podání návrhu podle odstavce 1 a zabývat se možnými způsoby jejich řešení; to neplatí, je-li zřejmé, že uspořádání případové konference by bylo nemožné nebo zjevně neúčelné,
- c) uspořádat případovou konferenci v průběhu řízení soudu o svěření dítěte do náhradní péče, pokud nebyla uspořádána podle písmene b) již před zahájením tohoto řízení; ustanovení písmene b) věty za středníkem platí obdobně,
- d) uskutečnit opatření sociálně-právní ochrany vyplývající z vyhodnocení situace dítěte a individuálního plánu ochrany dítěte, zejména poskytnout nebo zprostředkovat poradenství a pomoc při výchově rodičům nebo jiným osobám odpovědným za výchovu dítěte, popřípadě uložit povinnost využít odborné pomoci podle § 12,
- e) zvážit uložení výchovných opatření s hodnocením výsledků jejich využití.

(3) Součástí návrhu obecního úřadu obce s rozšířenou působností

- a) podle odstavce 1 je zpráva pro soud o projednání a přijetí opatření podle odstavce 2 písm. a) až d),

b) podle odstavce 1 písm. c) až i), k) až m) a q) je vyhodnocení, že důvodem podání návrhu nejsou pouze nedostatečné bytové poměry nebo majetkové poměry rodičů dítěte nebo osob, kterým bylo dítě svěřeno do péče, jestliže jsou jinak tyto osoby nebo rodiče způsobilí zabezpečit řádnou výchovu dítěte a plnění povinností vyplývajících z jejich rodičovské odpovědnosti.

(4) Jestliže soud rozhoduje o nařízení ústavní výchovy dítěte nebo o přemístění dítěte do jiného zařízení pro výkon ústavní výchovy, podává obecní úřad obce s rozšířenou působností soudu vyjádření pro potřeby určení zařízení pro výkon ústavní výchovy, do kterého má být dítě umístěno.

(5) Jestliže opatření učiněná soudem vedla k nápravě v chování dítěte, v jednání rodičů nebo dalších osob, kteří narušovali řádnou výchovu dítěte, může podat obecní úřad obce s rozšířenou působností návrh soudu na zrušení těchto opatření.

(6) Obecní úřad obce s rozšířenou působností poskytuje součinnost soudu při výkonu rozhodnutí o výchově nezletilých dětí podle zvláštního právního předpisu^{12a)}.

(7) Obecní úřad obce s rozšířenou působností a osoby účastníci se provádění výkonu rozhodnutí postupují ve vzájemné součinnosti podle odstavce 6 s cílem

a) dosažení vynucení povinnosti uložené soudním rozhodnutím a

b) působit na povinného, aby se soudnímu rozhodnutí podrobil dobrovolně.

(8) Obecní úřad obce s rozšířenou působností nebo osoby, které se účastní provádění výkonu rozhodnutí, jsou povinny dítěti poskytnout potřebné vysvětlení nastalé situace, a to způsobem odpovídajícím jeho věku a rozumové vyspělosti, nevylučují-li to okolnosti případu.

(9) Za součinnost podle odstavce 6 se považuje též poskytnutí nebo zprostředkování odborné pomoci dítěte, popřípadě jeho rodičům nebo jiným osobám odpovědným za výchovu dítěte.

(10) Obecní úřad obce s rozšířenou působností nebo osoby, které se účastní provádění výkonu rozhodnutí, jsou povinny při provádění výkonu rozhodnutí postupovat s maximální možnou rychlostí.

§ 15

(1) Ocitne-li se dítě bez péče přiměřené jeho věku, zejména v důsledku úmrtí rodičů nebo jejich hospitalizace, je obecní úřad povinen zajistit takovému dítěti neodkladnou péči; při zajištění této péče zpravidla dá přednost příbuznému dítěti. O uvedeném opatření obecní úřad neprodleně uvědomí obecní úřad obce s rozšířenou působností.

(2) Obecní úřad obce s rozšířenou působností posoudí, zda jsou v případě uvedeném v odstavci 1 dostatečně zajištěna práva dítěte a uspokojovány jeho odůvodněné potřeby, nebo zda je potřebné učinit další opatření směřující k ochraně dítěte.

§ 16

(1) Ocitne-li se dítě ve stavu nedostatku řádné péče anebo je-li život dítěte, jeho normální vývoj nebo jeho jiný důležitý zájem vážně ohrožen nebo narušen, je obecní úřad obce s rozšířenou působností povinen podat neprodleně návrh soudu na vydání předběžného opatření¹³).

(2) Jestliže je dítě přítomno nebo vystaveno domácímu násilí⁸¹), může obecní úřad obce s rozšířenou působností podat jménem dítěte soudu návrh na vydání předběžného opatření na uložení opatření k ochraně dítěte před domácím násilím⁷⁰).

§ 16a

(1) Obecní úřad obce s rozšířenou působností je povinen posoudit, zda je nutné učinit opatření směřující k ochraně dítěte, jestliže dítě je se souhlasem rodiče nebo jiné osoby odpovědné za výchovu dítěte bez rozhodnutí příslušného orgánu předáno do péče osoby, která má úmysl přijmout dítě do své trvalé nebo dlouhodobé péče, nebo jestliže je dítě se souhlasem rodičů a bez rozhodnutí soudu předáno do péče budoucího osvojitele. Obecní úřad obce s rozšířenou působností je povinen taková opatření učinit zejména v případě, kdy osoba, která převzala dítě do své péče, bez zbytečného odkladu nepodá příslušnému orgánu návrh na osvojení dítěte, na svěřením dítěte do pěstounské péče nebo do předpěstounské péče, návrh na svěřením dítěte do péče jiné osoby nebo návrh na jinou právní úpravu svého vztahu k dítěti.

(2) Obecní úřad obce s rozšířenou působností poskytuje osobě, které bylo dítě předáno do péče podle odstavce 1 věty první, pomoc při řešení problémů spojených s péčí o dítě, při podávání návrhů příslušným orgánům na úpravu právního vztahu této osoby k dítěti a při uplatňování nároků, zejména v sociální oblasti.

(3) Obecní úřad obce s rozšířenou působností vydává na žádost osoby podle § 2a písm. c) bodu 2 nebo 3 pro účely rozhodování o dávkách pěstounské péče a pro účely uzavírání dohod o výkonu pěstounské péče vyjádření, v němž uvede, jde-li o osobu

a) podle § 2a písm. c) bodu 2, zda tato osoba o dítě osobně pečuje, nebo

b) podle § 2a písm. c) bodu 3, zda tato osoba o dítě osobně pečuje a zda péče této osoby o dítě je nebo není zjevně bezdůvodná.

(4) Pro účely tohoto zákona se osobní péče o dítě považuje vždy za zjevně bezdůvodnou, pokud

a) o dítě může osobně pečovat některý z rodičů nebo poručník,

b) o péči o dítě bylo rozhodnuto a nedošlo k podstatné změně poměrů,

c) je jí sledován nepoctivý úmysl,

d) jde o péči osoby, která dítě protiprávně zadržuje, nebo

e) je zjevným zneužitím práva.

§ 16b

Souhlas s poskytováním ochrany a pomoci dítěti v ústavních zařízeních

(1) Obecní úřad obce s rozšířenou působností rozhoduje na základě žádosti o vydání souhlasu s

- a) poskytováním ochrany a pomoci dítěti v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc podle § 42a,
- b) prodloužením smlouvy o poskytování ochrany a pomoci dítěti v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc (dále jen „smlouva o poskytování ochrany a pomoci“) podle § 42a odst. 4,
- c) poskytováním sociální služby dítěti do 15 let věku v domově pro osoby se zdravotním postižením podle § 48 zákona o sociálních službách na základě smlouvy.

(2) Žádost o vydání souhlasu podle

- a) odstavce 1 písm. a) a c) musí být podána nejpozději třetí pracovní den následující po dni přijetí dítěte do zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc nebo do domova pro osoby se zdravotním postižením,
- b) odstavce 1 písm. b) musí být podána nejpozději třetí pracovní den následující po dni, ke kterému byl uzavřen dodatek o prodloužení smlouvy o poskytování ochrany a pomoci, ne však později než poslední den trvání původního závazku z prodlužované smlouvy o poskytování ochrany a pomoci.

(3) Obecní úřad obce s rozšířenou působností vydá souhlas podle odstavce 1 písm. a) a b), je-li zde důvod, pro který je poskytována ochrana a pomoc dítěti v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc podle § 42 odst. 1.

(4) Souhlas podle odstavce 1 písm. a) a b) se vydává na dobu, na kterou lze uzavřít smlouvu o poskytování ochrany a pomoci podle § 42a odst. 4. Je-li to v zájmu dítěte, lze souhlas vydat na dobu kratší.

(5) Změní-li se po vydání souhlasu podle odstavce 1 podstatným způsobem okolnosti rozhodné pro jeho vydání, zejména poměry na straně dítěte, rodičů nebo jiných osob odpovědných za výchovu dítěte, obecní úřad obce s rozšířenou působností zahájí z moci úřední řízení o zrušení souhlasu. V tomto řízení posoudí, zda trvá důvod pro poskytování ochrany a pomoci dítěti v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc podle § 42 odst. 1 nebo poskytování sociální služby v domově pro osoby se zdravotním postižením podle § 48 zákona o sociálních službách.

§ 17

Obecní úřad obce s rozšířenou působností

- a) vykonává funkci opatrovníka a poručníka;¹⁴⁾ může být ustanoven opatrovníkem i v případě zastupování dítěte ve vztahu k cizině,
- b) vykonává poručenství jako veřejný poručník do doby, kdy soud jmenuje dítěti poručníka nebo dokud se poručník neujme funkce¹⁵⁾.

HLAVA III

Činnost orgánů sociálně-právní ochrany při svěřeni dítěte do výchovy jiné osoby

odpovědné za výchovu dítěte

§ 19

(1) Obecní úřad obce s rozšířenou působností je povinen

- a) poskytovat soudu součinnost při zjišťování místa pobytu rodiče pro potřeby udělení souhlasu rodiče k osvojení dítěte,
- b) poučit rodiče o možných důsledcích neprojevení opravdového zájmu o dítě, a to bez zbytečného odkladu po umístění dítěte do zařízení pro výkon ústavní výchovy nebo zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc anebo po předání dítěte do náhradní péče fyzické osoby. Poučení musí být poskytnuto ve všech případech, kdy se dítě nachází mimo péči rodiče; poučení se nevyžaduje, jestliže rodič opustil místo, kde se dříve zdržoval, aniž sdělil, kde se nyní zdržuje, a nepodařilo se ani za 3 měsíce zjistit místo, kde se rodič zdržuje,
- c) poskytnout rodiči spolu s poučením o možných důsledcích neprojevení opravdového zájmu o dítě poradenství a pomoc v rozsahu stanoveném v § 11 odst. 1 písm. f),
- d) vykonávat na žádost soudu dohled nad úspěšností osvojení a podávat soudu na jeho žádost nebo i bez této žádosti zprávy o průběhu dohledu,
- e) přijímat oznámení soudu o udělení souhlasu rodiče s osvojením a informovat bezodkladně o této skutečnosti krajský úřad, pokud je dítě zařazeno v evidenci dětí pro zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče.

(2) Obecní úřad obce s rozšířenou působností může kdykoli v době, po kterou je dítě rozhodnutím soudu předáno do péče budoucího osvojitele, do péče před osvojením nebo do předpěstounské péče, ověřit, zda nedošlo ke změně skutečností rozhodných pro osvojení dítěte nebo pro svěření dítěte do pěstounské péče, zejména zda jsou rodiče nebo jiné osoby dítěti blízké schopny a ochotny převzít dítě do své péče. Zjistí-li takové skutečnosti, podá návrh na zrušení rozhodnutí soudu. V případě, že došlo ke svěření dítěte po předchozím zprostředkování krajským úřadem, oznámí podání tohoto návrhu krajskému úřadu.

(3) Obecní úřad obce s rozšířenou působností sleduje vývoj dětí, které byly svěřeny do výchovy jiné osoby odpovědné za výchovu dítěte. Zaměstnanci obce s rozšířenou působností zařazení do obecního úřadu jsou přitom povinni navštěvovat v souladu se zájmy dítěte podle potřeby dítě a rodinu, kde dítě žije, popřípadě jiné prostředí, kde se dítě zdržuje, a to

- a) nejméně jednou za 3 měsíce v období prvních 6 měsíců péče nahrazující péči rodičů,
- b) nejméně jednou za 3 měsíce, nemá-li osoba pečující uzavřenu dohodu o výkonu pěstounské péče,
- c) nejméně jednou za 6 měsíců v ostatních případech.

HLAVA IV

Zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče

DÍL 1

Obecná ustanovení

§ 19a

(1) Zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče spočívá ve

- a) vyhledávání dětí uvedených v § 2 odst. 2, kterým je třeba zajistit péči v náhradním rodinném prostředí formou pěstounské péče nebo osvojení,
- b) vyhledávání fyzických osob vhodných stát se osvojitelem nebo pěstouny,
- c) výběru určité fyzické osoby vhodné stát se osvojitelem nebo pěstounem určitého dítěte, jemuž se osvojení nebo pěstounská péče zprostředkovává, (dále jen „výběr osvojitele nebo pěstouna dítěte“) a v zajištění osobního seznámení se dítěte s touto osobou.

(2) Zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče podle odstavce 1 písm. c) mohou provádět pouze orgány sociálně-právní ochrany uvedené v § 4 odst. 1 písm. a) a e); ustanovení § 27a tím není dotčeno.

§ 20

(1) Zprostředkování osvojení se neprovádí,

- a) dali-li rodiče předem souhlas k osvojení dítěte určitou osobou, nebo
- b) podal-li návrh na osvojení manžel rodiče dítěte, pozůstalý manžel po rodiči nebo osvojitelem dítěte, příbuzný dítěte nebo jiná osoba blízká dítěti, u které není vyloučeno osvojení dítěte.

(2) Zprostředkování pěstounské péče se neprovádí, podala-li návrh na svěřením dítěte do své péče fyzická osoba dítěti příbuzná nebo blízká dítěti nebo jeho rodině.

DÍL 2

Spisová dokumentace o dítěti a evidence dětí

§ 21

Spisová dokumentace o dítěti

(1) Obecní úřad obce s rozšířenou působností založí spisovou dokumentaci o dítěti podle § 19a odst. 1 písm. a) pro účely zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče na základě vyhodnocení situace dítěte a jeho rodiny a na základě individuálního plánu ochrany dítěte; tuto spisovou dokumentaci založí obecní úřad obce s rozšířenou působností vždy po podání návrhu soudu podle § 14 odst. 1 písm. a) až f), i) nebo k) a podle § 16 odst. 1 nebo pokud bylo jinak zahájeno řízení soudu, které může vést k odebrání dítěte z péče rodičů nebo jiných osob odpovědných za výchovu dítěte.

(2) Spisová dokumentace o dítěti obsahuje

- a) osobní údaje dítěte, jimiž jsou jméno a příjmení, datum narození, státní příslušnost a místo trvalého pobytu nebo místo pobytu na území České republiky podle druhu pobytu cizince^{1a}),
- b) údaje o sociálních poměrech dítěte, jeho rodičů, sourozenců, popřípadě prarodičů,
- c) doklad, že dítě splňuje podmínky pro osvojení,
- d) rozhodnutí soudu o péči o dítě, bylo-li vydáno,
- e) vyhodnocení situace dítěte a jeho rodiny a individuální plán ochrany dítěte.

(3) Obecní úřad obce s rozšířenou působností předá stejnopis spisové dokumentace o dítěti krajskému úřadu nejpozději do 7 pracovních dnů ode dne, kdy spisovou dokumentaci o dítěti založil.

(4) Obecní úřad obce s rozšířenou působností oznámí krajskému úřadu bezodkladně, že

- a) soud rozhodl některým ze způsobů uvedených v § 23 odst. 1 o poměrech dítěte, jehož stejnopis spisové dokumentace tomuto krajskému úřadu předal, nebo
- b) vydal podle § 30 závazné stanovisko k pobytu dítěte, jehož stejnopis spisové dokumentace tomuto krajskému úřadu předal, mimo ústav u jiných fyzických osob než u osob dítěti příbuzných do třetího stupně, pokud dítě u těchto osob pobývá opakovaně.

§ 22

Vedení evidence dětí

(1) Krajský úřad vede pro účely zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče evidenci dětí podle § 19a odst. 1 písm. a) (dále jen „evidence dětí“).

(2) Evidence dětí obsahuje

- a) stejnopis spisové dokumentace o dítěti,
- b) vyjádření dítěte zajištěné krajským úřadem (§ 8 odst. 2) a
- c) další doklady potřebné pro zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče.

(3) Krajský úřad předá údaje z evidence dětí, kterou vede, Úřadu pro účely zprostředkování osvojení ve vztahu k cizině,

- a) nezprostředkuje-li osvojení do 6 kalendářních měsíců ode dne zařazení dítěte do evidence dětí a
- b) je-li ze všech okolností zřejmé, že dítěti nelze zprostředkovat pěstounskou péči ani osvojení v České republice, nebo nelze předpokládat, že by v budoucnu mohla převzít dítě do péče osoba dítěti příbuzná nebo blízká jemu nebo jeho rodině.

(4) Předání údajů z evidence dětí Úřadu podle odstavce 3 krajský úřad odůvodní a zároveň oznámí obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností.

§ 23

Vyřazení z evidence dětí

(1) Krajský úřad vyřadí dítě z evidence dětí,

a) bylo-li rozhodnuto o osvojení,

b) byl-li zamítnut návrh podle § 14 odst. 1 písm. a) až f), i) nebo k) nebo bylo-li řízení v takové věci zastaveno, nebo

c) rozhodl-li soud ve věci samé o svěření dítěte do péče rodiče nebo jiné osoby odpovědné za výchovu dítěte.

(2) Krajský úřad rozhodne o vyřazení dítěte z evidence dětí, zjistí-li jiné závažné důvody, pro které nelze dítěti zprostředkovat osvojení nebo pěstounskou péči. Rozhodnutí podle věty první je prvním úkonem v řízení.

(3) Osvojení nebo svěření dítěte do pěstounské péče, jehož zprostředkování bylo zajištěno krajským úřadem, krajský úřad bez zbytečného odkladu oznámí Úřadu.

DÍL 3

Řízení o zařazení do evidence žadatelů

§ 23a

Žádost o zařazení do evidence žadatelů

(1) Žádost o zařazení do evidence osob vhodných stát se osvojiteli nebo pěstouny (dále jen „evidence žadatelů“) je oprávněna u obecního úřadu obce s rozšířenou působností podat osoba, která má na území České republiky obvyklé bydliště, pokud je občanem České republiky, který má na území České republiky trvalý pobyt, cizincem, kterému vyplývá nárok na sociální výhody z přímo použitelného předpisu Evropské unie, nebo který je osobou zaměstnanou, samostatně výdělečně činnou, osobou ponechávající si takové postavení nebo rodinným příslušníkem majícím právo na rovné zacházení podle předpisů Evropské unie⁷⁸⁾, cizincem, který má na území České republiky povolen trvalý pobyt, nebo cizincem, který podle zvláštního právního předpisu upravujícího pobyt cizinců na území České republiky^{1a)} přechodně pobývá na území České republiky nepřetržitě po dobu nejméně 365 dnů.

(2) Žádost podle odstavce 1 obsahuje kromě náležitostí vyplývajících ze správního řádu

a) rodné příjmení, rodné číslo, bylo-li přiděleno, datum a místo narození, státní příslušnost žadatele; jde-li o cizince, také místo pobytu na území České republiky podle druhu pobytu cizince,

b) jméno a příjmení, včetně rodného příjmení, rodné číslo, bylo-li přiděleno, datum a místo narození manžela, partnera, druhá, dítěte nebo jiné osoby tvořící s žadatelem rodinnou domácnost,

c) vyjádření žadatele, zda

1. souhlasí s tím, aby po uplynutí lhůty uvedené v § 23i odst. 4 byl zařazen také do evidence Úřadu pro zprostředkování osvojení dětí z ciziny,

2. žádá výlučně o osvojení dítěte z ciziny,

d) souhlas žadatele, jeho manžela, partnera nebo druhá, který žije s žadatelem v rodinné domácnosti, s účastí na přípravě fyzických osob k přijetí dítěte do rodiny,

e) informaci, zda se, pokud nejde o občany České republiky, žadatel, jeho manžel, partner, druh, dítě nebo jiná osoba tvořící s žadatelem rodinnou domácnost od dovršení patnáctého roku věku zdržovali nepřetržitě déle než 3 měsíce v jiném členském státě Evropské unie nebo ve Spojeném království Velké Británie a Severního Irska a ve kterých z těchto států,

f) souhlas žadatele, jeho manžela, partnera nebo druhá, který žije s žadatelem v rodinné domácnosti, se zproštěním povinnosti pověřené osoby zachovávat mlčenlivost o skutečnostech, o nichž se dozvěděla v souvislosti s přípravou žadatele, jeho manžela, partnera nebo druhá, který žije s žadatelem v rodinné domácnosti, k přijetí dítěte do rodiny, vůči orgánům sociálně-právní ochrany, které vedou řízení o zařazení do evidence žadatelů, a

g) souhlas žadatele se zproštěním povinnosti pověřené osoby zachovávat mlčenlivost o skutečnostech, o nichž se dozvěděla v souvislosti s posuzováním psychické způsobilosti žadatele vůči orgánům sociálně-právní ochrany, které vedou řízení o zařazení do evidence žadatelů.

(3) K žádosti o zařazení do evidence žadatelů žadatel přiloží

a) lékařský posudek o zdravotní způsobilosti nebo o zdravotním stavu ne starší než 3 měsíce vydaný podle zvláštního právního předpisu, jenž zahrnuje posouzení, zda zdravotní stav žadatele z hlediska duševního, tělesného a smyslového nebrání dlouhodobé péči o dítě,

b) opis nebo jiný rovnocenný doklad z evidence obdobné rejstříku trestů vedené v jiném státu, než je stát uvedený v odstavci 2 písm. e), ve kterém se žadatel, jeho manžel, partner, druh, dítě a jiné osoby tvořící s žadatelem rodinnou domácnost zdržovali od dovršení patnáctého roku věku nepřetržitě déle než 3 měsíce, který nesmí být starší než 3 měsíce; v případě, že cizí stát opis z evidence trestů nebo jiný rovnocenný doklad nevydává, odmítá jej žadateli nebo jiné s ním posuzované osobě vydat nebo je jeho opatření spojeno s těžko překonatelnou překážkou, může žadatel nebo jiná s ním posuzovaná osoba doklad takového státu nahradit svým čestným prohlášením, a

c) dotazník o sociálních a rodinných poměrech, o zdravotním stavu a motivaci žadatele a osob podle odstavce 2 písm. b) k podání žádosti o zařazení do evidence žadatelů na tiskopisu předepsaném ministerstvem.

(4) Žadatel o zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče je povinen během řízení o zařazení do evidence žadatelů ohlásit krajskému úřadu všechny změny rozhodné pro zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče bez zbytečného odkladu, zejména je povinen oznámit, že mu bylo jako jiné osobě odpovědné za výchovu dítěte svěřeno soudem do péče dítě nebo že se stal osvojitelem.

§ 23b

Postup obecního úřadu obce s rozšířenou působností v řízení o zařazení do evidence žadatelů

(1) Obecní úřad obce s rozšířenou působností provede kontrolu žádosti o zařazení do evidence žadatelů a zjistí-li, že žádost nemá předepsané náležitosti nebo trpí jinými vadami, pomůže žadateli nedostatky odstranit na místě nebo jej vyzve k jejich odstranění, poskytne mu k tomu přiměřenou lhůtu a poučí jej o následcích neodstranění nedostatků žádosti. Neodstranil-li žadatel ve lhůtě stanovené obecním úřadem obce s rozšířenou působností podstatné vady žádosti, které brání pokračování v řízení, obecní úřad obce s rozšířenou působností řízení zastaví.

(2) Obecní úřad obce s rozšířenou působností řízení také zastaví z důvodů podle § 66 odst. 1 písm. a), e) a f) správního řádu.

§ 23c

Spisová dokumentace o žadateli

(1) Obecní úřad obce s rozšířenou působností vede spisovou dokumentaci o žadateli, která obsahuje

- a) žádost a její přílohy,
- b) údaje o ekonomických a sociálních poměrech žadatele zjištěných obecním úřadem obce s rozšířenou působností,
- c) údaje o etnickém, náboženském a kulturním prostředí žadatele zjištěném obecním úřadem obce s rozšířenou působností,
- d) vyjádření obecního úřadu obce s rozšířenou působností k žádosti o zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče,
- e) vyjádření osoby, se kterou žadatel uzavřel dohodu o výkonu pěstounské péče, protože již má svěřeno dítě do pěstounské péče.

(2) Obecní úřad obce s rozšířenou působností předá stejnopis spisové dokumentace o žadateli krajskému úřadu bezodkladně poté, co má spisová dokumentace o žadateli všechny náležitosti podle odstavce 1; to neplatí, pokud řízení zastavil.

Postup krajského úřadu v řízení o zařazení do evidence žadatelů

§ 23d

(1) Krajský úřad po doručení stejnopisu spisové dokumentace o žadateli přezkoumá, zda tato dokumentace obsahuje všechny náležitosti a zda netrpí jinými vadami; neobsahuje-li tato dokumentace o žadateli všechny náležitosti nebo trpí jinými vadami, do 10 pracovních dnů ode dne doručení této dokumentace vyzve žadatele k odstranění nedostatků žádosti nebo dožádá obecní úřad obce s rozšířenou působností o doplnění jím označených podkladů.

(2) Lhůta pro vydání rozhodnutí o zařazení do evidence žadatelů začíná běžet dnem doručení stejnopisu spisové dokumentace krajskému úřadu.

(3) Krajský úřad v řízení o zařazení do evidence žadatelů vždy nařídí ústní jednání.

(4) V řízení o zařazení žadatele do evidence žadatelů se zjišťuje

- a) zda žadatel skýtá záruky řádné péče o dítě,
- b) bezúhonnost žadatele, jeho manžela, partnera, druha, dítěte a jiné osoby tvořící s žadatelem rodinnou domácnost,
- c) zda zdravotní stav žadatele nebude ve značné míře omezovat péči o dítě,
- d) spolehlivost žadatele podle § 23e odst. 2,
- e) motivace žadatele, která ho vedla k žádosti o zařazení do evidence žadatelů,
- f) schopnost dětí žijících v domácnosti žadatele přijmout dítě do rodiny,
- g) stabilita manželského vztahu nebo jiného obdobného vztahu žadatele,
- h) sociální prostředí žadatele, zvláště bydlení a domácnost,
- i) další skutečnosti rozhodné pro osvojení dítěte nebo jeho svěření do pěstounské péče.

§ 23e

(1) Za bezúhonného se pro účely zařazení do evidence žadatelů nepovažuje ten, kdo byl pravomocně odsouzen pro některý z trestných činů proti lidské důstojnosti v sexuální oblasti, pro některý z trestných činů proti rodině a dětem, pro některý z trestných činů proti lidskosti, pro trestný čin, jehož znakem skutkové podstaty je úmysl umožnit nebo usnadnit spáchání teroristického trestného činu, účasti na teroristické skupině, financování terorismu, podpory a propagace terorismu podle § 312e odst. 3 trestního zákoníku nebo vyhrožování teroristickým trestným činem, a dále pro trestný čin vraždy, vraždy novorozeného dítěte matkou, účasti na sebevraždě, těžkého ublížení na zdraví, mučení a jiného nelidského a krutého zacházení, nedovoleného přerušování těhotenství bez souhlasu těhotné ženy, obchodování s lidmi, svěření dítěte do moci jiného, zbavení osobní svobody, omezování osobní svobody, zavlčení, loupeže, braní rukojmí, vydírání, útisku, obecného ohrožení, nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy, šíření toxikomanie, vlastizrady spáchané formou teroristického útoku nebo teroru, teroristického útoku, teroru, účasti na teroristické skupině, financování terorismu, podpory a propagace terorismu, vyhrožování teroristickým trestným činem, zasahování do nezávislosti soudu, násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci, nebezpečného vyhrožování, nebezpečného pronásledování, hanobení národa, rasy, etnické nebo jiné skupiny osob, podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod a účasti na organizované zločinecké skupině, a toto odsouzení nebylo dosud zahlazeno.

(2) Posouzení spolehlivosti žadatele spočívá v posouzení dalších osobnostních předpokladů žadatele pro péči o dítě; přitom se přihlíží též k odsouzením za trestné činy neuvedené v odstavci 1, k již zahlazeným odsouzením a k opisu z evidence přestupků.

(3) Za účelem zjištění bezúhonnosti podle odstavce 1 a spolehlivosti podle odstavce 2 si krajský úřad vyžádá podle zvláštního právního předpisu^{28a)} opis z rejstříku trestů a opis z evidence přestupků.

§ 23f

(1) Na výzvu krajského úřadu je žadatel povinen zúčastnit se přípravy k přijetí dítěte do rodiny podle § 44 a doložit doklad o absolvování přípravy k přijetí dítěte do rodiny (dále jen „doklad o přípravě k přijetí dítěte do rodiny“). Součástí této výzvy je určení osob podle § 44 odst. 1, které se mají přípravy zúčastnit, a vyrozumění žadatele o možnostech a způsobech provádění přípravy pověřenými osobami na území kraje nebo o možnosti zúčastnit se přípravy k přijetí dítěte do rodiny u pověřené osoby poskytující sociálně-právní ochranu v jiném kraji a o možnosti zprostředkování kontaktu s pověřenými osobami provádějícími přípravu k přijetí dítěte do rodiny.

(2) Časový rozsah přípravy u žadatele, jeho manžela, partnera nebo druha, kteří přípravu k přijetí dítěte do rodiny již jednou dokončili, může krajský úřad ve výzvě podle odstavce 1 snížit, nebo může na místo toho žadateli sdělit, že od splnění povinnosti doložit doklad o přípravě k přijetí dítěte do rodiny upouští.

(3) Současně s výzvou může krajský úřad řízení o zařazení do evidence žadatelů přerušit.

(4) Náklady na přípravu k přijetí dítěte do rodiny jsou náklady řízení a nese je krajský úřad.

(5) Na výzvu krajského úřadu žadatel doloží posudek o psychické způsobilosti podle § 45. Součástí této výzvy je určení okruhu skutečností, které mají být posouzeny; pro výzvu krajského úřadu k doložení posudku o psychické způsobilosti se použijí obdobně odstavce 1 až 4.

(6) Krajský úřad řízení zastaví, nedoloží-li žadatel ve stanovené lhůtě doklad o přípravě k přijetí dítěte do rodiny nebo posudek o psychické způsobilosti.

§ 23g

(1) Podklady pro vydání rozhodnutí, kterým se vyhovuje žádosti o zařazení žadatele do evidence žadatelů, jsou vždy

- a) stejnopis spisové dokumentace o žadateli,
- b) doklad o přípravě k přijetí dítěte do rodiny, pokud od ní nebylo upuštěno,
- c) vyjádření dětí žadatele k přijetí dítěte do rodiny, jsou-li takového vyjádření schopny s ohledem na jejich věk a rozumovou vyspělost,
- d) opis z rejstříku trestů a opis z evidence přestupků žadatele a dalších osob podle § 23a odst. 2 písm. b),
- e) posudek o psychické způsobilosti, byl-li žadatel vyzván k jeho doložení podle § 23f odst. 5.

(2) Je-li zjištěním skutečností podle § 23d odst. 4 prokázáno, že žadatel je po všech stránkách způsobilý přijmout dítě, kterému je třeba zajistit péči v náhradním rodinném prostředí formou osvojení nebo pěstounské péče, do rodiny, krajský úřad žádosti vyhoví a žadatele zařadí do evidence žadatelů, jinak žádost zamítne.

(3) Krajský úřad žádost o zařazení do evidence žadatelů dále zamítne,

- a) není-li žadatel osobou oprávněnou podat žádost o zařazení do evidence žadatelů podle § 23a odst. 1,
- b) zjistí-li, že některá z osob podle § 23d odst. 4 písm. b) nesplňuje podmínku bezúhonnosti, nebo
- c) brání-li zdravotní stav žadatele z hlediska duševního, tělesného nebo smyslového dlouhodobé péči o dítě.

(4) Krajský úřad oznámí rozhodnutí ve věci zařazení žadatele do evidence žadatelů do 15 dnů ode dne nabytí právní moci rozhodnutí rovněž

- a) obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností a
- b) osobě, s níž žadatel dříve uzavřel dohodu o výkonu pěstounské péče.

§ 23h

Postup ministerstva v řízení o zařazení do evidence žadatelů

(1) Ministerstvo může v odvolacím řízení za účelem zjišťování skutečností uvedených v § 23d odst. 4 písm. a), d), e) nebo g) vyzvat žadatele k doložení posudku o psychické způsobilosti podle § 45; pro postup ministerstva k doložení posudku o psychické způsobilosti a pro postup ministerstva, není-li posudek ve stanovené lhůtě doložen, se použije § 23f odst. 5 a 6 obdobně.

(2) Ministerstvo může určit, že posudek o psychické způsobilosti podle odstavce 1 vypracuje jiná odborně způsobilá osoba, než která vypracovala posudek o psychické způsobilosti na základě výzvy krajského úřadu.

DÍL 4

Vedení evidence žadatelů krajským úřadem

§ 23i

(1) Krajský úřad vede pro účely zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče evidenci žadatelů.

(2) Evidence žadatelů obsahuje

- a) stejnopis spisové dokumentace o žadateli podle § 23c,
- b) doklad o přípravě k přijetí dítěte do rodiny a
- c) další doklady potřebné pro zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče.

(3) Jestliže žadatel chce osvojit výlučně dítě z ciziny, krajský úřad neprodleně poté, co obdržel doklad o přípravě k přijetí dítěte do rodiny, zašle kopii údajů obsažených v evidenci žadatelů Úřadu k zařazení do evidence pro zprostředkování osvojení dětí z ciziny.

(4) Jestliže žadatel vyjádřil souhlas podle § 23a odst. 2 písm. c) bodu 1 a krajský úřad nezprostředkuje osvojení do

3 let ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o zařazení žadatele do evidence žadatelů, zpřístupní údaje z této evidence Úřadu pro zprostředkování osvojení ve vztahu k cizině a současně zašle oznámení o těchto skutečnostech obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností.

§ 23j

Vyřazení z evidence žadatelů

(1) Krajský úřad vyřadí žadatele z evidence žadatelů,

- a) požádá-li o to žadatel, nebo
- b) uplynulo-li 10 let ode dne jeho zařazení do evidence žadatelů.

(2) Krajský úřad rozhodne o vyřazení žadatele z evidence žadatelů,

- a) zjistí-li změnu poměrů, která brání zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče, nebo závažné důvody, pro které nelze žadateli zprostředkovat osvojení nebo pěstounskou péči, zejména pokud žadatel nebo jiná osoba podle § 23a odst. 2 písm. b) přestali splňovat podmínku bezúhonnosti nebo pokud zdravotní stav žadatele vylučuje nebo podstatným způsobem omezuje osobní péči o dítě, nebo
- b) nesplnil-li žadatel některou z povinností uvedených v § 23k odst. 2.

(3) V řízení o vyřazení žadatele z evidence žadatelů podle odstavce 2 písm. a) se zjišťují skutečnosti podle § 23d odst. 4. Žadatel může být vyzván k doložení posudku o psychické způsobilosti; pro výzvu krajského úřadu k doložení posudku o psychické způsobilosti se použije obdobně § 23f odst. 5.

(4) Krajský úřad zašle do 15 dnů ode dne vyřazení žadatele z evidence žadatelů oznámení o tomto vyřazení obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností a osobě, která s žadatelem uzavřela dohodu o výkonu pěstounské péče.

DÍL 5

Povinnosti žadatele

§ 23k

(1) Žadatel o zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče je povinen ohlásit krajskému úřadu všechny změny rozhodné pro zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče do 15 dnů.

(2) Žadatel o zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče je povinen ve lhůtě stanovené krajským úřadem

- a) sdělit údaje o svém zdravotním stavu,
- b) sdělit název poskytovatele zdravotních služeb, který mu poskytuje zdravotní služby, a adresu místa poskytování zdravotních služeb a současně zprostit tohoto poskytovatele povinnosti zachovávat mlčenlivost vůči krajskému úřadu ve vztahu k údajům o zdravotním stavu žadatele, které jsou významné pro zprostředkování

osvojení nebo pěstounské péče, a

c) podrobit se vyšetření zdravotního stavu a doložit krajskému úřadu závěry takového vyšetření.

(3) Povinnosti podle odstavců 1 a 2 musí žadatel plnit po dobu řízení o zařazení do evidence žadatelů a po celou dobu, kdy je veden v evidenci žadatelů.

DÍL 6

Výběr osvojitele nebo pěstouna dítěte

§ 24

(1) Pro účely výběru osvojitele nebo pěstouna dítěte vyhledává krajský úřad pro dítě ze své evidence dětí žadatele ze své evidence žadatelů. Nevyhledá-li postupem podle věty první vhodného žadatele, vyhledává bezodkladně žadatele z evidencí žadatelů jiných krajských úřadů. Při vyhledávání žadatele krajský úřad zohledňuje zjištěnou úroveň tělesného a duševního vývoje dítěte, včetně jeho specifických potřeb a nároků, sociální prostředí, ze kterého dítě pochází, statusová práva dítěte a etnické, náboženské a kulturní prostředí dítěte.

(2) Krajský úřad při výběru osvojitele nebo pěstouna dítěte přihlíží k obsahu spisové dokumentace o dítěti a evidence dětí, k obsahu spisové dokumentace o žadateli a evidence žadatelů, k vyhodnocení situace dítěte a jeho rodiny a k plnění opatření vyplývajících z individuálního plánu ochrany dítěte a spolupracuje s obecními úřady obcí s rozšířenou působností, obcemi, pověřenými osobami, které prováděly přípravu žadatele k přijetí dítěte do rodiny, s osobami oprávněnými posuzovat psychickou způsobilost zájemců o zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče, které vydaly posudek o psychické způsobilosti žadatele, a s osobami, které osobně pečují o dítě vedené v evidenci dětí.

(3) Krajský úřad je oprávněn vyzvat žadatele k osobnímu jednání za účelem posouzení jeho předpokladů a skutečností rozhodných pro výběr jeho osoby jako osvojitele nebo pěstouna určitého dítěte.

(4) Zaměstnanci kraje zařazení do krajského úřadu za účelem přípravy podkladů pro výběr osvojitele nebo pěstouna dítěte navštíví dítě, nehrozí-li nebezpečí z prodlení, nebo pozvou dítě k jednání, je-li to přiměřené jeho věku a schopnostem. Právnícké nebo fyzické osoby, u nichž se dítě nachází, jsou povinny tuto návštěvu nebo účast dítěte na uvedeném jednání umožnit.

(5) Zjistí-li krajský úřad, že v evidenci žadatelů je zařazen žadatel vhodný stát se osvojitelem nebo pěstounem dítěte, které je v evidenci dětí vedené tímto krajským úřadem, vydá o této skutečnosti písemné sdělení, které oznámí

a) žadateli,

b) pověřené osobě, pokud s ní žadatel uzavřel dohodu o výkonu pěstounské péče, protože již má svěřeno dítě do pěstounské péče,

c) Úřadu, jde-li o dítě, které je i v evidenci dětí vedené Úřadem,

d) obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, který vede spisovou dokumentaci o dítěti, obecnímu úřadu obce

s rozšířenou působností, který vede spisovou dokumentaci o žadateli, a obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, který uzavřel dohodu o výkonu pěstounské péče podle § 47b odst. 3, a

e) krajskému úřadu, v jehož evidenci žadatelů je zařazen žadatel vhodný stát se osvojitelem nebo pěstounem dítěte.

(6) Na základě sdělení podle odstavce 5 má žadatel právo seznámit se s dítětem a ten, u něhož se dítě nachází, je povinen toto seznámení umožnit. Pokud v průběhu seznamování pobývá žadatel s dítětem bez přítomnosti osoby, která má dítě jinak v péči, je žadatel po tuto dobu povinen vykonávat nad dítětem náležitý dohled přiměřený jeho věku a rozumové vyspělosti.

(7) Žadatel je oprávněn nejpozději do 30 dnů ode dne, kdy mu bylo oznámeno sdělení krajského úřadu podle odstavce 5, podat soudu návrh na předání dítěte do péče budoucího osvojitele, svěřením dítěte do péče před osvojením nebo svěřením dítěte do předpěstounské péče. Lhůtu podle věty první může krajský úřad v odůvodněných případech prodloužit, nejvýše však o 30 dnů. Nepodá-li žadatel návrh soudu ve lhůtě podle věty první nebo druhé, je povinen oznámit tuto skutečnost bezodkladně krajskému úřadu.

(8) Krajský úřad může dát podnět k výběru osvojitele nebo pěstouna dítěte i v případě, kdy jde o dítě, které je v evidenci dětí vedené jiným krajským úřadem nebo Úřadem; tento jiný krajský úřad nebo Úřad jsou povinny se tímto podnětem zabývat.

§ 24a

Přerušení výběru osvojitele nebo pěstouna dítěte

(1) Výběr osvojitele nebo pěstouna dítěte krajský úřad přeruší, jestliže

- a) žadateli bylo krajským úřadem podle § 24 odst. 5 písemně sděleno, že v evidenci dětí je dítě, pro něž je vhodným osvojitelem nebo pěstounem, a to po dobu, po kterou je žadatel oprávněn podat návrh soudu podle § 24 odst. 7, anebo do dne, kdy došlo k rozhodnutí o svěřením dítěte do péče podle písmena b),
- b) na základě rozhodnutí soudu bylo dítě předáno do péče budoucího osvojitele, svěřeno do péče před osvojením nebo do předpěstounské péče, a to po dobu trvání této péče,
- c) je proti žadateli nebo některé z osob podle § 23a odst. 2 písm. b) vedeno trestní stíhání pro trestný čin uvedený v § 23e odst. 1, a to až do doby vydání konečného rozhodnutí v tomto trestním řízení,
- d) krajský úřad zjistí závažné skutečnosti, které dočasně brání výběru žadatele jako osvojitele nebo pěstouna dítěte, nebo
- e) zahájí řízení o vyřazení žadatele z evidence žadatelů.

(2) Doba přerušení výběru osvojitele nebo pěstouna dítěte se nezapočítává do lhůty podle § 23i odst. 4.

(3) Krajský úřad přeruší výběr osvojitele nebo pěstouna dítěte na žádost žadatele, ve které žadatel uvede důvod pro přerušení výběru osvojitele nebo pěstouna dítěte. Přerušení výběru osvojitele nebo pěstouna dítěte oznámí krajský úřad ve lhůtě 15 dnů ode dne podání žádosti nebo ode dne vykonatelnosti usnesení o přerušení výběru

osvojitele nebo pěstouna dítěte obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností a Úřadu, jde-li o žadatele zařazené v evidenci žadatelů vedené Úřadem.

§ 24b

Postup ministerstva při výběru osvojitele nebo pěstouna dítěte

Ministerstvo je oprávněno podávat podněty krajskému úřadu a Úřadu k výběru osvojitele nebo pěstouna dítěte; krajský úřad nebo Úřad je povinen ministerstvo vyrozumět o tom, jak s podnětem naložil.

DÍL 7

Zprostředkování osvojení Úřadem

§ 25

(1) Úřad vede pro účely zprostředkování osvojení evidenci

- a) dětí podle § 2 odst. 2 vhodných k osvojení v cizině,
- b) dětí vhodných k osvojení v České republice, které nemají na území České republiky oprávnění k trvalému pobytu nebo oprávnění k přechodnému pobytu nad 90 dnů podle zvláštního právního předpisu^{1a)} upravujícího pobyt cizinců na území České republiky a které zároveň nemají na území České republiky obvyklé bydliště,
- c) žadatelů vhodných stát se osvojiteli dětí podle písmene b) a
- d) fyzických osob vhodných stát se osvojiteli dětí uvedených v písmenu a), které mají obvyklé bydliště mimo území České republiky.

(2) Děti podle

- a) odstavce 1 písm. a) jsou vedeny v evidenci na základě předání údajů z evidence dětí krajským úřadem podle § 22 odst. 3,
- b) odstavce 1 písm. b) jsou zařazovány do evidence na základě oznámení státních orgánů České republiky nebo státních orgánů nebo jiných organizací cizího státu řádně pověřených ve svém státě výkonem povinností při mezinárodním osvojení; těmto orgánům nebo organizacím Úřad oznamuje zařazení dítěte podle odstavce 1 písm. b) do evidence.

(3) Žadatelé podle odstavce 1 písm. c) a fyzické osoby podle odstavce 1 písm. d) jsou zařazováni do evidence na základě rozhodnutí Úřadu. Do evidence nelze zařadit osobu vhodnou stát se osvojitelem dětí podle odstavce 1 písm. b), jestliže sice splňuje podmínku pobytu na území České republiky podle § 23a odst. 1, avšak její obvyklé bydliště se prokazatelně nachází mimo území České republiky.

(4) Úřad vyřadí z evidence

- a) žadatele nebo osobu podle odstavce 1 písm. d), došlo-li ke zprostředkování osvojení, a to ke dni rozhodnutí o

osvojení,

b) žadatele nebo osobu podle odstavce 1 písm. d),

1. zjistí-li závažné důvody, pro které nelze osvojení zprostředkovat,
2. poruší-li žadatel nebo uvedená osoba závažným způsobem povinnost sdělovat údaje rozhodné pro tuto evidenci, nebo
3. požádají-li o to žadatel nebo uvedená osoba,

c) dítě,

1. rozhodl-li soud ve věci samé o svěření dítěte do péče rodiče nebo jiné osoby odpovědné za výchovu,
2. zjistí-li závažné důvody, pro které nelze dítěti zprostředkovat osvojení nebo pěstounskou péči, nebo
3. požádá-li o to orgán nebo organizace podle odstavce 2 písm. b).

(5) O vyřazení žadatele nebo osoby podle odstavce 1 písm. d) a o vyřazení dítěte z evidence vydá Úřad rozhodnutí jen v případech podle odstavce 4 písm. b) bodů 1 a 2 a písm. c) bodu 2. O vyřazení žadatele nebo osoby podle odstavce 1 písm. d) Úřad informuje krajský úřad. O vyřazení dítěte podle odstavce 1 písm. b) Úřad informuje krajský úřad a orgány nebo organizace podle odstavce 2 písm. b).

(6) Pro vedení evidence, jde-li o dítě podle odstavce 1 písm. a) nebo jde-li o osobu podle odstavce 1 písm. c), se použijí obdobně § 22 odst. 2, § 23d odst. 4, § 23g odst. 1 a 2, § 23i odst. 2, § 23j odst. 3 a § 23k.

(7) Úřad přeruší zprostředkování osvojení po doby podle § 24a odst. 1, jde-li o děti, které jsou vedeny také v evidenci dětí pro zprostředkování osvojení do ciziny nebo evidenci dětí vhodných k osvojení v České republice podle odstavce 1 písm. a) a b), nebo jde-li o žadatele podle odstavce 1 písm. c).

(8) Pro účely vedení evidence Úřadem je krajský úřad povinen

- a) na žádost Úřadu zjistit potřebné údaje a doplnit spisovou dokumentaci o dítěti vhodném k osvojení v cizině nebo o žadateli vhodném stát se osvojitelem dítěte z ciziny a
- b) neprodleně oznámit Úřadu datum nabytí právní moci rozhodnutí o svěření dítěte do péče jiné osoby odpovědné za výchovu dítěte.

(9) Obecní úřad obce s rozšířenou působností podá Úřadu na jeho žádost zprávu o poměrech dítěte, které bylo v České republice osvojeno na základě zprostředkování osvojení z ciziny nebo které má být z ciziny osvojeno a nachází se v České republice v péči budoucích osvojitelů.

(10) Osvojení dítěte do ciziny Úřad oznámí

- a) obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností,
- b) matričnímu úřadu příslušnému podle zvláštního právního předpisu^{23a)} a
- c) krajskému úřadu, na základě jehož oznámení Úřad do evidence dítě zařadil.

§ 26

Pro zprostředkování osvojení Úřadem, jde-li o osvojení v České republice, se použije § 24 odst. 1, 6 a 7 obdobně.

HLAVA V

Pěstounská péče na přechodnou dobu

§ 27a

(1) Krajský úřad vede pro účely zajištění pěstounské péče pro dítě na přechodnou dobu evidenci osob, které mohou pěstounskou péči po přechodnou dobu vykonávat. Do evidence se osoby zařazují na základě žádosti podané u obecního úřadu obce s rozšířenou působností. Obecní úřad obce s rozšířenou působností je povinen po doplnění žádosti o údaje a doklady uvedené v odstavci 3 neprodleně žádost postoupit krajskému úřadu.

(2) Do evidence osob, které mohou vykonávat pěstounskou péči po přechodnou dobu, se zařazují osoby, které na základě odborného posouzení mají předpoklady pro výkon takové péče o dítě, a to zejména z hlediska krátkodobosti takové péče a péče o dítě krátce po jeho narození.

(3) Evidence obsahuje

- a) žadatelovy osobní údaje uvedené v § 23a odst. 2 písm. a),
- b) doklady uvedené v § 23a odst. 2 písm. c) a d) a odst. 3 písm. a) a b),
- c) písemný souhlas s tím, že krajský úřad je oprávněn kdykoliv
 - 1. zjišťovat další údaje potřebné pro zařazení do evidence osob, které mohou vykonávat pěstounskou péči po přechodnou dobu,
 - 2. zjišťovat, zda nedošlo ke změně skutečností uvedených v žádosti,
- d) stanovisko obecního úřadu obce s rozšířenou působností k žádosti o zařazení žadatele do evidence,
- e) stejnopis dohody o výkonu pěstounské péče podle § 47b,
- f) údaje o charakteristice a počtu dětí, kterým je osoba v evidenci schopna poskytovat pěstounskou péči na přechodnou dobu.

(4) Krajský úřad rozhodne o zařazení žadatele do evidence uvedené v odstavci 1 a o jeho vyřazení z této evidence nebo o tom, že žadatel do této evidence zařazen nebyl. Opis rozhodnutí uvedeného v předchozí větě zašle krajský úřad obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností. Pro vedení evidence, zařazení žadatele do evidence, přerušení vedení v evidenci a vyřazení z evidence se použijí § 23a až 23k a § 24a obdobně. Pro účely vyřazení žadatele z evidence se za závažný důvod, pro který nelze žadateli zprostředkovat pěstounskou péči podle § 23j odst. 2 písm. a), považuje rovněž skutečnost, že žadatel nemá uzavřenu dohodu o výkonu pěstounské péče podle § 47b po dobu delší než 2 měsíce.

(5) Krajský úřad předá opis seznamu osob zařazených do evidence osob, které mohou po přechodnou dobu

vykonávat pěstounskou péči, a to včetně údajů uvedených v odstavci 3, obecním úřadům obcí s rozšířenou působností ve svém správním obvodu. Krajský úřad je povinen tento seznam bezodkladně doplňovat na základě změn, ke kterým v evidenci podle odstavce 1 došlo, a toto doplnění sdělit také uvedeným obecním úřadům obcí s rozšířenou působností.

(6) Soud může na návrh orgánu sociálně-právní ochrany svěřit dítě do pěstounské péče na přechodnou dobu osobám v evidenci, a to na

- a) dobu, po kterou nemůže rodič ze závažných důvodů dítě vychovávat,
- b) dobu, po jejímž uplynutí může matka dát souhlas k osvojení nebo po kterou může rodič souhlas k osvojení dítěte odvolat, nebo
- c) dobu do nabytí právní moci rozhodnutí soudu o tom, že souhlasu rodičů k osvojení není třeba.

(7) Bylo-li dítě svěřeno do pěstounské péče podle odstavce 6, je soud povinen nejméně jednou za 3 měsíce přezkoumat, zda důvody, pro které bylo dítě svěřeno do pěstounské péče, stále trvají. Za tím účelem si vyžaduje zejména zprávy příslušného orgánu sociálně-právní ochrany. Soud rozhodne o výchově dítěte vždy, odpadnou-li důvody, pro které bylo dítě svěřeno do pěstounské péče podle odstavce 6.

(8) Pěstounská péče na přechodnou dobu může trvat nejdéle 1 rok. To neplatí, pokud jsou do pěstounské péče téhož pěstouna svěřeni sourozenci dítěte, kteří byli do této péče svěřeni později, ne však na dobu delší, než po kterou má trvat pěstounská péče podle věty první u sourozence, který byl do pěstounské péče na přechodnou dobu témuž pěstounovi svěřen jako poslední.

(9) Osoba v evidenci zajišťuje neodkladnou péči o dítě též na žádost obecního úřadu obce s rozšířenou působností v případech podle § 15 odst. 1, § 16 odst. 1 a § 37 odst. 1, a to zpravidla po dobu, než rozhodne soud o návrhu obecního úřadu obce s rozšířenou působností na nařízení předběžného opatření¹³⁾.

HLAVA VI

Ústavní výchova a ochranná výchova

§ 28

Po právní moci rozhodnutí soudu o nařízení ústavní výchovy obecní úřad obce s rozšířenou působností sjedná dobu a místo přijetí dítěte do příslušného zařízení pro výkon ústavní výchovy, které je označeno v rozhodnutí soudu; přitom vyzve rodiče nebo jiné fyzické osoby odpovědné za výchovu dítěte, aby dítě ve stanoveném termínu předali určenému zařízení, popřípadě s jejich souhlasem může zabezpečit umístění sám. Je-li po právní moci rozhodnutí soudu o nařízení ústavní výchovy nezbytné přemístit dítě ze zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, sjedná obecní úřad obce s rozšířenou působností dobu přijetí dítěte do zařízení pro výkon ústavní výchovy, které je označeno v rozhodnutí soudu. Převoz dítěte zabezpečí příslušné zařízení pro výkon ústavní výchovy ve spolupráci se zařízením pro děti vyžadující okamžitou pomoc, ve kterém se dítě nachází. Nepodrobí-li se rodiče nebo jiné fyzické osoby odpovědné za výchovu dítěte rozhodnutí soudu, podá obecní úřad obce s rozšířenou působností soudu návrh na výkon rozhodnutí.²⁴⁾

Sledování výkonu ústavní výchovy a ochranné výchovy

(1) Obecní úřad obce s rozšířenou působností sleduje dodržování práv dítěte v ústavních zařízeních; sleduje zejména rozvoj duševních a tělesných schopností dětí, zda trvají důvody pro pobyt dítěte v ústavním zařízení, zjišťuje, jak se vyvíjejí vztahy mezi dětmi a jejich rodiči. Obecní úřad obce s rozšířenou působností působí k tomu, aby byli v ústavním zařízení sourozenci umístěni společně společně; to neplatí v případě dítěte do dovršení 3 let, ledaže je společné umístění se sourozenci v nejlepším zájmu dítěte do dovršení 3 let z důvodu zachování sourozeneckých vazeb.

(2) Zaměstnanec obce s rozšířenou působností zařazený do obecního úřadu je povinen

- a) nejméně jednou za 3 měsíce navštívit dítě, které bylo do péče ústavního zařízení svěřeno rozhodnutím soudu nebo kterému bylo uloženo ústavní ochranné léčení,
- b) nejméně jednou za 3 měsíce navštívit rodiče dítěte, které bylo do péče ústavního zařízení svěřeno rozhodnutím soudu nebo kterému bylo uloženo ústavní ochranné léčení,
- c) navštívit dítě uvedené v § 10a odst. 1 bezodkladně poté, kdy se o něm dozví, a dále podle potřeb dítěte.

(3) Zaměstnanec obce s rozšířenou působností zařazený do obecního úřadu je oprávněn hovořit s dítětem bez přítomnosti dalších osob, zejména zaměstnanců ústavního zařízení, a má právo nahlížet do dokumentace, kterou ústavní zařízení o dítěti vede.

(4) Zjistí-li zaměstnanec obce s rozšířenou působností zařazený do obecního úřadu, že ústavní zařízení porušilo povinnosti vyplývající z tohoto zákona nebo zvláštních právních předpisů, je povinen tuto skutečnost neprodleně oznámit obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností a zřizovateli tohoto ústavního zařízení, popřípadě orgánu, který je zřizovateli nadřízen, a soudu, který nařídil ústavní výchovu, uložil ochrannou výchovu nebo ochranné léčení ústavní; tím není dotčena povinnost vyplývající ze zvláštního právního předpisu.⁶⁾

(5) Jestliže zaměstnanec obce s rozšířenou působností zařazený do obecního úřadu oznámil porušení povinnosti ústavním zařízením, sleduje příslušný obecní úřad obce s rozšířenou působností, zda došlo k odstranění zjištěných nedostatků, a působí k přijetí potřebných opatření vedoucích k nápravě.

(6) Ústavní zařízení jsou povinna

- a) zajistit zaměstnanci obce s rozšířenou působností zařazenému do obecního úřadu obce s rozšířenou působností přístup do ústavního zařízení a poskytnout mu potřebné listiny, doklady nebo zprávy vztahující se k dítěti a jeho rodičům, pokud je ústavní zařízení má k dispozici,
- b) umožnit styk zaměstnance obce s rozšířenou působností zařazeného do obecního úřadu obce s rozšířenou působností s dítětem, kterému byla nařízena ústavní výchova, uložena ochranná výchova nebo ochranné léčení ústavní,
- c) oznamovat neprodleně obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností děti, které přicházejí v úvahu jako vhodné k osvojení nebo ke svěřením do pěstounské péče,

d) odeslat neprodleně písemné podání dítěte adresované soudu, obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, jinému státnímu orgánu nebo pověřené osobě bez kontroly jeho obsahu,

e) vyžádat si závazné stanovisko obecního úřadu obce s rozšířenou působností k pobytu dítěte podle § 30,

f) informovat obecní úřad obce s rozšířenou působností o nadcházejícím propuštění dítěte z ústavního zařízení,

g) informovat obecní úřad obce s rozšířenou působností a soud, který dítěti nařídil ústavní výchovu nebo uložil ochrannou výchovu, o útěku dítěte z ústavního zařízení a o přemístění dítěte do jiného ústavního zařízení.

(7) Ústavní zařízení uvedené v odstavci 1 může navštívit také zaměstnanec kraje zařazený do krajského úřadu nebo zaměstnanec státu zařazený k výkonu práce v ministerstvu. Pro zaměstnance kraje zařazeného do krajského úřadu nebo zaměstnance státu zařazeného k výkonu práce v ministerstvu platí obdobně odstavce 3 až 6.

§ 30

Pobyt dítěte mimo ústav

(1) Ředitel ústavního zařízení může jen na základě závazného stanoviska obecního úřadu obce s rozšířenou působností povolit pobyt dítěte, které je v ústavním zařízení umístěno na základě rozhodnutí soudu, u rodičů, popřípadě jiných fyzických osob, a to nejvýše v rozsahu 30 kalendářních dnů při prvním pobytu u těchto osob. Tato doba, s výjimkou případů, kdy byla na základě rozhodnutí soudu uložena ochranná výchova, může být prodloužena jde-li o pobyt u těchto osob, na základě závazného stanoviska obecního úřadu obce s rozšířenou působností.

(2) Závazné stanovisko obecního úřadu obce s rozšířenou působností podle odstavce 1 musí obsahovat určení osob, u nichž bude dítě pobývat, délku pobytu dítěte mimo ústav, na kterou se vydává, a místo pobytu dítěte.

(3) Při vydávání závazného stanoviska podle odstavce 1 obecní úřad obce s rozšířenou působností přihlíží zejména k rodinnému a sociálnímu prostředí, v němž bude dítě pobývat, a individuálnímu plánu ochrany dítěte, je-li zpracován. V případě pobytu dítěte u jiných fyzických osob než rodičů, prarodičů nebo sourozenců, se posuzuje jejich bezúhonnost podle § 23e odst. 1, přičemž se obdobně přihlíží k jejich spolehlivosti podle § 23e odst. 2. Za účelem doložení bezúhonnosti a spolehlivosti takové osoby si může obecní úřad obce s rozšířenou působností vyžádat podle zvláštního právního předpisu^{28a)} opis z rejstříku trestů a opis z evidence přestupků; o skutečnosti, že si vyžádal opis z rejstříku trestů a opis z evidence přestupků, tuto osobu bez zbytečného odkladu vyrozumí.

(4) Není-li žadatel o pobyt dítěte mimo ústav rodičem, prarodičem nebo sourozencem dítěte, obecní úřad obce s rozšířenou působností může pro účely vydání závazného stanoviska podle odstavce 1 vyzvat tohoto žadatele k doložení posudku o psychické způsobilosti podle § 45 a vymezit posuzované skutečnosti.

(5) Je-li místo trvalého pobytu dítěte odlišné od místa trvalého pobytu rodičů nebo jiných fyzických osob, u nichž má dítě pobývat, může obecní úřad obce s rozšířenou působností vydat závazné stanovisko podle odstavce 1 jen na základě vyjádření jiného příslušného obecního úřadu obce s rozšířenou působností [§ 61 odst. 3 písm. c)].

HLAVA VII

Sociální kuratela pro děti a mládež

§ 31

(1) Péče o děti uvedené zejména v § 6 písm. c) a d) je obecním úřadem obce s rozšířenou působností zabezpečována prostřednictvím sociální kurately pro děti a mládež (dále jen „sociální kuratela“); sociální kuratela spočívá v provádění opatření směřujících k odstranění, zmírnění nebo zamezení prohlubování anebo opakování poruch psychického, fyzického a sociálního vývoje dítěte.

(2) Sociální kuratelu vykonává kurátor pro děti a mládež, který je zaměstnancem obce s rozšířenou působností zařazeným do obecního úřadu obce s rozšířenou působností.

§ 32

Sociální kuratela zahrnuje

- a) účast na přestupkovém nebo trestním řízení vedeném proti mladistvému a na řízení o činech jinak trestných u dětí mladších 15 let podle zvláštního právního předpisu²⁹⁾,
- b) návštěvy dětí s uloženým ochranným léčením ústavním, dětí v zabezpečovací detenci, dětí s uloženou ochrannou výchovou, dětí vzatých do vazby a ve výkonu trestního opatření odnětí svobody a rovněž rodičů těchto dětí,
- c) spolupráci s příslušným střediskem Probační a mediační služby, a to zejména při zjišťování poměrů mladistvého pro účely trestního řízení a u dětí mladších 15 let pro účely řízení o činech jinak trestných, a při výkonu opatření uložených dítěti nebo mladistvému podle zvláštního právního předpisu²⁹⁾,
- d) pomoc dětem uvedeným v písmenu b) po propuštění z ochranné výchovy, ochranného léčení ústavního, zabezpečovací detence a po propuštění z výkonu trestního opatření odnětí svobody s cílem obnovit jejich narušené sociální vztahy, jejich začlenění do rodinného a sociálního prostředí a zamezit opakování protiprávní činnosti,
- e) zajištění návazné péče dětem uvedeným v písmenu b) i po dosažení zletilosti, zejména dojde-li k prodloužení ochranné výchovy; při zajištění návazné péče je kurátor pro děti a mládež povinen spolupracovat zejména s obcemi s krajskou pobočkou Úřadu práce, s poskytovateli sociálních služeb a zařízeními pro výkon ochranné výchovy,
- f) spolupráci s Policií České republiky a s obecní policií při plnění jejich úkolů podle zvláštních právních předpisů.

§ 34

(1) Obecní úřad obce s rozšířenou působností spolupracuje s věznicemi³²⁾ při řešení sociálních a výchovných problémů dětí uvedených v § 6.

(2) Obecní úřad obce s rozšířenou působností se na žádost vyjadřuje podle zvláštního právního předpisu³³⁾

- a) k formě a obsahu přípravy dítěte na budoucí povolání zabezpečovaného věznicí,
- b) zda je ve prospěch dítěte, aby o něj odsouzená nebo obviněná žena ve věznici pečovala, a
- c) k prodloužení doby přerušování výkonu trestu odnětí svobody odsouzené ženě, je-li důvodem návštěva dítěte.

(3) Zaměstnanec obce s rozšířenou působností zařazený do obecního úřadu je povinen alespoň jednou za 3 měsíce navštívit dítě,

a) které je ve výkonu vazby nebo ve výkonu trestu odnětí svobody, a projednat s ním zejména možnost zaměstnání nebo přípravy na budoucí povolání nebo zaměstnání po ukončení výkonu vazby nebo trestu odnětí svobody,

b) o něž ve věznici pečuje odsouzená nebo obviněná žena.

(4) Zaměstnanec obce s rozšířenou působností zařazený do obecního úřadu obce s rozšířenou působností je při návštěvě ve věznici oprávněn nahlížet do dokumentace vztahující se k přípravě odsouzeného mladistvého na budoucí povolání, k dítěti, o něž ve věznici pečuje odsouzená nebo obviněná žena, a k péči této ženy o dítě.

(5) Věznice³²⁾ jsou povinny zajistit zaměstnanci obce s rozšířenou působností zařazenému do obecního úřadu přístup do věznice, umožnit nahlížení do dokumentace podle odstavce 4 a umožnit styk tohoto zaměstnance s dítětem, které je ve výkonu vazby nebo ve výkonu trestu odnětí svobody, a s dítětem, o něž ve věznici pečuje žena odsouzená k trestu odnětí svobody nebo žena ve výkonu vazby. Věznice a ústavy pro výkon zabezpečovací detence jsou povinny informovat obecní úřad obce s rozšířenou působností o nástupu dítěte do výkonu trestního opatření odnětí svobody nebo ústavu pro výkon zabezpečovací detence, a o tom, kdy bude dítě z výkonu trestního opatření odnětí svobody nebo z výkonu zabezpečovací detence propuštěno.

HLAVA VIII

Sociálně-právní ochrana ve vztahu k cizině

§ 35

(1) Úřad zajišťuje sociálně-právní ochranu ve vztahu k cizině, jde-li o

a) děti uvedené v § 2 odst. 2,

b) děti, které jsou občany České republiky a nemají na jejím území trvalý pobyt,

c) děti, které nejsou občany České republiky a nemají na jejím území povolen trvalý pobyt nebo nejsou hlášeny k pobytu na území České republiky po dobu nejméně 90 dnů podle zvláštního právního předpisu^{1a)} upravujícího pobyt cizinců na území České republiky ani se na jejím území nezdržují, jestliže jejich rodiče nebo jiné fyzické osoby mající vůči těmto dětem vyživovací povinnost se zdržují v České republice.

(2) Při zajišťování sociálně-právní ochrany ve vztahu k cizině Úřad

a) vykonává funkci přijímacího a odesílajícího orgánu a funkci ústředního orgánu podle přímo použitelného předpisu Evropské unie⁷³⁾, podle mezinárodní smlouvy a pro účely prohlášení o vzájemnosti,

b) vykonává funkci opatrovníka dítěte v řízeních se vztahem k cizině,

c) vyžaduje od příslušných orgánů a dalších právnických a fyzických osob na žádost rodičů žijících v České republice nebo orgánů sociálně-právní ochrany zprávy o poměrech dětí, které jsou občany České republiky a

nemají na jejím území trvalý pobyt,

d) zprostředkuje zaslání osobních dokladů a jiných listin do ciziny a opatřuje doklady a jiné listiny z ciziny,

e) spolupracuje se státními orgány nebo jinými organizacemi cizího státu obdobnými Úřadu, pokud jsou řádně pověřeny ve svém státě k činnostem sociálně-právní ochrany, a je-li to účelné, také s dalšími orgány, zařízeními a právníckými osobami,

f) pomáhá pátrat po rodičích dítěte, pokud rodiče nebo jeden z nich žijí v cizině, rodinných příslušnících a osobách povinných výživou, zjišťovat majetkové a výdělkové poměry pro stanovení výživného, zprostředkovává podávání návrhů směřujících k zabezpečení plnění vyživovací povinnosti, a to zejména návrhů na úpravu vyživovací povinnosti, výchovy a určení otcovství,

g) pro účely osvojení v cizině a pro účely osvojení dítěte z ciziny zjišťuje, v jakém sociálním prostředí a v jakých rodinných poměrech dítě žije,

h) plní úkoly vyplývající ze zprostředkování osvojení a jedná s příslušnými orgány, fyzickými a právníckými osobami, vyžaduje-li to plnění úkolů vyplývajících pro Úřad z tohoto zákona,

i) dává souhlas k osvojení dítěte do ciziny,

j) pomáhá pátrat po rodinných příslušnících dítěte, které podalo žádost o udělení mezinárodní ochrany, kterému byl udělen azyl nebo doplňková ochrana podle zvláštního právního předpisu a na území České republiky se nachází bez doprovodu osoby starší 18 let, která za dítě zodpovídá podle právního řádu platného na území státu, jehož občanství dítě má, nebo v případě, že je dítě osobou bez státního občanství, ve státě svého posledního bydliště^{34a)}.

k) vydává souhlas s umístěním dítěte pro účely postupu podle přímo použitelného předpisu Evropské unie⁷⁴⁾,

l) zajišťuje překlady listin potřebných pro výkon působnosti v sociálně-právní ochraně podle mezinárodních smluv a přímo použitelných předpisů Evropské unie,

m) podává žádost o vložení, aktualizaci a výmaz záznamu o dítěti, kterému je třeba zabránit ve vycestování, do Schengenského informačního systému⁸²⁾.

(3) K předání nebo předávání osobních údajů Úřadem do jiných států se nevyžaduje povolení Úřadu pro ochranu osobních údajů podle zvláštního právního předpisu.^{34b)}

(4) Pro výkon působnosti Úřadu podle odstavce 2 písm. f) jsou příslušné orgány a další fyzické a právnícké osoby povinny poskytnout Úřadu v potřebném rozsahu požadovanou součinnost, přičemž platí přiměřeně ustanovení exekučního řádu o součinnosti třetích osob⁵⁹⁾.

(5) Pro výkon působnosti Úřadu podle odstavce 2 písm. m) poskytnou soudy, které rozhodly o zákazu vycestování či jiném opatření k předcházení únosu dítěte nebo o zrušení těchto rozhodnutí, Úřadu v potřebném rozsahu požadovanou součinnost, zejména poskytnou údaje nezbytné pro vložení, změnu, doplnění nebo výmaz záznamu v Schengenském informačním systému.

§ 35a

Obecní úřad obce s rozšířenou působností vydává zákonnému zástupci dítěte nebo jiné osobě odpovědné za výchovu dítěte pro účely uplatňování nároků dítěte na výživné vůči povinné osobě žijící v cizině potvrzení o tom, že dítě je naživu a nachází se v péči zákonného zástupce nebo jiné osoby odpovědné za výchovu dítěte; potvrzení vydává obecní úřad obce s rozšířenou působností na žádost zákonného zástupce nebo jiné osoby odpovědné za výchovu dítěte.

§ 36

Zajišťování návratu dětí nacházejících se v cizině bez doprovodu

(1) Zastupitelský úřad České republiky je povinen oznámit

- a) obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, nebo
- b) ministerstvu, není-li místo trvalého pobytu tohoto dítěte na území České republiky známo,

že se na území cizího státu nachází dítě uvedené v § 2 odst. 2 bez doprovodu rodičů nebo jiné osoby odpovědné za dítě, a zajistit návrat dítěte na území České republiky; současně sdělí, kdy, v jakém místě a kým bude dítě dopraveno na území České republiky.

(2) Obecní úřad obce s rozšířenou působností je povinen učinit opatření potřebná pro převzetí dítěte a současně sdělit zastupitelskému úřadu, kým bude dítě na území České republiky při návratu převzato; může též dohodnout, že dítě bude převzato v cizině.

(3) Převzít dítě při jeho návratu je povinen

- a) rodič dítěte nebo jiná fyzická osoba odpovědná za výchovu dítěte; jestliže nejsou schopni nebo ochotni dítě převzít, převezme je obecní úřad obce s rozšířenou působností,
- b) zařízení příslušné podle zvláštního právního předpisu k přijetí dítěte na útěku,³⁵⁾ jde-li o dítě, kterému byla nařízena ústavní výchova nebo uložena ochranná výchova.

(4) Náklady související s převzetím dítěte na území České republiky hradí

- a) rodič nebo jiná fyzická osoba odpovědná za výchovu dítěte, která je povinna dítě převzít,
- b) ústavní zařízení uvedené v odstavci 3 písm. b), nebo
- c) obecní úřad obce s rozšířenou působností v případě, že náklady nebyly rodičem, jinou osobou odpovědnou za výchovu dítěte nebo ústavním zařízením uhrazeny. V těchto případech může obecní úřad obce s rozšířenou působností požadovat úhradu těchto nákladů po uvedených osobách nebo zařízení.

(5) Jde-li o případ uvedený v odstavci 1 písm. b), určí ministerstvo, který obecní úřad obce s rozšířenou působností učiní opatření podle odstavců 2 až 4.

Sociálně-právní ochrana ve zvláštních případech

§ 37

(1) Obecní úřad je povinen učinit opatření k ochraně života a zdraví a zajistit uspokojování základních potřeb v nejnutnějším rozsahu včetně zdravotních služeb²⁸⁾ dítěti uvedenému v § 2 odst. 3, ocitlo-li se takové dítě bez jakékoliv péče nebo jsou-li jeho život nebo příznivý vývoj vážně ohroženy nebo narušeny.

(2) O opatřeních uvedených v odstavci 1 uvědomí obecní úřad neprodleně obecní úřad obce s rozšířenou působností, který je povinen učinit další nezbytná opatření směřující k ochraně dítěte, a uvědomit, je-li to možné, o této skutečnosti neprodleně zastupitelský úřad státu, jehož je dítě občanem; současně je povinen projednat s ním způsob spojení dítěte s rodiči nebo jinými osobami za dítě odpovědnými. O skutečnostech uvedených ve větě první obecní úřad obce s rozšířenou působností informuje Úřad.

(3) Nezbytnými opatřeními, která obecní úřad obce s rozšířenou působností učiní, jsou zejména

- a) podání návrhu na nařízení předběžného opatření,¹³⁾
- b) podání návrhu na ustanovení poručníka nebo opatrovníka dítěte,
- c) podání návrhu na ústavní výchovu dítěte,³⁷⁾
- d) zprostředkování umístění dítěte v azylovém zařízení.

Komise pro sociálně-právní ochranu dětí a poradní sbory

§ 38

(1) Starosta obce s rozšířenou působností může zřídit jako zvláštní orgán obce³⁸⁾ komisi pro sociálně-právní ochranu dětí (dále jen „komise“).

(2) Komise

- a) navrhuje a posuzuje předložené sociálně preventivní programy na ochranu týraných, zneužívaných a zanedbávaných dětí a zajišťuje projednání jednotlivých případů týraných, zneužívaných a zanedbávaných dětí v komisi, za účelem navržení opatření k účinné pomoci dítěti a rodině,
- b) doporučuje provést opatření, která by měla být uskutečněna v oblasti ochrany dětí před sociálně patologickými jevy, a připravuje programy péče o problémové skupiny dětí,
- c) na žádost tajemníka obecního úřadu posuzuje jednotlivé případy provádění sociálně-právní ochrany a vydává k nim stanoviska,
- d) koordinuje výkon sociálně-právní ochrany na území správního obvodu obce s rozšířenou působností.

(3) Starosta obce s rozšířenou působností jmenuje a odvolává předsedu komise, jeho zástupce a ostatní členy komise z členů obecních zastupitelstev a fyzických osob, které spolupůsobí při sociálně-právní ochraně, zejména pedagogických pracovníků, psychologů, zdravotnických pracovníků, zástupců pověřených osob (§ 48), občanských sdružení, církví a jiných právnických nebo fyzických osob. U předsedy komise se nevyžaduje prokazování zvláštní odborné způsobilosti v oblasti sociálně-právní ochrany dětí. Tajemníkem komise je zaměstnanec obce s rozšířenou působností zařazený do obecního úřadu na úseku sociálně-právní ochrany.

(4) Komise je schopna jednat a usnášet se, je-li přítomen předseda komise nebo jeho zástupce a nejméně další dva členové komise. Komise se usnáší většinou hlasů členů přítomných na jednání komise. Při rovnosti hlasů rozhoduje hlas předsedy komise, a není-li přítomen předseda, rozhoduje hlas jeho zástupce.

(5) K jednání komise je možno podle potřeby přizvat

a) dítě, je-li to přiměřené jeho věku a schopnostem, spolu s rodiči nebo jinými fyzickými osobami odpovědnými za jeho výchovu;

b) rodiče dítěte nebo jiné fyzické osoby odpovědné za výchovu dítěte;

c) zástupce

1. poskytovatele zdravotních služeb, školy, kterou dítě navštěvuje, školského nebo ústavního zařízení nebo jiného zařízení,

2. zaměstnavatele dítěte nebo právnické osoby, u které se dítě připravuje na budoucí povolání,

3. pověřených osob,

4. občanských sdružení, církví a dalších právnických osob;

d) fyzické osoby, pokud jsou

1. zřizovateli škol nebo jiných zařízení uvedených v písmenu c) bodu 1,

2. zaměstnavateli dětí nebo se u nich dítě připravuje na budoucí povolání,

3. pověřenými osobami;

e) soudce;

f) státní zástupce;

g) jiné fyzické osoby;

je-li to účelné k objasnění rozhodujících skutečností.

(6) Osoby uvedené v odstavci 5 písm. c) až g) se přizvou k jednání vždy, jestliže daly k tomuto jednání podnět.

(7) Účast členů komise a osob uvedených v odstavci 5 na jednání komise je jiným úkonem v obecném zájmu ³⁹⁾, př němž náleží členům komise a osobám uvedeným v odstavci 5 písm. c) až g) náhrada hotových výdajů a ušlého

výdělku. Náhradu hotových výdajů a náhradu ušlého výdělku vyplácí obecní úřad obce s rozšířenou působností. Pro náhradu hotových výdajů a ušlého výdělku se použije obdobně úprava hotových výdajů a ušlého výdělku, které hradí správní orgán osobám podle správního řádu⁸³).

§ 38a

(1) Hejtman kraje zřizuje k plnění úkolů kraje a krajského úřadu na úseku sociálně-právní ochrany poradní sbor.

Poradní sbor zejména

- a) spolupracuje na vytváření programů a koncepcí kraje v oblasti zajištění a rozvoje služeb pro rodiny s dětmi, náhradní rodinné péče, prevence sociálně patologických jevů a vytváření předpokladů pro kulturní, sportovní, jinou zájmovou a vzdělávací činnost dětí,
- b) posuzuje záměry kraje na zřízení a provozování zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc a jiných zařízení pro péči o děti,
- c) na žádost krajského úřadu posuzuje žádosti o změnu pověření nebo o vydání nového pověření k výkonu sociálně-právní ochrany dětí v případě, že pověřená osoba chce na území kraje zřídit nové zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc nebo jiné pracoviště téhož zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc,
- d) na žádost krajského úřadu projednává a posuzuje další otázky spojené s plněním úkolů krajského úřadu podle tohoto zákona a s výkonem sociálně-právní ochrany na území kraje.

(2) Hejtman kraje jmenuje a odvolává předsedu poradního sboru, jeho zástupce a ostatní členy poradního sboru. Tajemníkem poradního sboru je zaměstnanec kraje zařazený do krajského úřadu, který vykonává činnost na úseku sociálně-právní ochrany. Tajemník je členem poradního sboru. U předsedy poradního sboru se nevyžaduje prokazování zvláštní odborné způsobilosti v oblasti sociálně-právní ochrany.

(3) Poradní sbor tvoří odborníci působící v oblasti sociálně-právní ochrany. Zejména jde o odborníky z oborů pediatrie, psychologie, pedagogiky, zástupce obcí, pověřených osob, poskytovatelů sociálních služeb, škol a školských zařízení, poskytovatelů zdravotních služeb, Policie České republiky, státních zastupitelství, zaměstnance krajského úřadu a obecního úřadu obcí s rozšířenou působností zařazené na úseku sociálně-právní ochrany. Poradní sbor má nejméně 5 členů. Pro jednání poradního sboru a způsob usnášení platí § 38 odst. 4 a 5 obdobně.

(4) Pro účast členů na jednání poradního sboru a stanovení náhrad platí § 38 odst. 7 obdobně s tím, že náhradu jízdních výdajů a náhradu ušlého výdělku vyplácí krajský úřad.

§ 38b

(1) Ministerstvo zřizuje k plnění úkolů ministerstva na úseku sociálně-právní ochrany poradní sbor. Poradní sbor má nejméně 5 členů a je usnášeníschopný, jestliže je přítomna nadpoloviční většina členů.

(2) Ministr práce a sociálních věcí jmenuje a odvolává předsedu poradního sboru, jeho zástupce a ostatní členy poradního sboru. Tajemníkem poradního sboru je zaměstnanec státu zařazený k výkonu práce v ministerstvu, který vykonává činnost v oblasti sociálně-právní ochrany. Tajemník je členem poradního sboru.

(3) Pro složení poradního sboru, jeho jednání a způsob usnášení platí § 38a odst. 3 obdobně. Pro účast členů na jednání poradního sboru platí § 38 odst. 5 obdobně a pro stanovení náhrad platí § 38 odst. 7 obdobně s tím, že náhradu jízdních výdajů a náhradu ušlého výdělku vyplácí ministerstvo.

ČÁST ČTVRTÁ

Některé služby sociálně-právní ochrany

§ 40

Odborné poradenství pro zájemce o osvojení nebo pěstounskou péči

Odborné poradenství související s osvojením dítěte nebo svěřením dítěte do pěstounské péče je poskytováno pověřenou osobou zájemcům o osvojení nebo pěstounskou péči, a to zejména v oblasti zprostředkování navazujících služeb, poskytnutí poradenství v oblastech orientace v sociálních systémech, práva, psychologie, vzdělávání a pomoci při uplatňování práv a oprávněných zájmů.

§ 41

Ochrana a pomoc dětem ohroženým násilím

(1) Dětem podle § 6 písm. e) a g) se poskytuje ambulantní formou služba spočívající v ochraně a pomoci; účelem služby je prevence a zabránění násilí na dětech. Ochrana a pomoc se poskytuje též rodiči dítěte podle § 6 písm. e) a g), pokud se násilí na tomto dítěti nedopustil nebo pokud nespáchal trestný čin podle § 6 písm. e) nebo není osobou, se kterou je vedeno trestní řízení pro trestný čin vůči tomuto dítěti.

(2) Ochrana a pomoc podle odstavce 1 obsahuje tyto činnosti:

- a) zprostředkování kontaktu se společenským prostředím,
- b) sociálně terapeutické činnosti,
- c) pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí.

Zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc

§ 42

(1) Zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc poskytují ochranu a pomoc dítěti, které se ocitlo bez jakékoliv péče nebo jsou-li jeho život nebo příznivý vývoj vážně ohroženy anebo ocitlo-li se dítě bez péče přiměřené jeho věku (§ 15), jde-li o dítě tělesně nebo duševně týrané nebo zneužívané anebo o dítě, které se ocitlo v prostředí nebo situaci, kdy jsou závažným způsobem ohrožena jeho základní práva. Není-li dále stanoveno jinak, ochrana a pomoc se poskytuje po přechodnou dobu nepřesahující zpravidla dobu 6 měsíců bez ohledu na to, je-li poskytována na základě smlouvy o poskytování ochrany a pomoci nebo na základě soudního rozhodnutí. Dítěti do dovršení 4 let

věku se poskytuje ochrana a pomoc v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc po přechodnou dobu nepřesahující zpravidla dobu 2 měsíců; to neplatí v případě dítěte do dovršení 4 let věku, u něhož je společné umístění se sourozenci v jeho nejlepším zájmu z důvodu zachování sourozeneckých vazeb.

(2) Ochrana a pomoc podle odstavce 1 se poskytuje v rozsahu těchto činností

- a) poskytnutí ubytování,
- b) poskytnutí stravy,
- c) pomoc při zvládání běžných úkonů péče o vlastní osobu,
- d) pomoc při osobní hygieně nebo zajištění podmínek pro osobní hygienu,
- e) zprostředkování kontaktu se společenským prostředím,
- f) zajištění výchovných, vzdělávacích a aktivizačních činností,
- g) pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí,
- h) zajištění sociálně terapeutických činností,
- i) zajištění zdravotních služeb, psychologické a jiné obdobné péče.

(3) Nezaopatřenému dítěti se v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc poskytuje osobní vybavení, drobné předměty běžné osobní potřeby a některé služby s přihlédnutím k jeho potřebám. Osobním vybavením se rozumí zejména prádlo, šatstvo a obuv; některými službami se rozumí stříhání vlasů, holení a pedikúra.

(4) Při poskytování pomoci a ochrany dítěti podle odstavce 1 je zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc povinno spolupracovat s rodinou dítěte a poskytovat této rodině pomoc při vyřizování a zajišťování záležitostí týkajících se dítěte, zajišťovat členům rodiny dítěte terapii, nácvik rodičovských a dalších dovedností, které rodič nebo jiná osoba odpovědná za výchovu dítěte nezbytně potřebuje pro péči o dítě a výchovu dítěte, a to v souladu s individuálním plánem ochrany dítěte zpracovaným orgánem sociálně-právní ochrany.

§ 42a

Smlouva o poskytování ochrany a pomoci

(1) O poskytování ochrany a pomoci dítěti v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc uzavírá dítě s osobou provozující zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc smlouvu o poskytování ochrany a pomoci, která vyžaduje písemnou formu a obsahuje tyto náležitosti:

- a) bližší vymezení důvodů pro umístění dítěte v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc podle § 42 odst. 1,
- b) rozsah poskytování ochrany a pomoci, včetně způsobu zajištění zdravotních služeb a psychologické a jiné obdobné péče dítěti,
- c) místo a čas poskytování ochrany a pomoci,

- d) způsob a výši úhrady za poskytnutí ochrany a pomoci dítěti v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc s tím, že výše této úhrady může být sjednána nejvýše v částce podle § 42c, a způsob jejího vyúčtování; to neplatí, uzavírá-li smlouvu o poskytování ochrany a pomoci za dítě obecní úřad obce s rozšířenou působností nebo nezaopatřené dítě, jemuž je ochrana a pomoc v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc poskytována na jeho žádost,
- e) prohlášení o zdravotním stavu dítěte a identifikační údaje zdravotní pojišťovny, u které je dítě pojištěno, jsou-li známy,
- f) výši přiznaného příspěvku na péči podle zákona o sociálních službách⁶⁵⁾, má-li dítě na příspěvek na péči nárok,
- g) ujednání o dodržování vnitřních pravidel pro poskytování ochrany a pomoci dítěti,
- h) výpovědní důvody a výpovědní doby,
- i) dobu platnosti smlouvy,
- j) ujednání o kapesném, jde-li o nezaopatřené dítě starší 7 let.

(2) K ujednání smlouvy o poskytování ochrany a pomoci zkracujícím práva dítěte nebo rozšiřujícím jeho povinnosti oproti právům a povinnostem stanoveným pro výkon soudních rozhodnutí podle § 42aa a k ujednání doby platnosti smlouvy o poskytování ochrany a pomoci, které přesahuje maximální možnou délku doby poskytování ochrany a pomoci dítěti podle odstavce 4 nebo § 42 odst. 1 věty třetí, se nepřihlíží.

(3) K poskytování ochrany a pomoci dítěti v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc na základě smlouvy o poskytování ochrany a pomoci se vyžaduje souhlas obecního úřadu obce s rozšířenou působností podle § 16b, nejde-li o smlouvu o poskytování ochrany a pomoci uzavřenou za dítě obecním úřadem obce s rozšířenou působností.

(4) Není-li dále stanoveno jinak, smlouvu o poskytování ochrany a pomoci lze uzavřít nejvýše na dobu 3 měsíců po sobě jdoucích. Trvání smlouvy o poskytování ochrany a pomoci lze prodloužit nejvýše o další 3 měsíce po sobě jdoucích pouze se souhlasem obecního úřadu obce s rozšířenou působností nebo na základě dohody s ním, byla-li smlouva o poskytování ochrany a pomoci uzavřena za dítě obecním úřadem obce s rozšířenou působností.

(5) Jde-li o dítě mladší 4 let věku, lze smlouvu o poskytování ochrany a pomoci uzavřít nejvýše na dobu 1 měsíce. Trvání smlouvy o poskytování ochrany a pomoci lze prodloužit nejvýše o další měsíc pouze se souhlasem obecního úřadu obce s rozšířenou působností nebo na základě dohody s ním, byla-li smlouva o poskytování ochrany a pomoci uzavřena za dítě obecním úřadem obce s rozšířenou působností.

(6) Po dobu řízení o žádosti o vydání souhlasu s poskytováním ochrany a pomoci trvá závazek ze smlouvy o poskytování ochrany a pomoci, nedojde-li k zániku závazku z jiného důvodu. Závazek ze smlouvy o poskytování ochrany a pomoci zaniká, není-li včas podána žádost o vydání souhlasu obecního úřadu obce s rozšířenou působností podle § 16b odst. 1, a to dnem následujícím po dni, kdy marně uplynula lhůta k podání takové žádosti podle § 16b odst. 2.

(7) Závazek ze smlouvy o poskytování ochrany a pomoci zanikne dnem následujícím po dni, kdy nabude právní moci

- a) rozhodnutí o zamítnutí žádosti o vydání souhlasu s poskytováním ochrany a pomoci dítěti v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc na základě smlouvy o poskytování ochrany a pomoci,
- b) rozhodnutí o zamítnutí žádosti o vydání souhlasu s prodloužením trvání smlouvy o poskytování ochrany a pomoci, nebo
- c) rozhodnutí o zrušení souhlasu podle § 16b odst. 5.

§ 42aa

Výkon soudních rozhodnutí v zařízení

(1) V zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc může být vykonáváno

- a) výchovné opatření podle § 13a,
- b) předběžné opatření podle § 924 občanského zákoníku, nebo
- c) ústavní výchova podle § 971 odst. 2 občanského zákoníku.

(2) Pro výkon rozhodnutí soudu podle odstavce 1 platí s ohledem na specifické potřeby svěřených dětí obdobně ustanovení zákona o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních o

- a) právech a povinnostech dětí umístěných ve školských zařízeních pro výkon ústavní výchovy,
- b) právu ředitele školského zařízení pro výkon ústavní výchovy
 - 1. povolit dítěti pobyt mimo zařízení,
 - 2. zakázat nebo přerušit návštěvu osob odpovědných za výchovu dítěte nebo jiných osob v takovém zařízení,
 - 3. být přítomen při otevření listovní nebo balíkové zásilky dítětem,
 - 4. převzít od dítěte do dočasné úschovy cenné předměty, peníze nebo předměty ohrožující výchovu, zdraví nebo bezpečnost dítěte,
 - 5. zastoupit dítě v běžných záležitostech,
- c) povinnosti ředitele školského zařízení pro výkon ústavní výchovy
 - 1. seznámit dítě s jeho právy a povinnostmi,
 - 2. dát příslušnému soudu podnět ke zrušení ústavní výchovy, pominuly-li důvody pro její nařízení,
 - 3. podat informace o dítěti zákonným zástupcům nebo opatrovníkovi a orgánu sociálněprávní ochrany na jejich žádost,
 - 4. projednat předem opatření zásadní důležitosti se zákonnými zástupci nebo opatrovníkem dítěte, nehrozí-li nebezpečí z prodlení,

5. informovat o nadcházejícím propuštění dítěte ze zařízení příslušný obecní úřad obce s rozšířenou působností,

d) nároku na kapesné a jeho výši.

(3) Práva podle odstavce 2 písm. b) vykonává a povinnosti podle odstavce 2 písm. c) plní v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc ředitel zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc. Nadřízeným správním orgánem ředitele zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc při rozhodování ve věcech podle odstavce 2 písm. b) je krajský úřad, v jehož obvodu je provozováno zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc.

§ 42ab

Základní provozní a personální standardy

(1) Zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc je povinno poskytovat služby a zajistit jeho provoz nepřetržitě.

(2) Zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc může vykonávat činnost jen v objektu nebo prostorách, které umožňují přijetí dítěte, ubytování a přípravu dětí na školní vyučování, stravování, zájmovou a další činnost ve volném čase.

(3) Zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc nelze zřídit v budově nebo v jednom areálu společně s jiným ústavním zařízením.

(4) Nejvyšší možná kapacita zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc je 20 dětí. Tento počet může být překročen v případě, že toto zařízení je umístěno ve více budovách, v případě, že do péče zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc budou svěřeni sourozenci, a v případě poskytování ochrany a pomoci dítěti v případech podle § 15 odst. 1 a § 37 odst. 1 po dobu, než rozhodne soud o návrhu obecního úřadu obce s rozšířenou působností na vydání předběžného opatření¹³).

(5) Počet dětí umístěných v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc nesmí přesáhnout nejvýše přípustnou kapacitu zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc stanovenou v rozhodnutí o pověření k výkonu činnosti zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc. Ustanovení odstavce 4 tím není dotčeno.

(6) Jeden zaměstnanec zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc může současně zajišťovat osobní péči nejvýše o 4 děti svěřené do péče tohoto zařízení. V případě sourozenecké skupiny nebo krizového lůžka může jeden zaměstnanec zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc po dobu nezbytně nutnou pečovat maximálně o 5 dětí svěřených do péče tohoto zařízení.

Úhrada nákladů za poskytování ochrany a pomoci dítěti v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc

§ 42b

(1) Úhrada nákladů za poskytování ochrany a pomoci dítěti v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc v rozsahu úhrady za stravu, péči a, nejde-li o nezaopatřené dítě, též úhrady za ubytování (dále jen „úhrada“), se hradí ve výši sjednané ve smlouvě o poskytování ochrany a pomoci.

- (2) Úhradu hradí osoba povinná úhradou na základě písemné smlouvy o úhradě, pokud
- a) smlouva o poskytování ochrany a pomoci byla uzavřena s obecním úřadem obce s rozšířenou působností,
 - b) smlouva o poskytování ochrany a pomoci byla uzavřena s nezaopatřeným dítětem, nebo
 - c) dítě bylo do zařízení umístěno rozhodnutím soudu podle § 42aa.
- (3) Osobou povinnou úhradou v případech podle odstavce 2 jsou
- a) rodiče dítěte nebo rodič, kterému bylo dítě svěřeno rozhodnutím soudu do péče, jiná osoba odpovědná za výchovu dítěte, popřípadě jiná fyzická osoba povinná výživou dítěte, nebo
 - b) nezletilý rodič umístěný společně s dítětem v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc.
- (4) Rodiče nebo jiné osoby odpovědné za výchovu dítěte se na úhradě podle odstavce 3 písm. a) podílejí rovným dílem, bylo-li dítě před svým umístěním v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc ve společné péči rodičů nebo bylo-li svěřeno do společné péče jiných osob odpovědných za výchovu. Na úhradu jinou fyzickou osobou povinnou výživou dítěte, se věta první použije obdobně.
- (5) Smlouva o úhradě podle odstavce 2 obsahuje způsob a výši úhrady a způsob jejího vyúčtování.
- (6) Výše úhrady může být ve smlouvě o úhradě podle odstavce 2 sjednána nejvýše v částce podle § 42c.

§ 42c

- (1) Nejvyšší výši úhrady za péči o dítě, které nemá nárok na příspěvek na péči, nejvyšší výši úhrady za stravu a nejvyšší výši úhrady za ubytování dítěte, které není nezaopatřené, stanoví prováděcí právní předpis.
- (2) Výše úhrady za péči o dítě, které má nárok na příspěvek na péči, se stanoví jako součet úhrady za péči podle odstavce 1 a poměrné části výše přiznaného příspěvku na péči odpovídající počtu dnů poskytnuté ochrany a pomoci dítěti v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc v období, na které je příspěvek na péči vyplácen.
- (3) Pokud se zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc vyplácí přídavek na dítě podle zvláštního právního předpisu^{39d}), snižuje se o jeho výši úhrada.
- (4) Výše úhrady nezletilého rodiče dítěte umístěného společně s dítětem v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc činí za kalendářní měsíc 10 % z výše rodičovského příspěvku poskytovaného tomuto rodiči podle zákona upravujícího státní sociální podporu⁷⁵).
- (5) Oboustranně osiřelé dítě je od hrazení úhrady osvobozeno.
- (6) Výše úhrady dítěte, které není nezaopatřeným dítětem, činí za kalendářní měsíc nejvýše 75 % jeho příjmu. Příjmem dítěte, které není nezaopatřeným dítětem, se pro účely úhrady rozumí příjem podle zákona o životním a existenčním minimu^{39f}), s výjimkou příspěvku na péči.
- (7) Úhrada náleží zřizovateli zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc od prvního dne pobytu dítěte v zařízení.

Úhrada se zaokrouhluje na celé koruny směrem nahoru.

§ 42d

(1) Výše úhrady se nevyžaduje nebo se sníží, jestliže by po jejím zaplacení příjem osoby povinné úhradou nebo osob společně s ní posuzovaných poklesl pod součet částky životního minima podle zákona o životním a existenčním minimu^{39f}) a částky normativních nákladů na bydlení podle zákona o státní sociální podpoře.

(2) Úhrada se rovněž nevyžaduje, jestliže

a) je osoba povinná úhradou nebo osoba s ní společně posuzovaná příjemcem dávky pomoci v hmotné nouzi podle zvláštního právního předpisu^{39g}),

b) by po snížení její výše podle odstavce 1 byla výše úhrady nižší než 100 Kč.

(3) Nastanou-li po sjednání smlouvy o poskytování ochrany a pomoci nebo smlouvy o úhradě skutečnosti, pro které se výše úhrady podle odstavce 1 nebo 2 nevyžaduje nebo sníží, je osoba provozující zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc povinna stanovit novou výši úhrady podle těchto skutečností, a to od kalendářního měsíce, ve kterém osoba povinná úhradou tyto skutečnosti oznámila a doložila podle odstavce 4, a oznámit novou výši úhrady druhé smluvní straně.

(4) Osoby povinné úhradou jsou povinny bezodkladně oznámit a doložit osobě provozující zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc změnu ve výši svých příjmů nebo příjmů osob společně posuzovaných pro snížení nebo nevyžadování úhrady podle odstavce 1 nebo 2. Dále jsou tyto osoby povinny bezodkladně oznámit a doložit skutečnost, že osoba povinná úhradou nebo osoba s ní společně posuzovaná je příjemcem dávky pomoci v hmotné nouzi podle zvláštního právního předpisu^{39g}).

(5) Kdo se rozumí společně posuzovanými osobami a co se rozumí příjmy osoby povinné úhradou nebo osob společně posuzovaných stanoví zákon o životním a existenčním minimu^{39f}).

§ 42e

(1) Úhrada za příslušný kalendářní měsíc musí být zaplacena nejpozději do patnáctého dne následujícího kalendářního měsíce.

(2) Zřizovatel zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc provede vyúčtování přeplatků a nedoplatků do patnáctého dne kalendářního měsíce následujícího po měsíci, v němž došlo k ukončení pobytu dítěte v zařízení. Výsledky vyúčtování písemně oznámí osobě povinné úhradou.

Státní příspěvek pro zřizovatele zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc

§ 42g

(1) Zřizovatel zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc má nárok na státní příspěvek za pobyt a péči poskytovanou nezletilému dítěti v tomto zařízení na základě rozhodnutí soudu nebo na základě smlouvy o poskytování ochrany a pomoci dítěti podle § 42a.

(2) Zřizovatel zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc je povinen využít státní příspěvek pouze pro zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, v němž je dítě umístěno, a pouze na poskytování ochrany a pomoci dítěti v rozsahu činností uvedených v § 42 odst. 2 až 4.

(3) Státní příspěvek

a) náleží měsíčně za každé dítě ve výši 36 000 Kč,

b) se snižuje o jednu třetinu za každý den, v němž dítě pobývá mimo zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc a pobyt mimo toto zařízení trvá po dobu 2 po sobě jdoucích kalendářních dnů,

c) náleží i po nabytí právní moci rozhodnutí soudu o nařízení ústavní výchovy dítěte umístěného dosud v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, jestliže je dítěti nadále poskytována péče v tomto zařízení, a to až do dne přijetí dítěte do příslušného zařízení pro výkon ústavní výchovy sjednaného obecním úřadem obce s rozšířenou působností podle § 28.

§ 42h

(1) Státní příspěvek se vyplácí měsíčně v české měně, a to po uplynutí kalendářního měsíce, za který náleží, nejpozději do 30 dnů od vykonatelnosti rozhodnutí o přiznání státního příspěvku nebo o změně výše státního příspěvku. Před uplynutím této lhůty rozhodne krajský úřad bezodkladně na žádost zřizovatele o přiznání části státního příspěvku, u které byl nárok na státní příspěvek prokázán.

(2) Výše státního příspěvku se zaokrouhuje na celé koruny nahoru.

(3) Státní příspěvek vyplácí krajský úřad.

(4) Státní příspěvek se poukazuje na účet zřizovatele zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, který o státní příspěvek požádal.

§ 42i

(1) Nárok na státní příspěvek vzniká dnem splnění podmínek stanovených tímto zákonem.

(2) Nárok na výplatu státního příspěvku vzniká dnem podání žádosti o přiznání příspěvku u příslušného krajského úřadu.

§ 42j

(1) Nebylo-li požádáno o státní příspěvek nebo jeho část, zaniká nárok na státní příspěvek nebo jeho část za kalendářní měsíc uplynutím 1 roku od prvního dne kalendářního měsíce následujícího po kalendářním měsíci, za který státní příspěvek náležel.

(2) Byl-li státní příspěvek neprávem

- a) přiznán v nižší částce, než v jaké náležel,
- b) vyplácen nebo vyplacen v nižší částce, než v jaké náležel,
- c) přiznán od pozdějšího data než náležel, nebo
- d) odepřen,

přizná se nebo zvýší ode dne, od něhož státní příspěvek nebo jeho část náleží, nejvýše však 3 roky nazpět ode dne, kdy to krajský úřad rozhodující o státním příspěvku zjistil, nebo ode dne, kdy o zvýšení státního příspěvku nebo jeho přiznání zřizovatel zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc požádal.

(3) Státní příspěvek neprávem

- a) přiznaný,
- b) vyplacený, nebo
- c) vyplácený nebo vyplacený ve vyšší částce, než v jaké náleží,

se odejme, nebo se jeho výplata zastaví nebo sníží, a to dnem následujícím po dni, jímž uplynulo období, za které už byl vyplacen. Ustanovení § 42k odst. 3 zůstává nedotčeno.

(4) Lhůty podle odstavců 1 až 3 neplynou po dobu řízení o státním příspěvku.

§ 42k

(1) Zřizovatel zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc je povinen písemně ohlásit krajskému úřadu, který státní příspěvek přiznal, do 8 dnů změny ve skutečnostech rozhodných pro trvání nároku na státní příspěvek, jeho výši nebo výplatu, nejde-li o skutečnosti uvedené v § 42n.

(2) Je-li zřizovatel zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc vyzván krajským úřadem, který o státním příspěvku rozhoduje, aby osvědčil skutečnosti rozhodné pro nárok na státní příspěvek, jeho výši nebo výplatu, je povinen této výzvě vyhovět, a to ve lhůtě do 8 dnů, pokud krajský úřad nestanoví lhůtu delší.

(3) Zřizovatel zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, který nesplnil některou z uložených povinností nebo přijal státní příspěvek nebo jeho část, ačkoliv musel z okolností předpokládat, že byl vyplacen neprávem nebo ve vyšší částce, než náležel, nebo jinak způsobil, že byl státní příspěvek vyplacen neprávem nebo v nesprávné výši, je povinen neprávem přijaté částky vrátit.

(4) Nárok na vrácení státního příspěvku poskytnutého neprávem nebo v nesprávné výši zaniká uplynutím 3 let ode dne, kdy byl státní příspěvek vyplacen.

(5) O povinnosti vrátit státní příspěvek nebo jeho část podle odstavce 3 rozhodne krajský úřad, který státní

příspěvek vyplatil. Částky neprávem vyplacené mohou být sraženy také z později přiznaného státního příspěvku náležejícího zřizovateli zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, který má povinnost podle odstavce 3 částky státního příspěvku neprávem přiznaného vrátit.

(6) Vracené a vymožené peníze podle odstavce 3 jsou příjmem státního rozpočtu.

§ 42l

(1) O státním příspěvku rozhoduje krajský úřad.

(2) Řízení o přiznání státního příspěvku se zahajuje na základě písemné žádosti podané zřizovatelem zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc na tiskopisu předepsaném ministerstvem.

(3) Žádost o státní příspěvek musí obsahovat

- a) název zřizovatele zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, jeho adresu, identifikační číslo, datum právní moci rozhodnutí o pověření k výkonu sociálně-právní ochrany s uvedením orgánu, který rozhodnutí vydal,
- b) název a adresu zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, v němž jsou umístěny děti, jejichž pobyt a péče o ně zakládá nárok na státní příspěvek,
- c) číslo účtu nebo účtů, na které se státní příspěvek vyplácí,
- d) seznam dětí v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, které zakládají zřizovateli nárok na státní příspěvek
seznam musí obsahovat jméno a příjmení dítěte, datum jeho narození, místo trvalého pobytu, datum přijetí a datum ukončení pobytu v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, byl-li pobyt ukončen, a jméno, příjmení a adresu zákonného zástupce dítěte nebo jiné osoby odpovědné za výchovu dítěte,
- e) doklad prokazující, že dítě je v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc umístěno na základě rozhodnutí soudu nebo na základě smlouvy o poskytování ochrany a pomoci a rozhodnutí o vydání souhlasu podle § 16b.

(4) Je-li žádáno o státní příspěvek z důvodu pobytu a péče o děti ve více zařízeních pro děti vyžadující okamžitou pomoc zřízených jedním zřizovatelem, uvádí se údaje uvedené v odstavci 3 písm. b), d) a e) za každé takové zařízení samostatně.

§ 42m

(1) Zřizovatel zařízení pro péči o děti vyžadující okamžitou pomoc může pověřit jinou osobu, aby namísto něho plnila povinnosti uvedené v § 42k odst. 1 a 2 a § 42n a aby namísto zřizovatele podávala žádost o státní příspěvek. Tuto skutečnost písemně sdělí zřizovatel zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc krajskému úřadu příslušnému k rozhodování o státním příspěvku do 8 dnů od tohoto pověření.

(2) Jestliže zřizovatel zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc pověřil jinou osobu podle odstavce 1 k podávání žádosti, musí být v žádosti o státní příspěvek uveden údaj o tomto pověření a jméno a příjmení osoby, která je tímto zastupováním pověřena.

§ 42n

- (1) Byl-li přiznán státní příspěvek, je zřizovatel zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc povinen pro nárok na výplatu státního příspěvku a jeho výši za kalendářní měsíc příslušnému krajskému úřadu oznámit, zda v kalendářním měsíci, za který se má státní příspěvek poskytnout, došlo ke změně počtu dětí, délce jejich pobytu v uvedeném zařízení a změně věku dětí ve srovnání s kalendářním měsícem předcházejícím tomuto kalendářnímu měsíci. Zřizovatel je povinen sdělit tento údaj písemně krajskému úřadu nejpozději do desátého dne kalendářního měsíce následujícího po kalendářním měsíci, na který se má státní příspěvek poskytnout.
- (2) Došlo-li ke změně počtu dětí, ke změně délky jejich pobytu v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc nebo ke změně věku dětí, je zřizovatel zařízení povinen sdělit příslušnému krajskému úřadu údaje uvedené v § 42l odst. 3 písm. d), a v případě, že bylo do zařízení dítě nově umístěno, též údaje uvedené v § 42l odst. 3 písm. e).
- (3) O změně výše státního příspěvku vydá krajský úřad rozhodnutí.
- (4) Krajský úřad rozhodne o zastavení výplaty státního příspěvku, pokud zřizovatel zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc nesplnil povinnosti podle odstavců 1 a 2. Nesplnil-li zřizovatel zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc povinnosti uvedené v odstavcích 1 a 2 ani po uplynutí 2 kalendářních měsíců následujících po měsíci, ve kterém měla být povinnost podle odstavců 1 a 2 splněna, nárok na státní příspěvek zaniká. Po dodatečném splnění povinností lze státní příspěvek přiznat zpětně nejdéle za dobu 1 roku (§ 42j).

§ 44

Příprava k přijetí dítěte do rodiny

- (1) Příprava k přijetí dítěte, kterému je třeba zajistit péči v náhradním rodinném prostředí formou osvojení nebo pěstounské péče, do rodiny spočívá ve vytvoření nebo prohloubení osobních a dalších předpokladů zájemce o osvojení nebo pěstounskou péči, manžela, partnera, druha nebo dítěte tohoto zájemce.
- (2) Přípravu k přijetí dítěte do rodiny poskytuje pověřená osoba oprávněná provádět přípravu k přijetí dítěte do rodiny podle § 48 odst. 2 písm. b).
- (3) Nestanoví-li krajský úřad ve výzvě podle § 23f jinak, činí časový rozsah přípravy k přijetí dítěte do rodiny u
- a) zájemce o osvojení nebo pěstounskou péči, manžela, partnera nebo druha zájemce nejméně 48 hodin,
 - b) zájemce o pěstounskou péči, jde-li o zájemce o zařazení do evidence osob, které mohou vykonávat pěstounskou péči na přechodnou dobu, nejméně 72 hodin.
- (4) Pověřená osoba vydá o absolvování přípravy k přijetí dítěte do rodiny doklad o přípravě k přijetí dítěte do rodiny a doručí jej zájemci o osvojení nebo pěstounskou péči nejpozději do 30 pracovních dnů ode dne ukončení přípravy k přijetí dítěte do rodiny; pro formu dokladu o přípravě k přijetí dítěte do rodiny se použije obdobně § 45 odst. 5.
- (5) Doklad o přípravě k přijetí dítěte do rodiny obsahuje tyto náležitosti:
- a) identifikační údaje zájemce o osvojení nebo pěstounskou péči, případně také jeho manžela, partnera, druha nebo dítěte, a pověřené osoby,

b) údaje o časovém rozsahu a termínu absolvované přípravy,

c) popis znalostí a dovedností zájemce o osvojení nebo pěstounskou péči, jeho manžela, partnera nebo druha v jednotlivých oblastech přípravy k přijetí dítěte do rodiny, včetně možností jejich dalšího rozvoje.

§ 45

Posuzování psychické způsobilosti k přijetí dítěte do rodiny

(1) Pro účely zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče se posuzuje psychická způsobilost zájemce o osvojení nebo pěstounskou péči k přijetí dítěte do rodiny (dále jen „psychická způsobilost k přijetí dítěte do rodiny“) v oblasti charakteristiky jeho osobnosti, psychického stavu, motivace, která vede k jeho zájmu o osvojení dítěte nebo o svěřením dítěte do pěstounské péče, stability manželského nebo obdobného vztahu a dalších oblastí vymezených ve výzvě krajského úřadu podle § 23f odst. 5.

(2) Psychickou způsobilost k přijetí dítěte do rodiny posuzuje odborně způsobilá osoba, kterou je pověřená osoba oprávněná posuzovat psychickou způsobilost k přijetí dítěte do rodiny podle § 48 odst. 2 písm. c).

(3) Byla-li podána zájemcem o osvojení nebo pěstounskou péči žádost o zařazení do evidence osob vhodných stát se osvojitelem nebo pěstouny, orgán sociálně-právní ochrany poskytne na žádost odborně způsobilé osoby údaje o žadateli.

(4) Na základě provedeného posouzení psychické způsobilosti k přijetí dítěte do rodiny vydá odborně způsobilá osoba posudek o psychické způsobilosti k přijetí dítěte do rodiny nejpozději do 30 pracovních dnů ode dne provedení posouzení.

(5) Posudek o psychické způsobilosti k přijetí dítěte do rodiny se vyhotoví v listinné podobě nebo v elektronické podobě. Posudek o psychické způsobilosti k přijetí dítěte do rodiny v listinné podobě musí být vlastnoručně podepsán odborně způsobilou osobou, která posouzení provedla. Posudek o psychické způsobilosti k přijetí dítěte do rodiny v elektronické podobě musí být podepsán kvalifikovaným elektronickým podpisem odborně způsobilé osoby a musí být opatřen kvalifikovaným elektronickým časovým razítkem.

(6) Posudek o psychické způsobilosti k přijetí dítěte do rodiny musí být úplný, pravdivý a přezkoumatelný a musí obsahovat tyto náležitosti:

a) vymezení okruhu skutečností, které mají být posouzeny, pokud to vyplývá z výzvy krajského úřadu podle § 23f odst. 5 předložené zájemcem o zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče k přijetí dítěte do rodiny,

b) výčet podkladů,

c) nález,

d) posudek,

e) odůvodnění v rozsahu umožňujícím přezkoumatelnost posudku o psychické způsobilosti k přijetí dítěte do rodiny,

f) závěr a

g) je-li to možné, přílohy potřebné k zajištění přezkoumatelnosti posudku o psychické způsobilosti k přijetí dítěte do rodiny.

(7) Je-li odborně způsobilou osobou znalec, znalecká kancelář nebo znalecký ústav, postup při zpracování posudku o psychické způsobilosti a náležitosti takového posudku se řídí zvláštním právním předpisem⁸⁴).

ČÁST PÁTÁ

Pěstounská péče

HLAVA I

Práva a povinnosti při výkonu pěstounské péče

§ 47a

Práva a povinnosti osoby pečující a osoby v evidenci

(1) Pro účely části páté se považuje za

a) pěstounskou péči osobní péče poskytovaná osobou pečující,

b) zprostředkovanou pěstounskou péči

1. pěstounská péče poskytovaná dítěti osobou pečující po doručení sdělení podle § 24 odst. 5,

2. pěstounská péče na přechodnou dobu,

3. pěstounská péče poskytovaná sourozenci dítěte svěřeného do pěstounské péče podle bodu 1, je-li poskytována toutéž osobou pečující,

c) nezprostředkovanou pěstounskou péči pěstounská péče, která není zprostředkovanou pěstounskou péčí podle písmene b).

(2) Osoba pečující a osoba v evidenci má v rozsahu a za podmínek uvedených v dohodě o výkonu pěstounské péče

a) právo na poskytnutí nebo zajištění pomoci při osobní péči o svěřené dítě, pokud osobní péči o dítě nemůže zajistit ani jiná osoba dítěti blízká, která má povinnost a právo podílet se na osobní péči o dítě v pěstounské péči; tato pomoc spočívá v zajištění krátkodobé péče

1. po dobu, kdy je osoba pečující uznána dočasně práce neschopnou nebo při ošetřování osoby blízké,

2. při narození dítěte,

3. při vyřizování nezbytných osobních záležitostí,

4. při úmrtí osoby blízké,

- b) právo na poskytnutí nebo zajištění celodenní péče o svěřené dítě nebo děti, která je přiměřená věku dítěte, v rozsahu alespoň 14 kalendářních dnů v kalendářním roce, jestliže svěřené dítě dosáhlo alespoň věku 2 let,
- c) právo na poskytnutí odborného poradenství souvisejícího se svěřením dítěte do pěstounské péče,
- d) právo na poskytnutí nebo zajištění psychologické nebo terapeutické odborné pomoci související se svěřením dítěte do pěstounské péče, a to i pro svěřené dítě nebo vlastní děti osoby pečující nebo osoby v evidenci,
- e) právo na poskytnutí pomoci při plnění povinností udržovat, rozvíjet a prohlubovat sounáležitost dítěte s osobami dítěti blízkými a umožnit styk rodičů s dítětem v pěstounské péči, včetně pomoci při zajištění místa pro uskutečňování styku oprávněných osob s dítětem a při zajištění asistence při tomto styku,
- f) povinnost zvyšovat si znalosti a dovednosti v oblasti výchovy a péče o dítě v rozsahu 18 hodin v době 12 kalendářních měsíců po sobě jdoucích a jde-li o osoby vykonávající zprostředkovanou pěstounskou péči v rozsahu 24 hodin v době 12 kalendářních měsíců po sobě jdoucích a právo na poskytnutí a zajištění možnosti zvyšovat si tyto znalosti a dovednosti,
- g) povinnost umožnit sledování plnění dohody o výkonu pěstounské péče podle § 47b odst. 4.

(3) Pokud osoba pečující nebo osoba v evidenci splní během 12 kalendářních měsíců po sobě jdoucích povinnost podle odstavce 2 písm. f) ve větším rozsahu, než je vyžadováno, lze rozdíl mezi požadovaným počtem hodin a skutečným počtem hodin započítat do rozsahu povinného zvyšování si znalostí a dovedností v oblasti výchovy a péče o dítě v období bezprostředně následujících 12 kalendářních měsíců. První období 12 kalendářních měsíců po sobě jdoucích počíná běžet ke dni uzavření dohody o výkonu pěstounské péče.

Dohoda o výkonu pěstounské péče

§ 47b

(1) Místně příslušný obecní úřad obce s rozšířenou působností osobě pečující nebo osobě v evidenci navrhne uzavření dohody o výkonu pěstounské péče, která upraví podrobnosti ohledně práv a povinností podle § 47a odst. 2, a současně informuje o možnosti uzavřít dohodu o výkonu pěstounské péče podle odstavce 3.

(2) Dohoda o výkonu pěstounské péče je veřejnoprávní smlouvou, která se uzavírá v písemné formě a obsahuje alespoň rozsah, místo a čas poskytování sociálně-právní ochrany, ujednání o dodržování vnitřních pravidel stanovených pro poskytování sociálně-právní ochrany a výpovědní důvody a výpovědní dobu. Obsah dohody o výkonu pěstounské péče musí být v souladu s rozhodnutím soudu o svěření dítěte do péče osoby pečující a s individuálním plánem ochrany dítěte. V dohodě o výkonu pěstounské péče se zohledňují zájmy a individuální potřeby dítěte a potřeby osoby pečující nebo osoby v evidenci, pokud jsou spojeny s výkonem péče o svěřené dítě.

(3) Není-li dohoda o výkonu pěstounské péče uzavřena s obecním úřadem obce s rozšířenou působností podle odstavce 1, může dohodu o výkonu pěstounské péče uzavřít s osobou pečující nebo osobou v evidenci pověřená osoba nebo jiný obecní úřad obce s rozšířenou působností. Pověřená osoba nebo jiný obecní úřad obce s rozšířenou působností o této skutečnosti bezodkladně informuje místně příslušný obecní úřad obce s rozšířenou působností a zašle tomuto obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností stejnopis dohody o výkonu pěstounské

péče. Dojde-li ke změně dohody o výkonu pěstounské péče, jejíž smluvní stranou je pověřená osoba nebo jiný než místně příslušný obecní úřad obce s rozšířenou působností, věta druhá se použije obdobně.

(4) Uzavřel-li obecní úřad obce s rozšířenou působností nebo pověřená osoba dohodu o výkonu pěstounské péče, jsou povinni sledovat naplňování dohody o výkonu pěstounské péče prostřednictvím svých zaměstnanců, kteří jsou povinni minimálně jednou za 2 měsíce být v osobním styku s osobou pečující nebo osobou v evidenci a s dětmi svěřenými do její péče.

(5) Obecní úřad obce s rozšířenou působností nebo pověřená osoba zpracují nejméně jednou za 6 měsíců a při zániku dohody o výkonu pěstounské péče zprávu o průběhu výkonu pěstounské péče a naplňování dohody o výkonu pěstounské péče a předají ji osobě pečující, osobě v evidenci, obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností který je místně příslušný k podání návrhu na uzavření dohody o výkonu pěstounské péče, a obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, v jehož obvodu má trvalý pobyt dítě svěřené do pěstounské péče, a to do 15 dnů ode dne vypracování této zprávy.

(6) Osoba pečující nebo osoba v evidenci může uzavřít pouze jednu dohodu o výkonu pěstounské péče bez ohledu na počet svěřených dětí.

(7) Jsou-li osobou pečující nebo osobou v evidenci manželé, uzavírají dohodu o výkonu pěstounské péče společně bez ohledu na počet svěřených dětí a bez ohledu na skutečnost, zda některé nebo všechny svěřené děti jsou svěřeny do jejich společné péče. To neplatí, jde-li o děti svěřené do výlučné péče jen jednoho z manželů, pokud manželé spolu nejméně po dobu 3 měsíců prokazatelně nežijí a obecní úřad obce s rozšířenou působností na žádost jednoho z manželů rozhodne, že se ke skutečnosti, že oba manželé jsou osobou pečující nebo osobou v evidenci, nepřihlíží. Obdobně se postupuje i v případě společné pěstounské péče 2 osob.

§ 47c

(1) Není-li dále stanoveno jinak, dohoda o výkonu pěstounské péče trvá po dobu, po kterou je vykonávána pěstounská péče osobou pečující, nebo po dobu, po kterou je osoba zařazena do evidence osob, které mohou vykonávat pěstounskou péči po přechodnou dobu podle § 27a.

(2) Obecní úřad obce s rozšířenou působností nebo pověřená osoba mohou vypovědět dohodu o výkonu pěstounské péče

a) pro závažné nebo opakované porušování povinností, ke kterým se druhá smluvní strana zavázala v dohodě o výkonu pěstounské péče nebo které jí ukládá § 47a odst. 2,

b) pro opakované maření sledování naplňování dohody o výkonu pěstounské péče nad výkonem pěstounské péče,

c) pro odmítnutí přijetí dítěte do pěstounské péče na přechodnou dobu bez vážného důvodu na straně osoby v evidenci.

(3) Osoba pečující nebo osoba v evidenci mohou vypovědět dohodu o výkonu pěstounské péče bez udání důvodu.

(4) Obecní úřad obce s rozšířenou působností, který není místně příslušný k podání návrhu na uzavření dohody o

výkonu pěstounské péče, nebo pověřená osoba, které uzavřely dohodu o výkonu pěstounské péče, bez zbytečného odkladu informují o zániku dohody o výkonu pěstounské péče obecní úřad obce s rozšířenou působností, který je místně příslušný k podání návrhu na uzavření dohody o výkonu pěstounské péče.

(5) Je-li dohoda o výkonu pěstounské péče ukončena výpovědí nebo dohodou o jejím zániku, může závazek z této dohody zaniknout jen k poslednímu dni kalendářního pololetí, ve kterém byl doručen projev vůle o její výpovědi druhé straně nebo ve kterém byla sjednána dohoda o jejím zániku.

(6) Výpověď dohody o výkonu pěstounské péče musí být druhé smluvní straně doručena nejpozději 30 dnů před koncem kalendářního pololetí. Výpovědní doba skončí k poslednímu dni kalendářního pololetí, ve kterém byla dohoda o výkonu pěstounské péče smluvní stranou vypovězena. Bude-li výpověď doručena druhé smluvní straně později než 30 dnů před koncem kalendářního pololetí, skončí výpovědní doba k poslednímu dni kalendářního pololetí následujícího po doručení výpovědi.

§ 47d

Státní příspěvek na výkon pěstounské péče

(1) Nárok na státní příspěvek na výkon pěstounské péče má obec s rozšířenou působností, jejíž obecní úřad uzavřel dohodu o výkonu pěstounské péče, nebo pověřená osoba, která uzavřela dohodu o výkonu pěstounské péče. Tento státní příspěvek je určen na pokrytí nákladů vynakládaných na zajišťování pomoci osobám pečujícím, osobám v evidenci nebo svěřeným dětem a na provádění dohledu nad pěstounskou péčí.

(2) Výše státního příspěvku na výkon pěstounské péče činí

a) 66 000 Kč za kalendářní rok, pokud dohoda o výkonu pěstounské péče byla uzavřena s osobou pečující a trvala po celý kalendářní rok,

b) 72 000 Kč za kalendářní rok, pokud dohoda o výkonu pěstounské péče byla uzavřena s osobou v evidenci a trvala po celý kalendářní rok.

(3) Výše státního příspěvku na výkon pěstounské péče podle odstavce 2 se

a) zvyšuje o 18 000 Kč za kalendářní rok, pokud dohoda o výkonu pěstounské péče byla uzavřena s osobou pečující nebo osobou v evidenci, vykonávající pěstounskou péči alespoň o 3 děti nebo alespoň o 1 dítě, které je osobou závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II (středně těžká závislost), ve stupni III (těžká závislost) nebo ve stupni IV (úplná závislost),

b) stanoví ve výši odpovídající jedné dvanáctině částky uvedené v odstavci 2 nebo v písmenu a) za každý kalendářní měsíc zbývající do konce kalendářního roku, jestliže nárok na státní příspěvek nebo na jeho zvýšení netrval po celý kalendářní rok, a to počínaje kalendářním měsícem, v němž nárok na státní příspěvek nebo jeho zvýšení vznikl,

c) snižuje za každý celý kalendářní měsíc, v němž nejsou splněny podmínky pro nárok na tento příspěvek podle odstavce 2 nebo jeho zvýšení podle písmene a), a to o částku odpovídající jedné dvanáctině z částky uvedené v odstavci 2 nebo v písmenu a), jestliže nárok na státní příspěvek ve výši podle odstavce 2 nebo podle písmene a)

netrval v kalendářním roce déle než 6 kalendářních měsíců.

(4) O přiznání státního příspěvku na výkon pěstounské péče rozhoduje krajská pobočka Úřadu práce, v jejímž obvodu se nachází sídlo nebo místo trvalého pobytu žadatele. Žádost o státní příspěvek na výkon pěstounské péče musí kromě náležitostí stanovených správním řádem dále obsahovat

a) seznam všech osob pečujících a osob v evidenci, se kterými uzavřel dohodu o výkonu pěstounské péče, a dobu, na kterou byla takto práva a povinnosti upraveny,

b) kopii dohody o výkonu pěstounské péče a

c) další doklady prokazující nárok na státní příspěvek na výkon pěstounské péče nebo na jeho zvýšení.

(5) Státní příspěvek na výkon pěstounské péče se přiznává za kalendářní rok a vyplácí se ve lhůtě do 60 dnů od vykonatelnosti rozhodnutí o jeho přiznání. Rozhodnutí o přiznání státního příspěvku je vykonatelné jeho vydáním. Trvá-li dohoda o výkonu pěstounské péče i po 31. prosinci kalendářního roku, za který byl státní příspěvek na výkon pěstounské péče vyplacen, vyplácí se na žádost příjemce podanou do 15. ledna tohoto roku státní příspěvek na výkon pěstounské péče pro další kalendářní rok předem, a to ve výši, v níž tento příspěvek náležel k 1. lednu tohoto roku; tato žádost musí obsahovat seznam podle odstavce 4 písm. a). V tomto případě se státní příspěvek na výkon pěstounské péče vyplácí do 15. února tohoto roku.

(6) Příjemce státního příspěvku na výkon pěstounské péče je povinen oznámit krajské pobočce Úřadu práce, která tento příspěvek přiznala, do 15 dnů všechny skutečnosti rozhodné pro nárok na tento příspěvek nebo jeho výši, zejména zánik dohody o výkonu pěstounské péče nebo skutečnost, že odpadly podmínky pro zvýšení tohoto příspěvku podle odstavce 3 písm. a).

(7) Krajská pobočka Úřadu práce na základě oznámení podle odstavce 6 rozhodne o změně výše státního příspěvku. Zjistí-li se, že příjemce přijal státní příspěvek na výkon pěstounské péče ve vyšší částce, než mu náležel podle odstavce 2 nebo 3, je příjemce příspěvku povinen tento přeplatek vrátit.

(8) Uzavře-li příjemce státního příspěvku na výkon pěstounské péče po přiznání státního příspěvku novou dohodu o výkonu pěstounské péče nebo nastanou-li důvody pro zvýšení výše státního příspěvku podle odstavce 3 písm. a) rozhodne krajská pobočka Úřadu práce na žádost pověřené osoby o zvýšení státního příspěvku; přitom se postupuje obdobně podle odstavce 4 a 5 věty první. Pokud krajská pobočka Úřadu práce žádosti o zvýšení státního příspěvku v plném rozsahu vyhoví, je toto rozhodnutí vykonatelné jeho vydáním.

(9) Uzavře-li obecní úřad obce s rozšířenou působností nebo pověřená osoba v tomtéž kalendářním roce opětovně dohodu o výkonu pěstounské péče s toutéž osobou pečující nebo osobou v evidenci, zohlední se při rozhodování o přiznání státního příspěvku na výkon pěstounské péče výše státního příspěvku na výkon pěstounské péče, která již byla v příslušném kalendářním roce přiznána, a státní příspěvek na výkon pěstounské péče se přizná ve výši podle odstavce 3 písm. b), a to za každý kalendářní měsíc v rámci příslušného kalendářního roku, za nějž nebyl dosud příspěvek na výkon pěstounské péče přiznán a v němž trvala dohoda o výkonu pěstounské péče.

(10) Nárok na státní příspěvek nebo nárok na zvýšení státního příspěvku lze přiznat zpětně, nejdéle však za dobu 6 kalendářních měsíců od uzavření dohody o výkonu pěstounské péče nebo ode dne, kdy vznikl nárok na jeho zvýšení.

(11) Pro rozhodování o státním příspěvku podle odstavců 8 a 9 platí odstavec 5 obdobně.

(12) Příjemce státního příspěvku na výkon pěstounské péče je povinen do 31. března kalendářního roku následujícího po kalendářním roce, za který byl státní příspěvek vyplacen, předložit krajské pobočce Úřadu práce, která tento příspěvek přiznala, přehled čerpání státního příspěvku náležejícího za kalendářní rok. Příjemce státního příspěvku na výkon pěstounské péče po předložení přehledu čerpání státního příspěvku podle věty první, nejpozději do 30. dubna kalendářního roku následujícího po kalendářním roce, za který byl státní příspěvek vyplacen, vrátí případnou část státního příspěvku, kterou nevyčerpal k účelu podle odstavce 1, na účet krajské pobočky Úřadu práce, která tento příspěvek přiznala.

HLAVA II

Dávky pěstounské péče

§ 47e

Okruh dávek pěstounské péče

Dávkami pěstounské péče jsou

- a) příspěvek na úhradu potřeb dítěte,
- b) odměna pěstouna,
- c) příspěvek při převzetí dítěte,
- d) příspěvek na zakoupení osobního motorového vozidla,
- e) příspěvek při pěstounské péči.

Příspěvek na úhradu potřeb dítěte

§ 47f

(1) Nárok na příspěvek na úhradu potřeb dítěte má nezletilé nezaopatřené dítě svěřené do péče osoby pečující. Je-li nezletilé nezaopatřené dítě během jednoho kalendářního měsíce bezprostředně po sobě svěřeno do péče různých osob pečujících, vyplácí se příspěvek na úhradu potřeb dítěte osobě pečující, která o dítě pečuje po delší část měsíce. Pokud péče různých osob pečujících, kterým je nezletilé nezaopatřené dítě během jednoho kalendářního měsíce bezprostředně po sobě svěřeno, trvala stejnou dobu, určí krajská pobočka Úřadu práce, která o příspěvku na úhradu potřeb dítěte rozhoduje, které z těchto osob se bude příspěvek na úhradu potřeb dítěte vyplácet.

(2) Nevznikl-li nárok na zaopatřovací příspěvek podle § 50b nebo vznikl-li nárok na zaopatřovací příspěvek podle § 50b, ale nebylo-li o něj požádáno, nárok na příspěvek na úhradu potřeb dítěte se zachovává i po dosažení zletilosti dítěte, nejdéle však do dvacátého šestého roku jeho věku, jde-li o nezaopatřené dítě podle zákona upravujícího státní sociální podporu, které trvale žije a společně uhrazuje náklady na své potřeby^{9b)} s osobou, která

byla do dosažení jeho zletilosti osobou pečující. Příspěvek náležející dítěti podle věty první se vyplácí tomuto dítěti od splátky příspěvku na úhradu potřeb dítěte náležející za kalendářní měsíc následující po měsíci, v němž dovršilo zletilosti.

(3) Výše příspěvku na úhradu potřeb dítěte činí za kalendářní měsíc

- a) 4 950 Kč pro dítě ve věku do 6 let,
- b) 6 105 Kč pro dítě ve věku od 6 do 12 let,
- c) 6 985 Kč pro dítě ve věku od 12 do 18 let,
- d) 7 260 Kč pro dítě ve věku od 18 do 26 let.

(4) Jde-li o dítě, které je podle zákona o sociálních službách osobou závislou na pomoci jiné fyzické osoby, činí příspěvek na úhradu potřeb dítěte

Dítě ve věku	Dítě ve stupni závislosti I (lehká závislost) Kč	Dítě ve stupni závislosti II (středně těžká závislost) Kč	Dítě ve stupni závislosti III (těžká závislost) Kč	Dítě ve stupni závislosti IV (úplná závislost) Kč
Do 6 let	5 115	6 105	6 490	7 040
6 – 12 let	6 215	7 480	7 975	8 635
12 – 18 let	7 095	8 580	9 130	9 570
18 – 26 let	7 425	8 910	9 460	9 900

§ 47g

(1) Příspěvek na úhradu potřeb dítěte nenáleží po dobu, po kterou je dítě v plném přímém zaopatření ústavního zařízení nebo v osobní péči jiné osoby. Plné přímé zaopatření se posuzuje podle zákona o státní sociální podpoře.

(2) Jestliže dítě požívá důchod z důchodového pojištění, náleží příspěvek na úhradu potřeb dítěte, jen je-li vyšší, a to ve výši rozdílu mezi tímto příspěvkem a důchodem. Není-li příjemcem důchodu za nezletilé dítě osoba pečující, opatrovník nebo zvláštní příjemce důchodu, náleží dítěti příspěvek na úhradu potřeb dítěte v plné výši, nejdéle však po dobu 3 měsíců od přiznání tohoto příspěvku.

(3) Náleží-li dítěti příspěvek na úhradu potřeb dítěte, přechází právo tohoto dítěte na výživné na Českou republiku. Je-li výživné vyšší než příspěvek na úhradu potřeb dítěte, náleží rozdíl dítěti.

(4) Je-li dítěti přiznán a vyplácen příspěvek na úhradu potřeb dítěte, podá krajská pobočka Úřadu práce, která tento příspěvek poskytuje, návrh soudu na stanovení výživného na toto dítě, nebylo-li již dříve určeno v exekučním titulu. Pokud povinná fyzická osoba neplatí výživné určené v exekučním titulu, podá krajská pobočka Úřadu práce návrh na výkon rozhodnutí nebo exekuční návrh.

Odměna pěstouna

§ 47i

(1) Nárok na odměnu pěstouna má osoba pečující, která poskytuje dítěti zprostředkovanou pěstounskou péčí, a osoba v evidenci, mají-li uzavřenu dohodu o výkonu pěstounské péče. Nevznikl-li nárok na zaopatřovací příspěvek podle § 50b nebo vznikl-li nárok na zaopatřovací příspěvek podle § 50b, ale nebylo-li o něj požádáno, nárok na odměnu pěstouna má i fyzická osoba, která byla do dosažení zletilosti dítěte jeho osobou pečující poskytující dítěti zprostředkovanou pěstounskou péčí, a to po dobu, po kterou má nezaopatřené dítě nárok na příspěvek na úhradu potřeb dítěte. Nárok na odměnu pěstouna má fyzická osoba podle věty druhé též tehdy, jestliže nezaopatřené dítě, které jí bylo svěřeno do péče, nemá po dosažení zletilosti nárok na příspěvek na úhradu potřeb dítěte jen proto, že požívá důchod z důchodového pojištění, jehož výše je stejná nebo vyšší než tento příspěvek.

(2) Pokud jsou osobou pečující nebo osobou v evidenci oba manželé nebo dva poručníci, náleží odměna pěstouna pouze jednomu z nich. Na pěstounskou péči vykonávanou druhým manželem nebo poručníkem se pro účely stanovení výše odměny pěstouna podle věty první hledí jako na společnou pěstounskou péči. Jestliže manželům, kteří jsou oba osobou pečující, nebo dvěma společným poručníkům vznikne nárok na odměnu pěstouna podle § 47j odst. 1 písm. d) nebo podle § 47j odst. 4, mohou manželé nebo oba poručníci společně požádat krajskou pobočku Úřadu práce o přiznání odměny pěstouna oběma manželům nebo oběma poručníkům. Krajská pobočka Úřadu práce v takovém případě přizná každému z obou manželů nebo každému z obou poručníků odměnu pěstouna ve výši poloviny částky odměny.

(3) Krajská pobočka Úřadu práce může při rozhodování o dávkách v případech, kdy manželé nebo oba poručníci spolu nejméně po dobu tří měsíců prokazatelně nežijí, rozhodnout, že se nepostupuje podle odstavce 2 a ke skutečnosti, že oba manželé nebo oba poručníci jsou osobou pečující nebo osobou v evidenci, se nepřihlíží. Nedohodnou-li se v takovém případě manželé nebo poručníci o tom, komu z nich náleží odměna pěstouna z důvodu péče o dítě svěřené rozhodnutím příslušného orgánu do jejich společné péče, platí § 47n věty druhá a třetí obdobně.

§ 47j

(1) U osoby pečující, která zároveň není osobou v evidenci, činí odměna pěstouna za kalendářní měsíc, není-li dále stanoveno jinak,

a) 1násobek minimální mzdy za měsíc při péči o 1 dítě,

b) 1,2násobek minimální mzdy za měsíc při péči o 1 dítě, které je osobou závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni I (lehká závislost),

c) 1,5násobek minimální mzdy za měsíc při péči o 2 děti,

d) 2násobek minimální mzdy za měsíc při péči o 3 děti nebo o 1 dítě, které je osobou závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II (středně těžká závislost), ve stupni III (těžká závislost) nebo ve stupni IV (úplná závislost).

(2) Výše odměny pěstouna osoby v evidenci za kalendářní měsíc, není-li dále stanoveno jinak, činí

a) 1,8násobek minimální mzdy za měsíc, jde-li o osobu v evidenci, která není zároveň osobou pečující, anebo je-li zároveň osobou pečující, které je do péče svěřeno 1 dítě,

b) 2násobek minimální mzdy za měsíc, je-li osoba v evidenci zároveň osobou pečující, které je do péče svěřeno 1 dítě, které je osobou závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni I (lehká závislost),

c) 2,2násobek minimální mzdy za měsíc, je-li osoba v evidenci zároveň pečující osobou, které je do péče svěřeno 1 dítě, které je osobou závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II (středně těžká závislost), ve stupni III (těžká závislost) nebo ve stupni IV (úplná závislost).

(3) Za každé další dítě svěřené do péče osoby pečující se odměna pěstouna podle odstavce 1 písm. b) a d) zvyšuje o 0,5násobek minimální mzdy za měsíc nebo o 0,7násobek minimální mzdy za měsíc, jde-li o dítě, které je osobou závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni III (těžká závislost) nebo ve stupni IV (úplná závislost).

(4) Za každé další dítě svěřené do péče osoby v evidenci se odměna pěstouna podle odstavce 2 zvyšuje o 0,3násobek minimální mzdy za měsíc nebo o 0,5násobek minimální mzdy za měsíc, jde-li o dítě, které je osobou závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni III (těžká závislost) nebo ve stupni IV (úplná závislost).

(5) Odměna pěstouna se poskytuje i po dobu dočasné pracovní neschopnosti nebo nařízené karantény osoby pečující nebo osoby v evidenci, nejdéle však do konce kalendářního měsíce následujícího po kalendářním měsíci, ve kterém dočasná pracovní neschopnost vznikla nebo ve kterém byla nařízena karanténa. Je-li dítě svěřené osobě pečující v plném přímém zaopatření ústavního zařízení nebo v osobní péči jiné osoby, odměna pěstouna za péči o tyto děti nenáleží.

(6) Odměna pěstouna nenáleží osobě v evidenci po dobu, po kterou je přerušeno vedení v evidenci osob, které mohou poskytovat pěstounskou péči po přechodnou dobu.

§ 47ja

Příspěvek při pěstounské péči

(1) Nárok na příspěvek při pěstounské péči má osoba pečující poskytující dítěti nezprostředkovanou pěstounskou péči, má-li uzavřenu dohodu o výkonu pěstounské péče. Nevznikl-li nárok na zaopatřovací příspěvek podle § 50b nebo vznikl-li nárok na zaopatřovací příspěvek podle § 50b, ale nebylo-li o něj požádáno, nárok na příspěvek při pěstounské péči má i fyzická osoba, která byla do dosažení zletilosti dítěte jeho osobou pečující poskytující dítěti nezprostředkovanou pěstounskou péči, a to po dobu, po kterou má nezaopatřené dítě nárok na příspěvek na úhradu potřeb dítěte. Nárok na příspěvek při pěstounské péči má fyzická osoba podle věty druhé též tehdy, jestliže nezaopatřené dítě, které jí bylo svěřeno do péče, nemá po dosažení zletilosti nárok na příspěvek na úhradu potřeb

dítěte jen proto, že požívá důchod z důchodového pojištění, jehož výše je stejná nebo vyšší než tento příspěvek.

(2) Není-li dále stanoveno jinak, výše příspěvku při pěstounské péči za kalendářní měsíc za každé svěřené dítě je dána součinem částky životního minima jednotlivce a koeficientu 2,3.

(3) Má-li osoba pečující vůči dítěti vyživovací povinnost, výše příspěvku při pěstounské péči za kalendářní měsíc za každé jí svěřené dítě je dána součinem částky životního minima jednotlivce a koeficientu 1,8.

(4) Výše příspěvku při pěstounské péči za kalendářní měsíc za dítě, které je osobou závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II (středně těžká závislost), III (těžká závislost) nebo IV (úplná závislost), je dána součinem částky životního minima jednotlivce a koeficientu 5,5. Ustanovení odstavce 3 se v případě stanovení výše příspěvku při pěstounské péči podle věty první neuplatní.

(5) Je-li dítě svěřené osobě pečující v plném přímém zaopatření ústavního zařízení nebo v osobní péči jiné osoby, příspěvek při pěstounské péči za péči o toto dítě nenáleží.

§ 47k

Odměna pěstouna se pro účely zákonů upravujících daně z příjmů, pojistné na sociální zabezpečení a pojistné na všeobecné zdravotní pojištění⁶⁰⁾ považuje za příjem ze závislé činnosti.

§ 47l

Příspěvek při převzetí dítěte

(1) Nárok na příspěvek při převzetí dítěte má osoba pečující, která převzala dítě do pěstounské péče; příspěvek při převzetí dítěte, jde-li o totéž dítě, náleží osobě pečující jen jednou.

(2) Výše příspěvku při převzetí dítěte činí, jde-li o dítě ve věku

- a) do 6 let 8 000 Kč,
- b) od 6 let do 12 let 9 000 Kč,
- c) od 12 let do 18 let 10 000 Kč.

(3) Příspěvek při převzetí dítěte se vyplatí jednorázově.

§ 47m

Příspěvek na zakoupení osobního motorového vozidla

(1) Nárok na příspěvek na zakoupení osobního motorového vozidla má osoba pečující, která má v pěstounské péči nejméně 3 děti nebo má nárok na odměnu pěstouna z důvodu péče o 3 děti, včetně zletilých nezaopatřených dětí, jež zakládají osobě pečující nárok na odměnu pěstouna, pokud zakoupila osobní motorové vozidlo (dále jen „motorové vozidlo“) nebo zajistila nezbytnou celkovou opravu motorového vozidla a toto vozidlo nepoužívá pro

výdělečnou činnost.

(2) Výše příspěvku na zakoupení motorového vozidla činí 70 % pořizovací ceny motorového vozidla nebo prokázaných výdajů na opravy, nejvýše však 100 000 Kč. Součet těchto příspěvků poskytnutých osobě pečující v období posledních 10 kalendářních let přede dnem podání žádosti nesmí přesáhnout 200 000 Kč.

(3) Příspěvek na zakoupení motorového vozidla může být poskytnut v bezhotovostní formě i před zakoupením motorového vozidla. Použití příspěvku na zakoupení motorového vozidla je osoba pečující povinna prokázat do 6 měsíců od jeho poskytnutí; pokud tohoto příspěvku nepoužila k zakoupení motorového vozidla, je povinna příspěvek vrátit.

(4) Pokud osoba pečující do 5 let ode dne, kdy jí byl příspěvek poskytnut, motorové vozidlo, na jehož zakoupení nebo opravu byl příspěvek poskytnut, prodala, darovala, započala je používat pro výdělečnou činnost nebo přestala vykonávat pěstounskou péči, nejde-li o případ, kdy osoba pečující přestala vykonávat pěstounskou péči z vážných zdravotních důvodů, je povinna vrátit poměrnou část příspěvku na zakoupení motorového vozidla odpovídající době z období 5 let, kdy uvedené podmínky nesplňovala.

§ 47n

Společná pěstounská péče manželů

Při společné pěstounské péči manželů náleží dávka pěstounské péče jen jednomu z manželů určenému na základě dohody manželů, nejde-li o případ uvedený v § 47i odst. 2 větách třetí a čtvrté. Nedohodnou-li se manželé, určí příslušná krajská pobočka Úřadu práce, kterému z manželů se dávka pěstounské péče přizná; totéž platí i v případě společné pěstounské péče dvou osob. Totéž platí i v případě, kdy je dítě soudem svěřeno do osobní péče 2 pěstounům společně nebo kdy jsou soudem dítěti jmenováni 2 poručníci, kteří o dítě osobně pečují.

HLAVA III

Společná ustanovení o dávkách pěstounské péče

§ 47o

Okruh oprávněných osob

(1) Nárok na dávky pěstounské péče má při splnění podmínek stanovených v tomto zákoně pouze fyzická osoba, jestliže je

- a) na území České republiky hlášena k trvalému pobytu podle zvláštního právního předpisu ⁶¹⁾, jde-li o státního občana České republiky,
- b) na území České republiky oprávněna k přechodnému nebo trvalému pobytu podle zvláštního právního předpisu ⁶²⁾, jde-li o cizince,
- c) nezletilým cizincem svěřeným na území České republiky do péče nahrazující péči rodičů,

- d) cizincem, který je držitelem povolení k trvalému pobytu s přiznaným právním postavením dlouhodobě pobývajícího rezidenta v Evropském společenství na území jiného členského státu Evropské unie a bylo mu vydáno povolení k dlouhodobému pobytu na území České republiky podle zvláštního právního předpisu⁶²),
- e) rodinným příslušníkem cizince uvedeného v písmenu d), kterému bylo vydáno povolení k dlouhodobému pobytu na území České republiky podle zvláštního právního předpisu⁶²),
- f) cizincem, kterému byla na území České republiky podle zvláštního právního předpisu⁶³) udělena mezinárodní ochrana nebo žadatelem o udělení mezinárodní ochrany, pokud není ubytován v azylovém zařízení Ministerstva vnitra,
- g) cizincem, kterému byla na území České republiky podle zvláštního právního předpisu⁶⁴) přiznána dočasná ochrana nebo žadatelem o přiznání dočasné ochrany, pokud není ubytován v humanitárním středisku, nebo
- h) cizincem nebo jeho rodinným příslušníkem, kterému vyplývá nárok na sociální výhody z přímo použitelného předpisu Evropské unie⁵⁷) nebo který je osobou zaměstnanou, samostatně výdělečně činnou, osobou ponechávající si takové postavení nebo rodinným příslušníkem majícím právo na rovné zacházení podle předpisů Evropské unie⁷⁸),

a to pokud má na území České republiky bydliště; co se rozumí bydlištěm, stanoví zákon o pomoci v hmotné nouzi^{39g}). Podmínka bydliště se nevztahuje na fyzické osoby uvedené v písmenu h).

(2) Nárok na příspěvek na úhradu potřeb dítěte má při splnění podmínek stanovených v tomto zákoně také nezletilé nezaopatřené dítě svěřené do pěstounské péče cizinci, kterému byla vydána alespoň na dobu devíti měsíců karta vnitropodnikově převedeného zaměstnance⁷¹) nebo karta vnitropodnikově převedeného zaměstnance jiného členského státu Evropské unie⁷²) a je převeden do obchodní korporace nebo odštěpného závodu se sídlem na území České republiky, jestliže tomuto dítěti bylo vydáno povolení k dlouhodobému pobytu na území České republiky podle zvláštního právního předpisu⁶²) a toto dítě má na území České republiky zároveň bydliště.

(3) Ministerstvo může v odůvodněných případech vydat rozhodnutí o prominutí podmínky trvalého pobytu stanovené v odstavci 1 písm. a) a d). Proti rozhodnutí o zamítnutí žádosti o prominutí podmínky trvalého pobytu se nelze odvolat ani je nelze přezkoumat v přezkumném řízení.

§ 47p

Vznik nároku na dávku pěstounské péče a na její výplatu

(1) Nárok na dávku pěstounské péče vzniká dnem splnění všech podmínek stanovených tímto zákonem.

(2) Nárok na výplatu dávky pěstounské péče vzniká splněním podmínek stanovených tímto zákonem pro vznik nároku na dávku pěstounské péče a na její výplatu a podáním žádosti o přiznání dávky pěstounské péče.

(3) Splňuje-li oprávněná osoba podmínky vzniku nároku na dávku pěstounské péče uvedenou v § 47e písm. a), b) a e)

- a) jen po část kalendářního měsíce, náleží uvedená dávka ve výši, v jaké náleží za kalendářní měsíc, nebo
- b) po část kalendářního měsíce v nižší výměře a po část tohoto kalendářního měsíce ve vyšší výměře, náleží za kalendářní měsíc dávka péstounské péče ve vyšší výměře.

(4) Podmínkou vzniku nároku na výplatu dávky péstounské péče je písemný souhlas oprávněné osoby s tím, aby státní orgány a další právnické osoby a fyzické osoby sdělily orgánům sociálně-právní ochrany, pokud o dávce péstounské péče rozhodují, vyplácí ji nebo kontrolují, skutečnosti prokazující nezaopatřenost dítěte, stupeň závislosti osoby na pomoci jiné fyzické osoby podle zákona o sociální službách, údaje o přihlášení se k trvalému pobytu a další údaje, které tvoří náležitosti žádosti podle § 47w, a to v rozsahu potřebném pro rozhodování o dávce péstounské péče, její výši a výplatě. Mělo-li nezaopatřené dítě nárok na dávku péstounské péče před dovršením zletilosti, náleží mu výplata dávky péstounské péče po dovršení zletilosti, udělí-li takové dítě písemný souhlas podle věty první.

§ 47q

Změna nároku na dávku péstounské péče

(1) Dávka péstounské péče neprávem přiznaná v nižší částce, než v jaké náleží, nevyplacená nebo vyplacená v nižší částce, než v jaké náleží, odepřena nebo přiznaná od pozdějšího data, než od jakého náleží, se přizná nebo zvýší, a to ode dne, od něhož dávka nebo její zvýšení náleží, nejvýše však 3 roky nazpět ode dne, kdy to orgán rozhodující o dávkách zjistil nebo ode dne, kdy o zvýšení dávky nebo o přiznání dávky oprávněná osoba požádala.

(2) Dávka péstounské péče neprávem přiznaná, vyplácená, nebo vyplácená ve vyšší částce, než v jaké náleží, se odejme nebo se její výplata zastaví nebo sníží, a to ode dne následujícího po dni, kdy uplynulo období, za které již byla dávka vyplacena; § 47z tím není dotčen.

(3) Změní-li se v období, na něž byla dávka péstounské péče přiznána, skutečnosti rozhodné pro nárok na dávku péstounské péče nebo její výši, posoudí se nově nárok na dávku péstounské péče nebo její výši ke dni, ke kterému k takové změně došlo a dávka péstounské péče se

- a) přizná, vyplatí nebo se její výše zvýší, od prvního dne kalendářního měsíce, ve kterém tato změna nastala,
- b) odejme, její výplata se zastaví nebo se její výše sníží, a to ode dne následujícího po dni, kdy uplynulo období, za které již byla dávka vyplacena.

Ustanovení § 47z zůstává nedotčeno.

§ 47r

Zánik nároku na dávku péstounské péče

- (1) Nárok na dávku péstounské péče nezaniká uplynutím času, není-li tímto zákonem stanoveno jinak.
- (2) Nárok na výplatu dávky péstounské péče uvedená v § 47e písm. a), b) a e) zaniká uplynutím 1 roku ode dne, od

kterého dávka nebo její část náleží, s výjimkou případů uvedených v § 47q odst. 1.

(3) Nárok na dávku pěstounské péče uvedenou v § 47e písm. c) a d) zaniká, nebyl-li uplatněn do 1 roku

a) ode dne převzetí dítěte nebo ode dne nabytí právní moci rozhodnutí soudu o svěření dítěte do pěstounské péče jde-li o příspěvek při převzetí dítěte,

b) ode dne zakoupení motorového vozidla nebo zaplacení opravy motorového vozidla, jde-li o příspěvek na zakoupení motorového vozidla.

(4) Lhůta uvedená v odstavci 3 se nepoužije, jde-li o případ uvedený v § 47q odst. 1.

(5) Lhůty uvedené v odstavcích 2 a 3 neplynou po dobu řízení o dávce pěstounské péče.

(6) Je-li oprávněná osoba ve vazbě nebo ve výkonu trestu odnětí svobody nebo ve výkonu ochranného opatření zabezpečovací detence, zaniká jí nárok na dávku ode dne následujícího po uplynutí prvního kalendářního měsíce vazby nebo výkonu trestu odnětí svobody nebo výkonu ochranného opatření zabezpečovací detence. Navazuje-li na dobu vazby doba výkonu trestu odnětí svobody nebo výkonu ochranného opatření zabezpečovací detence, obě doby se pro stanovení kalendářního měsíce podle věty první sčítají.

(7) Ustanovení odstavce 6 se nepoužije, jde-li o nároky za dobu přede dnem, od něhož nárok na dávku podle odstavce 6 zaniká.

§ 47s

Přechod nároku na dávku pěstounské péče

(1) Nárok na dávku pěstounské péče nelze postoupit ani dát do zástavy.

(2) Zemřela-li oprávněná osoba po uplatnění nároku na dávku pěstounské péče, vstupují do dalšího řízení o dávce : nabývají nárok na částky splatné do dne smrti oprávněné osoby postupně manželka (manžel), děti, rodiče nebo osoba pečující, jestliže žili s oprávněnou osobou v době její smrti v domácnosti. Podmínka domácnosti nemusí být splněna u dětí, které mají nárok na sirotčí důchod po zemřelém.

(3) Byla-li dávka přiznána před smrtí oprávněné osoby, vyplatí se splatné částky, které nebyly vyplaceny do dne smrti oprávněné osoby, postupně osobám uvedeným v odstavci 2.

(4) Nároky na dávky pěstounské péče nejsou předmětem dědictví.

§ 47t

Způsob výplaty dávek pěstounské péče

(1) Příspěvek na úhradu potřeb dítěte, odměna pěstouna a příspěvek při pěstounské péči se vyplácí měsíčně, a to po uplynutí kalendářního měsíce, za které náležely, nejpozději však do konce kalendářního měsíce následujícího po tomto měsíci.

(2) Příspěvek při převzetí dítěte a příspěvek na zakoupení motorového vozidla se vyplatí nejpozději do konce kalendářního měsíce následujícího po měsíci, v němž byla dávka přiznána.

(3) Dávky pěstounské péče vyplácí krajská pobočka Úřadu práce, která je příslušná k rozhodování o dávkách.

(4) Dávky pěstounské péče se vyplácejí v české měně převodem na platební účet určený příjemcem dávky pěstounské péče, nebo poštovním poukazem, a to podle rozhodnutí příjemce dávky pěstounské péče. Oprávněná osoba je povinna v žádosti uvést, kterým z uvedených způsobů jí má být dávka vyplácena. Požádá-li příjemce dávky o změnu způsobu výplaty dávky, je krajská pobočka Úřadu práce povinna provést změnu způsobu výplaty dávky od kalendářního měsíce následujícího po měsíci, v němž byla žádost o změnu výplaty doručena.

(5) Dávky pěstounské péče se do ciziny nevyplácejí.

§ 47u

Příjemce a zvláštní příjemce dávky pěstounské péče

(1) Příjemcem dávky pěstounské péče je oprávněná osoba. Namísto nezletilé oprávněné osoby je příjemcem dávky pěstounské péče osoba pečující.

(2) Krajská pobočka Úřadu práce ustanoví zvláštního příjemce dávek pěstounské péče, jestliže oprávněná osoba nemůže dávky pěstounské péče přijímat. Krajská pobočka Úřadu práce ustanoví zvláštního příjemce příspěvku na úhradu potřeb dítěte, jestliže osoba pečující nemůže dávku přijímat nebo nevyužívá příspěvek na úhradu potřeb dítěte v jeho prospěch k úhradě jeho potřeb. S ustanovením zvláštního příjemce podle věty první musí oprávněná osoba souhlasit; souhlas této osoby se nevyžaduje, pokud vzhledem ke svému zdravotnímu stavu podle vyjádření ošetřujícího lékaře nemůže tento souhlas podat. Zvláštním příjemcem nemůže být ten, jehož zájmy jsou ve střetu se zájmy oprávněné osoby. Pro účely rozhodnutí o ustanovení zvláštního příjemce podle věty druhé si krajská pobočka Úřadu práce vyžádá vyjádření příslušného obecního úřadu obce s rozšířenou působností.

(3) Krajská pobočka Úřadu práce může ustanovit zvláštním příjemcem pouze fyzickou osobu, která s tímto ustanovením souhlasí.

(4) Osoba pečující a zvláštní příjemce, jsou povinni dávku použít ve prospěch oprávněné osoby. Na žádost oprávněné osoby nebo na žádost krajské pobočky Úřadu práce je zvláštní příjemce povinen podat písemné vyúčtování dávky, která mu byla vyplacena, a to ve lhůtě 1 měsíce ode dne doručení této žádosti.

(5) Krajská pobočka Úřadu práce zruší rozhodnutí o ustanovení zvláštního příjemce, jestliže odpadly důvody, pro které byl zvláštní příjemce ustanoven nebo jestliže zvláštní příjemce neplní povinnosti uvedené v odstavci 4.

§ 47v

Řízení o dávkách pěstounské péče

(1) O dávkách pěstounské péče rozhoduje krajská pobočka Úřadu práce.

(2) Řízení o přiznání dávek pěstounské péče se zahajuje na základě písemné žádosti podané na tiskopise

předeepsaném ministerstvem.

(3) Řízení o změně výše již přiznané dávky nebo o jejím odnětí nebo o zastavení její výplaty se zahajuje na návrh oprávněné osoby nebo z moci úřední.

(4) Jde-li o příspěvek na úhradu potřeb dítěte, zastupuje nezletilé dítě v řízení o příspěvku osoba pečující.

(5) Jde-li o odměnu pěstouna, provede krajská pobočka Úřadu práce srážky a odvody podle zvláštních právních předpisů⁶⁰⁾ z přiznané odměny pěstouna. Na úseku zdaňování příjmů ze závislé činnosti a funkčních požitků plní Úřad práce České republiky povinnosti plátce daně podle zvláštních právních předpisů⁶⁰⁾.

§ 47w

Náležitosti žádosti

(1) Žádost o dávku musí kromě náležitostí stanovených správním řádem dále obsahovat

- a) skutečnosti prokazující nezaopatřenost dítěte, je-li to pro nárok na dávku nebo její výši potřebné,
- b) rozhodnutí o svěření dítěte do péče jiné osoby odpovědné za výchovu dítěte, nebo návrh, který byl podán soudu na zahájení soudního řízení o svěření dítěte do pěstounské péče, předpěstounské péče, péče podle § 953 občanského zákoníku nebo o jmenování poručníkem dítěte,
- c) doklad prokazující stupeň závislosti dítěte na pomoci jiné fyzické osoby, jde-li o nárok na příspěvek na úhradu potřeb dítěte podle § 47f, o nárok na odměnu pěstouna podle § 47j odst. 1 písm. b) a d), odst. 2 písm. b) a c) a odst. 3 a 4, nebo o nárok na příspěvek při pěstounské péči podle § 47ja odst. 4.
- d) doklad prokazující výši důchodu v případě dětí, které požívají důchod z důchodového pojištění, jde-li o nárok na příspěvek na úhradu potřeb dítěte,
- e) doklad o výši nákladů na zakoupení motorového vozidla nebo nezbytnou celkovou opravu motorového vozidla, jde-li o nárok na příspěvek při zakoupení motorového vozidla,
- f) čestné prohlášení podle odstavce 2,
- g) rozhodnutí krajského úřadu o zařazení osoby do evidence osob, které mohou vykonávat pěstounskou péči po přechodnou dobu podle § 27a odst. 1 až 3, jedná-li se o osobu v evidenci,
- h) vyjádření podle § 16a odst. 3, jde-li o žádost osoby podle § 2a písm. c) bodu 2 nebo 3,
- i) sdělení podle § 24 odst. 5, jde-li o nárok na odměnu pěstouna,
- j) kopii uzavřené dohody o výkonu pěstounské péče, jde-li o nárok na odměnu pěstouna nebo příspěvek při pěstounské péči.

(2) Počáteční datum osobní péče o dítě se dokládá čestným prohlášením osoby, která podala návrh na svěření dítěte do její péče, pěstounské péče nebo předpěstounské péče nebo návrh na její jmenování poručníkem dítěte, nebo osoby, která osobně pečuje o dítě v průběhu řízení o svěření dítěte do její péče, pěstounské péče nebo

předpěstounské péče nebo o její jmenování poručníkem dítěte, pokud bylo zahájeno z moci úřední. Čestné prohlášení se podává na tiskopise předepsaném ministerstvem, který obsahuje

- a) jméno a příjmení dítěte, datum narození a místo trvalého pobytu dítěte,
- b) jméno a příjmení, datum narození a místo trvalého pobytu osoby, která podala návrh na svěření dítěte do pěstounské péče nebo předpěstounské péče nebo návrh na její jmenování poručníkem dítěte, nebo osoby, která osobně pečuje o dítě v průběhu řízení o svěření dítěte do její pěstounské péče nebo předpěstounské péče nebo o její jmenování poručníkem dítěte, pokud bylo zahájeno z moci úřední,
- c) počáteční datum osobní péče o dítě.

§ 47x

Vydávání rozhodnutí a opravné prostředky

(1) Rozhodnutí se písemně vyhotovuje jen v případě, že

- a) dávka nebyla přiznána nebo nebyla přiznána v požadovaném rozsahu,
- b) dávka byla odejmuta,
- c) dávka byla snížena,
- d) výplata dávky byla zastavena,
- e) jde o přeplatek na dávce,
- f) přichází v úvahu více oprávněných osob nebo příjemců a krajská pobočka Úřadu práce rozhoduje o tom, komu se bude dávka vyplácet, nebo
- g) je ustanoven zvláštní příjemce.

(2) Nevyhotovuje-li se rozhodnutí písemně, učiní se o něm pouze záznam do spisu a oprávněná osoba se o něm písemně vyrozumí. Rozhodnutí je prvním úkonem v řízení a nabývá vykonatelnosti provedením záznamu do spisu.

(3) Rozhodnutí uvedené v odstavci 2 bude vyhotoveno písemně a oznámeno oprávněné osobě, jestliže o to požádá do 15 dnů ode dne výplaty dávky nebo ode dne výplaty její první splátky. Nestane-li se tak, nabývá rozhodnutí právní moci marným uplynutím této lhůty. Rozhodnutí se nevydává a oprávněná osoba se o něm písemně nevyrozumívá v případě, že dojde ke změně výše dávky z důvodu jejího zvýšení na základě změny zákona nebo nařízení vlády podle § 58b odst. 1 nebo z důvodu zvýšení částek minimální mzdy a životního minima.

(4) O odvolání proti rozhodnutí krajské pobočky Úřadu práce rozhoduje ministerstvo. Odvolání nemá odkladný účinek.

§ 47y

Povinnosti příjemce a žadatele o dávku

(1) Příjemce dávky pěstounské péče nebo žadatel je povinen písemně ohlásit příslušné krajské pobočce Úřadu práce do osmi dnů změny ve skutečnostech rozhodných pro trvání nároku na dávku, její výši nebo výplatu.

(2) Byl-li příjemce dávky nebo žadatel vyzván příslušnou krajskou pobočkou Úřadu práce, aby osvědčil skutečnosti rozhodné pro nárok na dávku pěstounské péče, její výši nebo výplatu, je povinen této výzvě vyhovět, a to ve lhůtě do osmi dnů ode dne doručení výzvy, neurčí-li příslušná krajská pobočka Úřadu práce delší lhůtu; neučiní-li tak v určené lhůtě, může být výplata dávky zastavena, dávka může být odejmuta nebo nepřiznána, jestliže příjemce nebo žadatel byl ve výzvě na tento následek prokazatelně upozorněn.

§ 47z

Přeplatky

(1) Příjemce dávky pěstounské péče, který přijal dávku pěstounské péče nebo její část, ačkoliv musel z okolností předpokládat, že byly vyplaceny neprávem nebo ve vyšší částce, než náležely, nebo jinak způsobil, že dávky pěstounské péče byly vyplaceny neprávem nebo v nesprávné výši, je povinen částky neprávem přijaté vrátit.

(2) Nárok na vrácení dávky pěstounské péče poskytnuté neprávem nebo v nesprávné výši zaniká uplynutím 3 let ode dne, kdy byla dávka pěstounské péče vyplacena. Tato lhůta neplyne po dobu řízení o opravném prostředku nebo o žalobě, po dobu řízení a provádění výkonu rozhodnutí, nebo kdy jsou na úhradu přeplatku prováděny srážky z dávky pěstounské péče nebo příjmu nebo kdy jsou placeny splátky na základě dohody o uznání dluhu.

(3) O povinnosti vrátit dávku pěstounské péče nebo její část podle odstavců 1 a 2 rozhoduje krajská pobočka Úřadu práce, která dávky pěstounské péče vyplácí nebo vyplácela naposledy.

(4) Vrácené a vymožené prostředky podle odstavce 1 jsou příjmem státního rozpočtu.

§ 47za

Povinnost sdělovat údaje

(1) Státní orgány, další právnické osoby a fyzické osoby, s výjimkou příjemců dávek pěstounské péče a oprávněných osob, jsou povinny na výzvu příslušné krajské pobočky Úřadu práce nebo na požádání žadatele o dávku pěstounské péče, sdělit bezplatně údaje rozhodné podle tohoto zákona pro nárok na dávku pěstounské péče, její výši nebo výplatu; jde-li však o údaje týkající se zdravotního stavu vyžádané příslušnou krajskou pobočkou Úřadu práce, platí o úhradě zdravotních výkonů poskytovaných poskytovateli zdravotních služeb zvláštní předpisy⁵⁰).

(2) Jestliže státní orgány a osoby uvedené v odstavci 1 mohou sdělit údaje rozhodné podle tohoto zákona pro nárok na dávku, její výši nebo výplatu jen za podmínky, že byly pro sdělení takových údajů zbaveny mlčenlivosti, má se za to, že jsou pro případ uvedených údajů mlčenlivosti zbaveny, jestliže jim krajská pobočka Úřadu práce písemně sdělila, že osoba, jíž se takové údaje týkají, dala písemný souhlas k tomu, aby státní orgány a další právnické a fyzické osoby sdělily krajské pobočce Úřadu práce, uvedené údaje.

Poskytování sociálně-právní ochrany pověřenými osobami

§ 48

Poskytování sociálně-právní ochrany pověřenými osobami

(1) Pověřené osoby poskytují sociálně-právní ochranu na základě rozhodnutí o pověření k výkonu takové činnosti (dále jen „pověření“).

(2) Pověřené osoby v sociálně-právní ochraně

- a) poskytují žadatelům o zařazení do evidence žadatelů a zájemcům o osvojení nebo pěstounskou péči odborné poradenství související s osvojením dítěte nebo svěřením dítěte do pěstounské péče,
- b) provádějí přípravy žadatelů o zařazení do evidence žadatelů a zájemců o osvojení nebo pěstounskou péči k přijetí dítěte do rodiny podle § 44,
- c) posuzují psychickou způsobilost žadatelů o zařazení do evidence žadatelů a zájemců o osvojení nebo pěstounskou péči podle § 45,
- d) poskytují osobě, s níž uzavřely dohodu o výkonu pěstounské péče, odbornou poradenskou a další pomoc a podporu při výkonu pěstounské péče a sledují výkon pěstounské péče a poskytují pomoc osobě, již byl blíže určen obsah a zaměření povinnosti zvyšovat si znalosti a dovednosti v oblasti výchovy a péče o dítě podle § 12 odst. 2,
- e) zřizují a provozují zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc,
- f) poskytují služby dětem ohroženým násilím podle § 41.

§ 48a

Povinnosti pověřených osob

(1) Pověřená osoba je povinna

- a) oznámit orgánu, který rozhodl o vydání pověření, změny skutečností rozhodných pro vydání pověření nebo pozastavení činností uvedených v pověření, s výjimkou údajů, které jsou náležitostí rozhodnutí o vydání pověření, a to do patnáctého dne kalendářního měsíce následujícího po kalendářním měsíci, ve kterém změny nastaly, a doložit tyto změny příslušnými doklady,
- b) informovat osoby, jež mají zájem o poskytnutí sociálně-právní ochrany nebo jimž je tato ochrana poskytována, c všech povinnostech, které by pro ně vyplývaly z poskytování sociálně-právní ochrany, o způsobu poskytování sociálně-právní ochrany a o úhradách za tyto služby, a to způsobem pro ně srozumitelným,
- c) vytvářet při poskytování sociálně-právní ochrany takové podmínky, které umožní osobám, kterým poskytují sociálně-právní ochranu, naplňovat jejich lidská a občanská práva a které zamezí střetům zájmů těchto osob se

zájmy pověřené osoby,

d) poskytnout osobě sociálně-právní ochranu podle § 8 odst. 1 nebo § 9; tuto ochranu není povinna poskytnout,

1. neposkytuje-li sociálně-právní ochranu, o kterou osoba žádá, a to i s ohledem na rozsah odpovídající vydanému pověření,

2. nemá-li dostatečnou kapacitu k poskytnutí sociálně-právní ochrany, o kterou osoba žádá, nebo

3. osobě, která požádala o poskytnutí sociálně-právní ochrany, účinně vypověděla v době kratší než 6 měsíců před podáním žádosti smlouvu o poskytnutí téže služby sociálně-právní ochrany z důvodu porušování povinností vyplývajících z této smlouvy,

e) přizpůsobit rozsah a formu pomoci a podpory individuálně určeným potřebám osob, jimž jsou poskytovány, působit na tyto osoby aktivně, podporovat rozvoj jejich samostatnosti, motivovat je v možnostech využívání běžně dostupných zdrojů pro zabránění sociálnímu vyloučení a pro zabránění vzniku závislosti na poskytované sociálně-právní ochraně,

f) plánovat průběh poskytování sociálně-právní ochrany podle osobních cílů, potřeb a schopností osob, kterým poskytují sociálně-právní ochranu, vést písemné individuální záznamy o průběhu poskytování sociálně-právní ochrany a hodnotit průběh poskytování sociálně-právní ochrany za účasti těchto osob, je-li to možné s ohledem na jejich věk, zdravotní stav a rozsah odpovídající vydanému pověření, nebo za účasti jejich zákonných zástupců nebo opatrovníků a zapisovat hodnocení a jeho výstupy do písemných individuálních záznamů.

(2) Povinnosti uvedené v odstavci 1 písm. d) až f) se nevztahují na pověřenou osobu oprávněnou posuzovat psychickou způsobilost zájemců o osvojení nebo pěstounskou péči. Pověřená osoba podle věty první je povinna vykonávat činnost s odbornou péčí odpovídající soudobým vědeckým poznatkům, nezávisle, nestranně a ve sjednané nebo stanovené době.

(3) Pověřená osoba může poskytovat sociálně-právní ochranu, pokud před započítím jejího poskytování uzavřela pojistnou smlouvu pro případ odpovědnosti za škodu způsobenou při poskytování sociálně-právní ochrany. Pojištění musí být sjednáno po celou dobu, po kterou pověřená osoba sociálně-právní ochranu podle tohoto zákona poskytuje. Pověřená osoba je povinna do 15 dnů ode dne uzavření pojistné smlouvy zaslat její kopii orgánu, který pověření vydal.

§ 49

Vydávání pověření a jeho změny

(1) O pověření rozhoduje krajský úřad na žádost.

(2) Podmínkou pro vydání pověření je

a) odborná způsobilost všech osob, které budou sociálně-právní ochranu přímo poskytovat,

b) bezúhonnost

1. všech fyzických osob, které budou přímo sociálně-právní ochranu poskytovat,
 2. právnické osoby, která bude sociálně-právní ochranu poskytovat,
- c) zajištění odpovídajících hygienických podmínek pro výkon sociálně-právní ochrany prokázané posudkem příslušného orgánu ochrany veřejného zdraví⁸⁵), jde-li o pověření ke zřízení a provozování zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc; je-li zařízení provozováno ve více objektech nebo prostorách, prokazuje se zajištění hygienických podmínek pro každý objekt nebo prostor samostatným posudkem,
- d) právní důvod k užívání objektu nebo prostor, v nichž bude poskytována sociálně-právní ochrana; to neplatí, je-li právní důvod zjistitelný z informačního systému veřejné správy nebo jeho části, která je veřejnou evidencí, rejstříkem nebo seznamem,
- e) zajištění potřebných materiálních a technických podmínek pro poskytování sociálně-právní ochrany,
- f) splnění základních provozních a personálních standardů podle § 42ab, jde-li o pověření ke zřízení a provozování zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc.
- (3) Žádost o vydání pověření musí obsahovat kromě náležitostí stanovených správním řádem
- a) u fyzické osoby rodné číslo, bylo-li jí přiděleno, datum a místo narození a rodné příjmení,
 - b) rozsah poskytování sociálně-právní ochrany, podrobný popis činností, na které se žádá vydání pověření, a popis jejich personálního zajištění, a je-li žádáno o pověření ke zřízení a provozování zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, kapacitu zařízení,
 - c) místo výkonu sociálně-právní ochrany a doklad prokazující užívací právo k objektu nebo prostorám, v nichž bude sociálně-právní ochrana poskytována,
 - d) jméno, příjmení, rodné příjmení a rodné číslo všech fyzických osob, které budou přímo sociálně-právní ochranu poskytovat, bylo-li jim přiděleno, datum a místo narození a doklad o jejich odborné způsobilosti,
 - e) u fyzické osoby, která není občanem České republiky a která se v posledních 3 letech zdržovala nepřetržitě déle než 3 měsíce v jiném členském státě Evropské unie nebo ve Spojeném království Velké Británie a Severního Irska, informaci, ve kterých z těchto států se zdržovala,
 - f) u fyzické osoby, která se v posledních 3 letech zdržovala nepřetržitě déle než 3 měsíce v jiném státu, než je stát uvedený v písmeni e), doklad obdobný opisu z rejstříku trestů z tohoto státu, který nesmí být starší než 3 měsíce, ; nevydává-li tento stát takový doklad, čestné prohlášení o bezúhonnosti podle tohoto zákona,
 - g) u právnické osoby opis z evidence obdobné rejstříku trestů vedené ve státech, ve kterých má právnická osoba sídlo nebo v posledních 3 letech alespoň po dobu 3 měsíců vykonávala činnost nebo měla sídlo, který nesmí být starší než 3 měsíce.
- (4) Pokud cizí stát opis z evidence obdobné rejstříku trestů vedené v jiném než členském státě Evropské unie nebo jemu rovnocenný doklad nevydává, odmítá jej žadateli nebo jiné s ním posuzované osobě vydat nebo je jeho opatření spojeno s těžko překonatelnou překážkou, může žadatel nebo jiná s ním posuzovaná osoba doklad takového státu nahradit svým čestným prohlášením.

(5) Krajský úřad vydá pověření, je-li v řízení prokázáno splnění podmínek podle odstavce 2.

(6) Rozhodnutí o pověření obsahuje také

- a) označení pověřené osoby s uvedením údajů podle odstavce 3 písm. a),
- b) identifikační číslo přidělené pověřené osobě; pokud pověřené osobě dosud nebylo identifikační číslo přiděleno, poskytne ho orgánu, který rozhodnutí o pověření vydává, správce základního registru právnických osob, podnikajících fyzických osob a orgánů veřejné moci⁸⁶),
- c) místo nebo místa poskytování sociálně-právní ochrany,
- d) druh poskytované sociálně-právní ochrany, její číselné označení a rozsah a formy poskytované sociálně-právní ochrany,
- e) okruh osob, kterým bude pověřená osoba sociálně-právní ochranu poskytovat,
- f) údaj o kapacitě poskytované sociálně-právní ochrany,
- g) den zahájení poskytování sociálně-právní ochrany,
- h) název zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, místo, kde se nachází objekt nebo prostory zařízení, pro které se pověření vydává, a údaj o nejvyšší přípustné kapacitě zařízení, jde-li o rozhodnutí, kterým se osoba pověřuje ke zřízení a provozování zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc.

(7) Krajský úřad rozhodne o změně pověření k poskytování sociálně-právní ochrany,

- a) požádá-li pověřená osoba o změnu druhu poskytované sociálně-právní ochrany a jejího rozsahu a formy,
- b) požádá-li pověřená osoba o změnu místa poskytování sociálně-právní ochrany,
- c) požádá-li pověřená osoba o zvýšení nebo snížení nejvýše přípustné kapacity zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc stanovené v pověření,
- d) přestane-li pověřená osoba splňovat podmínky pro vydání pověření podle odstavce 2 v rozsahu odpovídajícím nejvýše přípustné kapacitě zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc stanovené v pověření; v takovém případě krajský úřad rozhodne o snížení nejvýše přípustné kapacity zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc.

(8) Na změnu pověření k poskytování sociálně-právní ochrany se použijí odstavce 1 až 3 obdobně.

(9) Hodlá-li pověřená osoba zřídit nové zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, zvýšit nebo snížit nejvýše přípustnou kapacitu takového zařízení nebo hodlá-li pověřená osoba poskytovat služby dětem ohroženým násilím podle § 41, rozhoduje krajský úřad o změně pověření nebo o vydání nového pověření k poskytování sociálně-právní ochrany na základě vyhodnocení potřeb poskytování sociálně-právní ochrany na území kraje. Vyhodnocení krajského úřadu musí být odůvodněno zejména potřebami poskytování sociálně-právní ochrany na území kraje s přihlédnutím k dalším zařízením určeným pro poskytování péče a pomoci dětem na území kraje.

(10) Za bezúhonné se pro účely vydání pověření považují fyzická osoba a právnická osoba, které nebyly pravomocně odsouzeny pro úmyslný trestný čin ani nebyly pravomocně odsouzeny pro trestný čin spáchaný z

nedbalosti v souvislosti s vykonáváním činností srovnatelných s činnostmi vykonávanými při poskytování sociálně-právní ochrany; je-li proti žadateli nebo fyzickým osobám, které jsou v žádosti o vydání pověření uvedeny jako fyzické osoby, které budou přímo sociálně-právní ochranu poskytovat, vedeno trestní stíhání pro trestný čin uvedený v části věty před středníkem, řízení o vydání pověření krajský úřad přeruší. Při posuzování bezúhonnosti krajský úřad nepřihlíží k zaházení odsouzení podle zvláštního právního předpisu nebo k rozhodnutí prezidenta, v jejichž důsledku se na osobu hledí, jako by nebyla odsouzena⁸⁷). Za účelem doložení bezúhonnosti si krajský úřad vyžádá opis z rejstříku trestů podle zvláštního právního předpisu.

§ 49a

Odborná způsobilost pro poskytování sociálně-právní ochrany pověřenými osobami

(1) Sociálně-právní ochranu přímo poskytují v rozsahu a za podmínek stanovených zvláštními právními předpisy

- a) sociální pracovníci⁸⁸),
- b) pracovníci v sociálních službách⁸⁹),
- c) zdravotničtí pracovníci⁹⁰),
- d) pedagogičtí pracovníci⁹¹),
- e) manželští a rodinní poradci⁹²) a
- f) další odborní pracovníci⁹³).

(2) Osoby, které se podílejí na poskytování činností uvedených v § 48 odst. 2 písm. a), b) a d) a nesplňují podmínku odborné způsobilosti k výkonu povolání podle odstavce 1, jsou povinny prokázat praxi v oblasti náhradní rodinné péče v trvání nejméně 2 roky a absolvovat akreditované vzdělávací kurzy pro sociální pracovníky podle zákona o sociálních službách⁶⁵) v rozsahu nejméně 200 hodin.

(3) Osoba, která poskytuje činnost podle § 48 odst. 2 písm. c), je odborně způsobilá, jestliže prokáže znalost oblasti náhradní rodinné péče a

- a) má specializovanou způsobilost k výkonu povolání klinického psychologa podle zvláštního právního předpisu,
- b) je znalcem, znaleckou kanceláří nebo znaleckým ústavem, vykonávajícím znaleckou činnost ve znaleckém oboru psychologie,
- c) absolvovala jednooborové studium akreditovaného magisterského studijního oboru psychologie navazujícího na absolvování jednooborového studia akreditovaného bakalářského studijního oboru psychologie a doloží praxi v oblasti psychodiagnostiky dospělých v rozsahu alespoň 3 let; podmínka, aby jednooborové studium akreditovaného magisterského studijního oboru psychologie navazovalo na absolvované jednooborové studium akreditovaného bakalářského studijního oboru psychologie, neplatí, pokud bylo jednooborové studium akreditovaného magisterského studijního oboru psychologie zahájeno nejpozději v akademickém roce 2020/2021, nebo

d) absolvovala akreditované doktorské studium v oboru psychologie navazující na akreditované magisterské studium v oboru psychologie a doloží praxi v oblasti psychodiagnostiky dospělých v rozsahu alespoň 3 let.

(4) Při poskytování sociálně-právní ochrany dětí pověřenou osobou podle § 48 odst. 2 písm. d) může

a) přímo poskytovat pomoc a podporu při osobní péči o dítě podle § 47a odst. 2 písm. a) a b) též fyzická osoba, která je plně svéprávná, zdravotně způsobilá, bezúhonná a splňuje další osobnostní předpoklady pro péči o dítě; při posuzování bezúhonnosti a dalších osobnostních předpokladů se postupuje obdobně podle § 23d odst. 4 písm. b) a d) a § 23e,

b) být pomoc a podpora při osobní péči o dítě podle § 47a odst. 2 písm. a) a b) poskytována prostřednictvím osoby pořádající zotavovací akci podle zvláštního právního předpisu.

(5) Při poskytování sociálně-právní ochrany působí rovněž dobrovolníci za podmínek stanovených zvláštním právním předpisem⁹⁴).

§ 49b

Kontrola podmínek pro poskytování sociálně-právní ochrany pověřenými osobami

(1) Krajský úřad, který rozhodl o vydání pověření, nebo krajský úřad, v jehož obvodu pověřená osoba vykonává sociálně-právní ochranu (dále jen „kontrolní orgán“), kontroluje plnění podmínek pro vydání pověření podle § 49 odst. 2 a 3 a § 48a odst. 1 písm. a). Tím není dotčen výkon kontroly prováděný podle zákona o ochraně veřejného zdraví.

(2) Krajský úřad, v jehož obvodu má sídlo zařízení sociálně-právní ochrany nebo v jehož obvodu vykonává pověřená osoba činnost související se sociálně-právní ochranou, je povinen sdělit skutečnosti zjištěné při kontrole krajskému úřadu, který rozhodl o vydání pověření.

(3) Kontrolní orgán je oprávněn ukládat pověřeným osobám opatření k odstranění nedostatků zjištěných při kontrole. Pověřená osoba je povinna splnit uložená opatření ve lhůtě stanovené kontrolním orgánem.

§ 49c

Registr pověřených osob

(1) Krajský úřad vede registr pověřených osob (dále jen „registr“), který je součástí registru poskytovatelů sociálních služeb podle zákona o sociálních službách. Registr je veden v listinné a elektronické podobě.

(2) Registr v listinné podobě obsahuje

a) žádost o vydání pověření,

b) údaje podle § 49 odst. 3 písm. a) až c) a

c) listiny, jimiž se prokazují skutečnosti podle § 49 odst. 2 písm. a), c) d), f) a g) a § 48a odst. 3.

(3) Registr v elektronické podobě obsahuje údaje podle § 49 odst. 6, číselné označení poskytované sociálně-právní ochrany, informaci o výsledku provedené inspekce poskytování sociálně-právní ochrany a informaci o výsledku kontroly výkonu sociálně-právní ochrany pověřenými osobami. Krajský úřad, a jde-li o informaci o výsledku provedené inspekce, ministerstvo zapisují do registru údaje podle věty první a jejich změny bez zbytečného odkladu.

(4) Registr v elektronické podobě dále obsahuje údaje o kapacitě, materiálním, technickém a personálním zabezpečení, zobecněné údaje o žadatelích, osobách, kterým je sociálně-právní ochrana poskytována, a o osobách, se kterými nemohla být uzavřena smlouva o poskytnutí sociálně-právní ochrany z důvodů podle § 48a odst. 1 písm. d), a to pro účely analytické a koncepční činnosti ministerstva. Pověřená osoba, která je zapsána v registru, je povinna údaje podle věty první za kalendářní rok sdělovat krajskému úřadu prostřednictvím elektronického systému na tiskopisu předepsaném ministerstvem, a to do 30. června kalendářního roku, který následuje po kalendářním roce, za který jsou údaje sdělovány. Příslušný krajský úřad kontroluje správnost a úplnost těchto údajů.

(5) Pověřená osoba je povinna sdělit krajskému úřadu na jeho výzvu zobecněné údaje o počtu osob, kterým poskytuje sociálně-právní ochranu, a to ve lhůtě do 8 dnů ode dne doručení žádosti, pokud krajský úřad neurčí lhůtu delší.

(6) Registr je veřejným seznamem v části, která obsahuje údaje podle § 49 odst. 6, s výjimkou údaje o rodném čísle žadatele, který se v registru nahrazuje údajem o datu narození, údaje podle odstavce 4 a informaci o výsledku provedené inspekce, bez uvedení údaje o datu a místě narození pověřené osoby, která je fyzickou osobou; tyto údaje zveřejňuje ministerstvo v elektronické podobě způsobem umožňujícím dálkový přístup.

(7) Na požádání se z veřejné části registru vydá úřední výpis nebo opis.

(8) Pro správu registru se použijí § 86 a § 87 odst. 1 zákona o sociálních službách obdobně.

§ 50

Odnětí pověření

(1) Orgán sociálně-právní ochrany, který vydal pověření, rozhodne o odnětí pověření,

a) požádá-li pověřená osoba o zrušení pověření,

b) pokud byl pověřené osobě pravomocně uložen správní trest za přestupek uvedený v § 59 až 59g v případě, že jde o zvláště závažné porušení povinností,

c) nevykonává-li pověřená osoba činnost, na kterou jí bylo vydáno pověření, a tuto skutečnost ve stanovené lhůtě neoznámí podle § 48a odst. 1 písm. a),

d) pokud po oznámení o pozastavení činnosti pověřená osoba do doby 1 roku od tohoto oznámení nezačala znovu činnost, na niž jí bylo vydáno pověření, vykonávat,

e) přestala-li pověřená osoba splňovat podmínky pro vydání pověření podle § 49 odst. 2 písm. b) až f),

f) shledá-li zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc jako nepotřebné; § 49 odst. 9 se použije obdobně,

g) nesplní-li pověřená osoba opatření uložená k odstranění nedostatků v oblasti dodržování standardů kvality sociálně-právní ochrany zjištěných při inspekci poskytování sociálně-právní ochrany, nebo opatření k odstranění nedostatků zjištěných při kontrole a uložených kontrolním orgánem podle § 49b odst. 3, nebo

h) nedosáhne-li pověřená osoba při hloubkové inspekci poskytování sociálně-právní ochrany hodnocení plnění standardů kvality

1. alespoň v rozsahu jedné třetiny maximálního stanoveného počtu bodů, nebo

2. při dvou po sobě následujících inspekcích kvality sociálně-právní ochrany alespoň v rozsahu poloviny maximálního stanoveného počtu bodů.

(2) Bylo-li pověření odňato podle odstavce 1 písm. b) až d), g) a h), může fyzická nebo právnická osoba znovu požádat o vydání pověření až po dvou letech ode dne, kdy rozhodnutí o odnětí pověření nabylo právní moci.

(3) Orgán, který odňal pověření, je povinen zajistit péči o děti, kterým pověřená osoba poskytovala sociálně-právní ochranu, pokud není zajištěna jiným způsobem.

ČÁST SEDMÁ

Inspekce poskytování sociálně-právní ochrany

§ 50a

Inspekci poskytování sociálně-právní ochrany provádí u pověřených osob ministerstvo. Předmětem inspekce je kvalita poskytování sociálně-právní ochrany stanovená standardy kvality sociálně-právní ochrany a plnění povinností pověřených osob podle § 8, 9, § 48a odst. 1 písm. b) až e) a odst. 2. Pro postup při této inspekci platí obdobně ustanovení zákona o sociálních službách⁶⁵) o postupu při provádění inspekce sociálních služeb.

ČÁST OSMÁ

Zaopatřovací příspěvek

§ 50b

Podmínky nároku na opakující se zaopatřovací příspěvek

(1) Zletilá nebo plně svéprávná fyzická osoba má nárok na zaopatřovací příspěvek za kalendářní měsíc, pokud tato fyzická osoba, není-li dále stanoveno jinak,

a) byla do dne nabytí zletilosti nebo do dne nabytí plné svéprávnosti svěřena do pěstounské péče podle § 47a odst. 1 písm. a) nebo jí byla nařízena ústavní výchova podle občanského zákoníku včetně svěřením do zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc podle § 971 odst. 2 občanského zákoníku (dále jen „péče zakládající nárok na zaopatřovací příspěvek“) a tato péče trvala nepřetržitě po dobu alespoň

1. 3 let, které bezprostředně předcházejí dni nabytí její zletilosti nebo dni nabytí její plné svéprávnosti, pokud pěstounská péče nebyla zprostředkována orgány sociálně-právní ochrany,

2. 12 měsíců, které bezprostředně předcházejí dni nabytí její zletilosti nebo dni nabytí její plné svéprávnosti, šlo-li o pěstounskou péči zprostředkovanou podle tohoto zákona nebo o nařízenou ústavní výchovu podle občanského zákoníku,

b) je nezaopatřeným dítětem,

c) nebyla pravomocně odsouzena k nepodmíněnému trestu odnětí svobody, který dosud nebyl zhlazen, a

d) má vypracován individuální plán podle § 50d a poskytuje součinnost při jeho vyhodnocování a aktualizaci.

(2) Byla-li osoba podle odstavce 1 (dále jen „mladý dospělý“) svěřena do péče zakládající nárok na zaopatřovací příspěvek z důvodu jejího oboustranného osiření, podmínka podle odstavce 1 písm. a) se nevyžaduje.

(3) Byl-li mladý dospělý svěřen do pěstounské péče, která nebyla zprostředkována orgánem sociálně-právní ochrany, z důvodu prohlášení jeho rodičů za nezvěstné, pobytu rodiče ve zdravotnickém zařízení, pobytu rodiče v pobytovém zařízení sociálních služeb, vzetí rodiče do vazby nebo nástupu rodiče do výkonu trestu odnětí svobody, má nárok na zaopatřovací příspěvek, pokud je splněna podmínka podle odstavce 1 písm. a) bodu 2. Ustanovení odstavce 1 písm. b) až d) tím nejsou dotčena.

(4) Podmínka podle odstavce 1 písm. a) je splněna také tehdy, došlo-li v době podle odstavce 1 písm. a) ke změně osoby pečující nebo ke změně poskytovatele služeb v zařízení ústavní výchovy nebo byl-li mladý dospělý bezprostředně před svěřením do pěstounské péče v ústavní výchově alespoň po dobu 12 měsíců po sobě jdoucích. Podmínka podle odstavce 1 písm. a) bodu 2 je splněna také tehdy, byl-li mladý dospělý bezprostředně před nařízením ústavní výchovy nepřetržitě alespoň 1 rok v pěstounské péči a následně nařízená ústavní výchova trvala alespoň 6 měsíců po sobě jdoucích. Doby, po které trvala péče zakládající nárok na zaopatřovací příspěvek, se pro účely splnění podmínky podle odstavce 1 písm. a) bodů 1 a 2 sčítají, pokud navazovaly jednotlivé druhy péče zakládající nárok na zaopatřovací příspěvek bezprostředně na sebe.

(5) Doba, po kterou byl mladý dospělý svěřen do pěstounské péče na základě usnesení soudu o nařízení předběžného opatření nebo po kterou byl v plném přímém zaopatření ústavního zařízení na základě usnesení soudu o předběžné úpravě poměrů dítěte nebo o výchovném opatření podle § 13a, a která bezprostředně předcházela dni, ke kterému se stalo rozhodnutí soudu o péči zakládající nárok na zaopatřovací příspěvek podle odstavce 1 písm. a) vykonatelným, se započítává do doby, po kterou musí péče podle odstavce 1 písm. a) trvat.

(6) Mladý dospělý, který není nezaopatřeným dítětem, protože je poživatelem invalidního důchodu z důchodového pojištění pro invaliditu třetího stupně, má nárok na zaopatřovací příspěvek podle odstavce 1 při splnění ostatních podmínek pro vznik nároku na zaopatřovací příspěvek podle odstavce 1, jestliže se soustavně připravuje na budoucí povolání, nejdéle však do dovršení 26 let věku. Co se považuje za soustavnou přípravu dítěte na budoucí povolání, stanoví zákon o státní sociální podpoře⁷⁶).

(7) Generální ředitelství Úřadu práce České republiky může na základě písemné a odůvodněné žádosti mladého dospělého o odstranění tvrdosti zákona ve výjimečných případech zvláštního zřetele hodných prominout splnění podmínky uvedené v odstavci 1 písm. a).

(8) Za dobu čerpání příspěvku na úhradu potřeb dítěte podle § 47f odst. 2, odměny pěstouna podle § 47i odst. 1 věty druhé nebo příspěvku při pěstounské péči podle § 47ja odst. 1 věty druhé nebo za dobu, po kterou mladý dospělý zůstává v plném přímém zaopatření školského zařízení pro výkon ústavní výchovy, mu zaopatřovací příspěvek podle odstavce 1 nenáleží.

§ 50c

Podmínky nároku na jednorázový zaopatřovací příspěvek

(1) Byl-li mladý dospělý ke dni, který bezprostředně předcházel dni nabytí jeho zletilosti nebo dni nabytí jeho plné svéprávnosti, v péči zakládající nárok na zaopatřovací příspěvek, a není-li ke dni nabytí plné svéprávnosti nezaopatřeným dítětem nebo přestal-li splňovat podmínky pro vznik nároku na opakující se zaopatřovací příspěvek podle § 50b, náleží mu jednorázový zaopatřovací příspěvek ve výši podle § 50e odst. 2.

(2) Za dobu čerpání příspěvku na úhradu potřeb dítěte podle § 47f odst. 2, odměny pěstouna podle § 47i odst. 1 věty druhé nebo příspěvku při pěstounské péči podle § 47ja odst. 1 věty druhé nebo za dobu, kdy mladý dospělý zůstává v plném přímém zaopatření školského zařízení pro výkon ústavní výchovy, mu zaopatřovací příspěvek podle odstavce 1 nenáleží.

(3) Zaopatřovací příspěvek podle odstavce 1 mladému dospělému nenáleží, byla-li mu poskytnuta věcná pomoc nebo jednorázový peněžitý příspěvek podle § 33 zákona o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy⁷⁷).

§ 50d

Individuální plán mladého dospělého

(1) Individuální plán mladého dospělého vypracovává zaměstnanec obce s rozšířenou působností zařazený do obecního úřadu, který vykonává činnost sociálního kurátora, (dále jen „sociální kurátor“) za součinnosti mladého dospělého a je-li to účelné, za součinnosti

a) obce v samostatné i přenesené působnosti,

b) pověřených osob,

c) poskytovatelů sociálních služeb,

d) krajské pobočky Úřadu práce, nebo

e) osoby, která byla vůči mladému dospělému osobou pečující nebo poskytovatelem služeb v zařízení pro výkon ústavní výchovy, pokud o mladého dospělého pečovala do dne vzniku nároku na zaopatřovací příspěvek podle § 50b.

(2) Individuální plán mladého dospělého obsahuje alespoň

a) stanovení rozsahu spolupráce mladého dospělého a sociálního kurátora,

- b) vymezení způsobu přípravy na budoucí povolání a samostatné hospodaření,
- c) vymezení způsobu pomoci při hledání bydlení a zaměstnání,
- d) přípravu na partnerský a rodinný život.

(3) Při určování obsahu individuálního plánu mladého dospělého se vychází ze zdravotního stavu, možností a schopností mladého dospělého.

(4) Individuální plán mladého dospělého se vypracovává před podáním žádosti o zaopatřovací příspěvek podle § 50b. Požádat o vypracování tohoto individuálního plánu může dítě nejdříve 6 měsíců před dosažením plné svéprávnosti.

(5) Je-li individuální plán mladého dospělého vypracováván před dosažením plné svéprávnosti dítěte, poskytuje součinnost při jeho vypracování také orgán sociálně-právní ochrany, který dítě vede v evidenci podle § 54.

(6) Orgán sociálně-právní ochrany je povinen informovat sociálního kurátora o ukončení péče zakládající nárok na zaopatřovací příspěvek nejméně 6 měsíců před tímto ukončením a poskytnout mu informace pro zajištění návazné sociální práce s mladým dospělým.

(7) Sociální kurátor je povinen nejméně jednou za 6 měsíců ode dne vydání potvrzení o vypracování individuálního plánu mladého dospělého nebo ode dne poslední aktualizace individuálního plánu mladého dospělého tento individuální plán vyhodnotit a v případě potřeby jej aktualizovat.

(8) Mladý dospělý je povinen poskytnout obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností součinnost při vypracování individuálního plánu mladého dospělého, jeho aktualizaci a vyhodnocování, a to v termínech stanovených obecním úřadem obce s rozšířenou působností, a plnit podmínky v něm stanovené. Krajská pobočka Úřadu práce si vyžádá od obecního úřadu obce s rozšířenou působností potvrzení o součinnosti mladého dospělého při vyhodnocování a aktualizaci individuálního plánu mladého dospělého, a to nejméně jednou za 6 měsíců ode dne vydání potvrzení o vypracování individuálního plánu nebo ode dne vydání posledního potvrzení o součinnosti mladého dospělého při vyhodnocování a aktualizaci tohoto individuálního plánu.

§ 50e

Výše zaopatřovacího příspěvku

(1) Výše zaopatřovacího příspěvku podle § 50b činí 15 000 Kč za kalendářní měsíc. Splňuje-li mladý dospělý podmínky vzniku nároku na zaopatřovací příspěvek jen po část kalendářního měsíce, náleží mu příspěvek ve výši, v jaké mu náleží za celý kalendářní měsíc.

(2) Výše zaopatřovacího příspěvku podle § 50c činí 25 000 Kč.

(3) Jestliže se mladému dospělému vyplácí důchod z důchodového pojištění, náleží mu zaopatřovací příspěvek podle § 50b jen je-li vyšší, a to ve výši rozdílu mezi zaopatřovacím příspěvkem a důchodem.

§ 50f

Oprávněná osoba

(1) Nárok na zaopatřovací příspěvek má při splnění podmínek stanovených v tomto zákoně pouze mladý dospělý, jestliže je

a) na území České republiky hlášen k trvalému pobytu podle zvláštního právního předpisu ⁶¹⁾, jde-li o státního občana České republiky,

b) na území České republiky oprávněn k přechodnému nebo trvalému pobytu podle zvláštního právního předpisu⁶²⁾, jde-li o cizince,

c) cizincem, který je držitelem povolení k trvalému pobytu s přiznaným právním postavením dlouhodobě pobývajícího rezidenta v Evropské unii na území jiného členského státu Evropské unie a bylo mu vydáno povolení k dlouhodobému pobytu na území České republiky podle zvláštního právního předpisu⁶²⁾,

d) rodinným příslušníkem cizince uvedeného v písmenech b) a c), kterému bylo vydáno povolení k přechodnému pobytu na území České republiky podle zvláštního právního předpisu⁶²⁾,

e) cizincem, kterému byla na území České republiky podle zvláštního právního předpisu ⁶³⁾ udělena mezinárodní ochrana nebo žadatelem o udělení mezinárodní ochrany, pokud není ubytován v azylovém zařízení Ministerstva vnitra,

f) cizincem, kterému byla na území České republiky podle zvláštního právního předpisu ⁶⁴⁾ přiznána dočasná ochrana nebo který je žadatelem o přiznání dočasné ochrany, pokud není ubytován v humanitárním středisku, nebo

g) osobou, jejíž nárok vyplývá z přímo použitelných předpisů Evropské unie ⁷⁸⁾, nebo osobou zaměstnanou, samostatně výdělečně činnou, osobou ponechávající si takové postavení nebo rodinným příslušníkem majícím právo na rovné zacházení podle předpisů Evropské unie⁷⁸⁾.

(2) Nárok na zaopatřovací příspěvek má mladý dospělý, jestliže má na území České republiky bydliště; to neplatí v případech podle odstavce 1 písm. g). Co se rozumí bydlištěm, stanoví zákon o pomoci v hmotné nouzi^{39g)}.

§ 50g

Vznik nároku na zaopatřovací příspěvek a jeho výplatu

(1) Nárok na zaopatřovací příspěvek vzniká dnem splnění podmínek stanovených tímto zákonem.

(2) Nárok na výplatu zaopatřovacího příspěvku vzniká splněním podmínek stanovených tímto zákonem pro vznik nároku na zaopatřovací příspěvek a pro jeho výplatu a podáním žádosti o jeho přiznání.

§ 50h

Změna nároku na zaopatřovací příspěvek a jeho výplatu

(1) Zaopatřovací příspěvek neprávem přiznaný v nižší částce, než v jaké náleží, nevyplacený nebo vyplacený v nižší částce, než v jaké náleží, odepřený nebo přiznaný od pozdějšího data, než od jakého náleží, se přizná nebo zvýší, a to ode dne, od něhož zaopatřovací příspěvek nebo jeho zvýšení náleží, nejvýše však 3 roky nazpět ode dne, kdy to orgán rozhodující o zaopatřovacím příspěvku zjistil nebo ode dne, kdy o zvýšení zaopatřovacího příspěvku nebo o přiznání zaopatřovacího příspěvku oprávněná osoba požádala.

(2) Zaopatřovací příspěvek neprávem přiznaný, vyplácený nebo vyplácený ve vyšší částce, než v jaké náleží, se odejme nebo se jeho výplata zastaví nebo se jeho výše sníží, a to ode dne následujícího po dni, jímž uplynulo období, za které již byl vyplacen; § 50t tím není dotčen.

(3) Změní-li se v období, na něž byl zaopatřovací příspěvek podle § 50b přiznán, skutečnosti rozhodné pro nárok na zaopatřovací příspěvek nebo jeho výši, posoudí se nově nárok na zaopatřovací příspěvek nebo jeho výši ke dni, ke kterému k takové změně došlo, a zaopatřovací příspěvek se

a) přizná, vyplatí nebo se zvýší od prvního dne kalendářního měsíce, ve kterém tato změna nastala,

b) odejme, jeho výplata se zastaví nebo se sníží, a to ode dne následujícího po dni, jímž uplynulo období, za které již byl vyplacen; § 50t tím není dotčen.

(4) Rozhodnutí o změně výše zaopatřovacího příspěvku podle § 50b se nevydává, dojde-li ke změně částky uvedené v § 50e odst. 1 zákonem nebo na základě nařízení vlády podle § 58b odst. 1.

§ 50i

Zánik nároku na zaopatřovací příspěvek a na jeho výplatu

(1) Nárok na zaopatřovací příspěvek zaniká tehdy, kdy mladý dospělý třikrát bez vážného důvodu změní obor studia; to neplatí, pokud je změna oboru studia následkem podstatné změny zdravotního stavu mladého dospělého, v jejímž důsledku je pokračování ve studiu nemožné nebo značně ztížené, nebo pokud by byla znemožněna nebo značně ztížena možnost pracovního uplatnění v takovém oboru.

(2) Nárok na výplatu zaopatřovacího příspěvku zaniká též uplynutím 1 roku ode dne, od kterého mladému dospělému nárok na zaopatřovací příspěvek náleží.

§ 50j

Přechod nároku na zaopatřovací příspěvek a jeho výplatu

(1) Nárok na zaopatřovací příspěvek nelze postoupit ani dát do zástavy.

(2) Zemřel-li mladý dospělý po uplatnění nároku na zaopatřovací příspěvek, nabývají nárok na částky zaopatřovacího příspěvku, na které vznikl nárok do dne smrti mladého dospělého, postupně manžel nebo registrovaný partner mladého dospělého, jeho děti a osoba, která byla ke dni dosažení zletilosti mladého dospělého jeho osobou pečující, jestliže žili s mladým dospělým v době jeho smrti ve společné domácnosti. Podmínka společné domácnosti nemusí být splněna u dětí, které mají nárok na sirotčí důchod po zemřelém.

(3) Byl-li zaopatřovací příspěvek přiznán před smrtí mladého dospělého, vyplatí se splatné částky, které nebyly vyplaceny do dne smrti mladého dospělého, členům jeho rodiny podle pořadí a za podmínek stanovených v odstavci 2.

(4) Nárok na zaopatřovací příspěvek není předmětem dědictví.

(5) Zaopatřovací příspěvek nepodléhá výkonu rozhodnutí nebo exekuce a nemůže být předmětem dohody o srážkách.

§ 50k

Výplata zaopatřovacího příspěvku

(1) Zaopatřovací příspěvek vyplácí krajská pobočka Úřadu práce, která je příslušná k rozhodování o zaopatřovacím příspěvku.

(2) Zaopatřovací příspěvek se vyplácí do konce kalendářního měsíce následujícího po kalendářním měsíci, za který náleží. Nejpozději se vyplatí do konce kalendářního měsíce následujícího po kalendářním měsíci, ve kterém rozhodnutí o jeho přiznání nabylo právní moci.

(3) Zaopatřovací příspěvek se vyplácí v české měně převodem na platební účet určený příjemcem dávky, nebo poštovním poukazem, a to podle rozhodnutí příjemce dávky. Požádá-li příjemce zaopatřovacího příspěvku o změnu způsobu výplaty této dávky, je krajská pobočka Úřadu práce povinna provést změnu způsobu výplaty od kalendářního měsíce následujícího po kalendářním měsíci, ve kterém byla taková žádost doručena.

(4) Zaopatřovací příspěvek se nevyplácí do ciziny.

(5) Zaopatřovací příspěvek se považuje za vyplacený dnem odepsání příslušné částky z účtu Úřadu práce České republiky.

§ 50l

Příjemce, jiný příjemce a zvláštní příjemce zaopatřovacího příspěvku

(1) Příjemcem zaopatřovacího příspěvku je mladý dospělý, není-li dále stanoveno jinak.

(2) Namísto mladého dospělého je příjemcem zaopatřovacího příspěvku opatrovník mladého dospělého, pokud byla svéprávnost mladého dospělého v tomto rozsahu omezena.

(3) Krajská pobočka Úřadu práce rozhodne o ustanovení zvláštního příjemce zaopatřovacího příspěvku, jestliže mladý dospělý nebo jeho opatrovník nemůže zaopatřovací příspěvek přijímat. S ustanovením zvláštního příjemce musí mladý dospělý, popřípadě jiný příjemce zaopatřovacího příspěvku souhlasit; to neplatí, jestliže vzhledem ke svému zdravotnímu stavu nemůže tento souhlas dát.

(4) Zvláštním příjemcem může být ustanovena jen osoba, která se svým ustanovením souhlasí. Zvláštní příjemce je povinen používat zaopatřovací příspěvek ve prospěch mladého dospělého. Zvláštní příjemce používá zaopatřovací

příspěvek podle pokynů mladého dospělého; to neplatí, nemůže-li mladý dospělý vzhledem ke svému zdravotnímu stavu tyto pokyny udělovat.

(5) Krajská pobočka Úřadu práce zruší rozhodnutí o ustanovení zvláštního příjemce, jestliže odpadly důvody, pro které byl zvláštní příjemce ustanoven. Krajská pobočka Úřadu práce rovněž zruší rozhodnutí o ustanovení zvláštního příjemce, jestliže zvláštní příjemce neplní své povinnosti, a ustanoví zvláštním příjemcem jinou osobu.

§ 50m

Řízení o zaopatřovacím příspěvku

(1) O zaopatřovacím příspěvku podle tohoto zákona rozhoduje krajská pobočka Úřadu práce.

(2) O odvolání proti rozhodnutí podle odstavce 1 rozhoduje ministerstvo. Odvolání nemá odkladný účinek.

§ 50n

Účastníci řízení

Účastníkem řízení je žadatel o zaopatřovací příspěvek nebo osoba, na kterou přešel nárok na zaopatřovací příspěvek v případě smrti mladého dospělého po uplatnění nároku na zaopatřovací příspěvek.

§ 50o

Zahájení řízení

Řízení o přiznání zaopatřovacího příspěvku se zahajuje na žádost mladého dospělého. Řízení o změně výše zaopatřovacího příspěvku, jeho odnětí nebo o zastavení jeho výplaty se zahajuje na návrh mladého dospělého nebo z moci úřední.

§ 50p

Náležitosti žádosti

Žádost o zaopatřovací příspěvek kromě náležitostí stanovených správním řádem obsahuje

- a) určení, jakým způsobem má být dávka vyplácena,
- b) rozhodnutí soudu, kterým byl mladý dospělý svěřen do péče zakládající nárok na zaopatřovací příspěvek,
- c) rozhodnutí soudu, na jehož základě byla mladému dospělému přiznána svéprávnost, je-li nezletilý,
- d) doklady prokazující nezaopatřenost mladého dospělého,
- e) údaj o tom, zda pěstounská péče, do které byl mladý dospělý svěřen před nabytím zletilosti nebo plné

svéprávnosti, byla nebo nebyla zprostředkována orgány sociálně-právní ochrany podle tohoto zákona,

f) údaj o tom, zda důvodem svěření mladého dospělého do péče zakládající nárok na zaopatřovací příspěvek byla některá ze skutečností podle § 50b odst. 2 a 3 a

g) potvrzení obecního úřadu obce s rozšířenou působností o zpracování individuálního plánu mladého dospělého.

§ 50q

Povinnosti žadatele o zaopatřovací příspěvek

Žadatel o zaopatřovací příspěvek je povinen

- a) prokázat skutečnosti rozhodné pro nárok na zaopatřovací příspěvek, jeho výši nebo výplatu a
- b) písemně ohlásit krajské pobočce Úřadu práce v průběhu řízení o zaopatřovacím příspěvku změny ve skutečnostech, které byly uvedeny v žádosti o zaopatřovací příspěvek, a změny rozhodné pro průběh řízení, a to ve lhůtě do 8 dnů ode dne, kdy taková změna nastala.

§ 50r

Povinnosti příjemce zaopatřovacího příspěvku

Mladý dospělý, jiný příjemce zaopatřovacího příspěvku a zvláštní příjemce, jsou povinni

- a) písemně ohlásit příslušné krajské pobočce Úřadu práce do 8 dnů změny ve skutečnostech rozhodných pro nárok na zaopatřovací příspěvek a jeho výplatu a
- b) na výzvu příslušné krajské pobočky Úřadu práce prokázat skutečnosti rozhodné pro nárok na zaopatřovací příspěvek a jeho výplatu, a to ve lhůtě do 8 dnů ode dne doručení výzvy, není-li v této výzvě určena delší lhůta; neučiní-li tak v určené lhůtě, může být výplata zaopatřovacího příspěvku zastavena, příspěvek může být odejmut nebo nepřiznán, jestliže mladý dospělý, jiný příjemce a zvláštní příjemce byli ve výzvě na tento následek prokazatelně upozorněni.

§ 50s

Doložení bezúhonnosti

Za účelem doložení podmínky bezúhonnosti podle § 50b odst. 1 písm. c) si krajská pobočka Úřadu práce vyžádá podle zákona o rejstříku trestů a evidenci přestupků výpis z rejstříku trestů. Žádost o vydání výpisu z rejstříku trestů se předává v elektronické podobě způsobem umožňujícím dálkový přístup. Cizinec doloží bezúhonnost také dokladem obdobným výpisu z rejstříku trestů vydaným státem, jehož je občanem, státem, na jehož území v posledních 3 letech pobýval nepřetržitě po dobu delší než 3 měsíce, nebo výpisem z rejstříku trestů s přílohou obsahující informace, které jsou zapsané v evidenci trestů členského státu, jehož je občanem nebo ve kterém v

posledních 3 letech pobýval nepřetržitě po dobu delší než 3 měsíce. V případě, že stát výpis obdobný výpisu z rejstříku trestů nevydává, učiní cizinec nebo příslušný orgán právnické osoby se sídlem v zahraničí čestné prohlášení před příslušným správním nebo soudním orgánem tohoto státu. Výpis z rejstříku trestů a další doklady, jimiž se dokládá bezúhonnost, nesmí být ke dni podání žádosti starší 3 měsíců.

§ 50t

Přeplatky

(1) Příjemce zaopatřovacího příspěvku, který jej přijal, ačkoliv musel z okolností předpokládat, že byl vyplacen neprávem nebo ve vyšší částce, než mu náležel, nebo jinak způsobil, že byl vyplacen neprávem nebo v nesprávné výši, je povinen tento přeplatek vrátit.

(2) Nárok na vrácení přeplatku zaniká uplynutím 3 let ode dne, kdy byl zaopatřovací příspěvek vyplacen. Tato lhůta neplyne po dobu řízení o opravném prostředku nebo o žalobě, po dobu řízení a provádění výkonu rozhodnutí, nebo po dobu, po kterou jsou na úhradu přeplatku prováděny srážky ze zaopatřovacího příspěvku nebo příjmu nebo po kterou jsou placeny splátky na základě dohody o uznání dluhu.

(3) O povinnosti vrátit přeplatek podle odstavců 1 a 2 rozhoduje krajská pobočka Úřadu práce, která zaopatřovací příspěvek vyplácí nebo naposledy vyplácela.

(4) Vrácené a vymožené peníze podle odstavce 1 jsou příjmem státního rozpočtu.

(5) Povinnost vrátit přeplatek nevzniká, jestliže tento přeplatek nepřesahuje částku 100 Kč.

§ 50u

Přechod práva na výživné

(1) Náleží-li mladému dospělému zaopatřovací příspěvek podle § 50b odst. 1, přechází právo mladého dospělého na výživné na Českou republiku. Je-li výživné vyšší než zaopatřovací příspěvek, náleží rozdíl mladému dospělému.

(2) Je-li mladému dospělému přiznán a vyplácen zaopatřovací příspěvek podle § 50b, podá krajská pobočka Úřadu práce, která poskytuje zaopatřovací příspěvek, návrh soudu na stanovení výživného pro tohoto mladého dospělého, nebylo-li stanoveno nebo vykonatelně ujednáno dříve anebo neexistuje-li soudem neschválená dohoda o výši výživného. Pokud povinná fyzická osoba neplatí stanovené nebo vykonatelně ujednané výživné, podá krajská pobočka Úřadu práce návrh na výkon rozhodnutí nebo exekuce.

ČÁST DEVÁTÁ

Společná ustanovení

§ 51

Povinnosti orgánů sociálně-právní ochrany při sdělování údajů

(1) Orgány sociálně-právní ochrany, komise a poradní sbory jsou povinny sdělovat si navzájem údaje z evidence a spisové dokumentace, které vedou, a to v rozsahu nezbytném pro potřeby těchto orgánů.

(2) Orgán sociálně-právní ochrany, který zprostředkovává osvojení nebo pěstounskou péči, vede evidenci dětí a evidenci žadatelů i v elektronické podobě způsobem umožňujícím dálkový přístup ostatním orgánům sociálně-právní ochrany zprostředkujícím osvojení nebo pěstounskou péči podle tohoto zákona a státnímu zastupitelství.

(3) Obecní úřad na vyžádání

- a) podává soudu zprávy o poměrech dítěte, u něhož rozhodl soud o výchovném opatření,
- b) doporučuje soudu osobu vhodnou stát se poručníkem a toto své doporučení oznamuje obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností,
- c) podává obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností zprávy o poměrech dítěte,
- d) podává státnímu zastupitelství zprávy o poměrech dítěte, u něhož soud na návrh státního zastupitelství v občanskoprávním řízení uložil ochrannou výchovu podle zvláštního právního předpisu²⁹⁾.

(4) Obecní úřad obce s rozšířenou působností na vyžádání

- a) podává soudu zprávy o poměrech dítěte, u něhož rozhodl soud o výchovném opatření,
- b) podává státnímu zastupitelství zprávy o poměrech dítěte, pokud státní zastupitelství vede podle zvláštního právního předpisu²⁹⁾ řízení týkající se dítěte,
- c) poskytuje krajskému úřadu a ministerstvu spisovou dokumentaci vedenou o dětech a zobecněné informace a souhrnné údaje, které získá při své činnosti, s výjimkou jmenných údajů,
- d) poskytuje pověřené osobě údaje potřebné pro poskytování sociálně-právní ochrany těmito osobami a poskytovateli sociálních služeb údaje potřebné pro poskytnutí sociální služby,
- e) může poskytovat potřebné údaje poskytovateli zdravotních služeb,
- f) poskytuje soudem jmenovanému opatrovníkovi dítěte údaje potřebné pro výkon jeho funkce,
- g) poskytuje právnímu zástupci dítěte činnému v řízení ve věcech dětí mladších patnácti let podle zvláštního právního předpisu²⁹⁾ údaje potřebné pro takové řízení.

(5) Orgán sociálně-právní ochrany je povinen

- a) na žádost poskytnout
 - 1. soudu a správnímu úřadu údaje potřebné pro občanské soudní řízení a správní řízení,
 - 2. orgánu činnému v trestním řízení údaje potřebné pro trestní řízení,
 - 3. orgánům činným v řízení ve věcech dětí mladších patnácti let podle zvláštního právního předpisu²⁹⁾ údaje potřebné pro takové řízení,

4. Policii České republiky údaje potřebné pro pátrání po osobě podle zvláštního právního předpisu ⁹⁵⁾,
 5. orgánu sociálního zabezpečení, orgánu pomoci v hmotné nouzi, orgánu rozhodujícímu o náhradním výživném pro nezaopatřené dítě a orgánu státní sociální podpory údaje potřebné pro rozhodování o sociálních dávkách, a to v rozsahu odpovídajícím potřebám řízení před těmito orgány,
 6. krajské pobočce Úřadu práce údaje potřebné pro rozhodování o dávkách péstounské péče a zaopatřovacím příspěvku a pro řízení a povolování výkonu činnosti dítěte podle zvláštního právního předpisu^{47a)},
 7. krajské pobočce Úřadu práce údaje potřebné pro podání návrhu soudu na stanovení výživného a návrhu na výkon rozhodnutí, jde-li o výživné na děti svěřené do péstounské péče nebo předpěstounské péče,
 8. zařízení uvedenému v § 29 odst. 1 informace o poměrech v rodině dítěte, které bylo do tohoto zařízení umístěno na základě rozhodnutí soudu, a je-li tomuto dítěti zprostředkovávána péstounská péče nebo osvojení, též informace o postupu při tomto zprostředkování,
 9. věznici, ve které mladistvý vykonává trest odnětí svobody, informace potřebné pro dosažení účelu trestu,
 10. intervenčnímu centru údaje, které má orgán sociálně-právní ochrany o osobě ohrožené násilným chováním pro účely poskytování pomoci této osobě intervenčním centrem podle zákona o sociálních službách⁶⁵⁾,
 11. obecní policii údaje v rozsahu nezbytném pro plnění úkolů obecní policie;
- b) orgánu činnému v trestním řízení oznamovat skutečnosti nasvědčující tomu, že byl spáchán na dítěti trestný čin⁴⁸⁾, nebo že dítě bylo použito ke spáchání trestného činu;
- c) Policii České republiky oznamovat, že dochází k domácímu násilí a k násilí mezi dalšími fyzickými osobami v domácnosti obývané dítětem;
- d) poskytnout Probační a mediační službě na její žádost informace v rozsahu potřebném pro trestní řízení a pro řízení ve věcech dětí mladších patnácti let podle zvláštního právního předpisu²⁹⁾;
- e) oznámit krajské pobočce Úřadu práce, která povolila výkon umělecké, kulturní, sportovní nebo reklamní činnosti dítěte podle zvláštního právního předpisu^{47a)}, skutečnosti, které odůvodňují zahájení řízení o zákazu činnosti dítěte; orgán sociálně-právní ochrany je také povinen sledovat, zda došlo k nápravě;
- f) poskytnout veřejnému ochránci práv, ochránci práv dětí, jejich zástupci a jimi pověřeným zaměstnancům Kanceláře veřejného ochránce práv a ochránce práv dětí informace, které si vyžádají v souvislosti s plněním úkolů při výkonu jim svěřené působnosti podle zvláštního zákona.
- g) informovat obecní úřad oprávněný k ustanovení zvláštního příjemce důchodu o skutečnosti, že dítěti, které požívá důchod z důchodového pojištění, vznikl nárok na příspěvek na úhradu potřeb dítěte podle § 47f odst. 1.
- (6) Evidence vedené podle tohoto zákona jsou informačními systémy veřejné správy ^{47b)}.

§ 52

- (1) Zaměstnanci v orgánech sociálně-právní ochrany, zaměstnanci kraje zařazení do krajského úřadu, zaměstnanci

obce zařazení do obecního úřadu a zaměstnanci obce s rozšířenou působností zařazení do obecního úřadu jsou oprávněni v souvislosti s plněním úkolů podle tohoto zákona navštěvovat dítě a rodinu, ve které žije, v obydlí a zjišťovat v místě bydliště dítěte, ve škole a ve školském zařízení, v zařízení poskytovatele zdravotních služeb, v zaměstnání nebo v jiném prostředí, kde se dítě zdržuje, jak rodiče nebo jiné osoby odpovědné za výchovu dítěte o dítě pečují, v jakých sociálních podmínkách dítě žije a jaké má dítě chování.

(2) Zaměstnanci v orgánech sociálně-právní ochrany, zaměstnanci kraje zařazení do krajského úřadu, zaměstnanci obce zařazení do obecního úřadu a zaměstnanci obce s rozšířenou působností zařazení do obecního úřadu jsou oprávněni pořádit obrazové snímky a obrazové a zvukové záznamy dítěte a prostředí, v němž se dítě zdržuje, je-li to třeba pro účely ochrany práv dítěte.⁴⁹⁾

§ 52a

Služební průkaz

(1) Zaměstnanci zařazení k výkonu práce v orgánech sociálně-právní ochrany, kteří nejsou státními zaměstnanci, se při plnění úkolů orgánů sociálně-právní ochrany a výkonu oprávnění podle tohoto zákona, přímo použitelných předpisů Evropské unie a zvláštních právních předpisů prokazují služebním průkazem. Služební průkaz je u zaměstnanců podle věty první, kteří jsou pověřeni výkonem kontrolních činností, pověřením ke kontrole podle kontrolního řádu.

(2) Služební průkaz vystaví zaměstnanci zařazenému k výkonu práce v orgánu sociálněprávní ochrany ten orgán sociálně-právní ochrany, v němž je tento zaměstnanec k výkonu práce zařazen. Služební průkaz obsahuje

- a) fotografii zaměstnance,
- b) jméno a příjmení, popřípadě i akademický titul zaměstnance,
- c) evidenční číslo zaměstnance,
- d) označení úřadu, v němž je zaměstnanec zařazen,
- e) číslo služebního průkazu,
- f) datum vystavení, popřípadě i datum platnosti služebního průkazu.

(3) Služební průkaz může dále obsahovat kontaktní elektronický čip nebo jiný nosič informací. Do kontaktního elektronického čipu nebo jiného nosiče informací lze nahrát pouze elektronické prostředky využívané při plnění úkolů nebo výkonu oprávnění uvedených v odstavci 1 nebo v souvislosti s nimi.

§ 53

Povinnosti státních orgánů, dalších právnických a fyzických osob a pověřených osob

(1) Na výzvu orgánů sociálně-právní ochrany jsou

- a) státní orgány,
- b) zaměstnavatelé,
- c) další právnické osoby, zejména poskytovatelé zdravotních služeb, školy, školská a jiná obdobná zařízení,
- d) fyzické osoby, pokud jsou poskytovateli zdravotních služeb nebo zřizovateli škol a dalších zařízení uvedených v písmenu c),
- e) pověřené osoby,
- f) poskytovatelé sociálních služeb nebo služby péče o dítě v dětské skupině,

povinni sdělit bezplatně údaje potřebné podle tohoto zákona pro poskytnutí sociálně-právní ochrany nebo pro účely rozhodování o vydání pověření, nebrání-li tomu zvláštní právní předpis. Povinnosti zachovávat mlčenlivost podle zvláštního právního předpisu^{49a)} se nelze dovolávat, jestliže mají být sděleny údaje o podezření z týrání, zneužívání dítěte nebo ze zanedbávání péče o něj. Jde-li však o údaje týkající se zdravotního stavu vyžádané orgánem sociálně-právní ochrany, platí o úhradě zdravotních služeb zvláštní právní předpis.⁵⁰⁾

(2) Rodiče jsou povinni

- a) spolupracovat s orgány sociálně-právní ochrany při ochraně zájmů a práv dítěte,
- b) na výzvu příslušného orgánu sociálně-právní ochrany se dostavovat k osobnímu jednání, předložit listiny a další doklady a poskytnout nezbytné informace, je-li jich třeba pro výkon sociálně-právní ochrany,
- c) umožnit za podmínek uvedených v § 52 odst. 3 návštěvu zaměstnance orgánu sociálně-právní ochrany a zaměstnance obce s rozšířenou působností zařazeného do obecního úřadu v obydlí, popřípadě v jiném prostředí, kde dítě žije, je-li to nezbytné pro ochranu života nebo zdraví dítěte nebo pro ochranu jeho práv.

(3) Povinnosti uvedené v odstavci 2 se vztahují obdobně i na jiné osoby odpovědné za výchovu dítěte.

(4) Rodiči nebo jiné osobě odpovědné za výchovu dítěte může orgán sociálně-právní ochrany uložit pořádkovou pokutu do 20 000 Kč, nesplní-li povinnost uvedenou v odstavci 2 písm. a) až c). Pokutu lze uložit opakovaně. Pokutu lze uložit do 6 měsíců ode dne, kdy byla povinnost porušena. Příjem z pokut je příjmem státního rozpočtu.

§ 53a

(1) Ministerstvo je správcem informačního systému sociálně-právní ochrany dětí, který obsahuje údaje

- a) o dávkách péstounské péče a jejich výši, o žadatelích o tyto dávky a o příjemcích těchto dávek,
- b) o žadatelích o zprostředkování osvojení nebo péstounské péče a o dětech zařazených v evidenci dětí pro zprostředkování osvojení nebo péstounské péče,
- c) o osobách v evidenci.

Veškeré údaje, které jsou vedeny v informačním systému sociálně-právní ochrany dětí, jsou součástí Jednotného informačního systému práce a sociálních věcí⁶⁶).

(2) Ministerstvo sděluje z informačního systému sociálně-právní ochrany dětí údaje uvedené v odstavci 1 písm. a) krajským pobočkám Úřadu práce v souvislosti s řízením o dávkách péstounské péče, a to v rozsahu nezbytném pro rozhodování a poskytování dávek péstounské péče.

(3) Ministerstvo sděluje z informačního systému sociálně-právní ochrany dětí údaje uvedené v odstavci 1 písm. b) a c) krajským úřadům a obecním úřadům obcí s rozšířenou působností, a to v rozsahu nezbytném k plnění jejich úkolů podle tohoto zákona v oblasti náhradní rodinné péče, zprostředkování osvojení a péstounské péče, péstounské péče na přechodnou dobu a péstounské péče.

(4) Krajské pobočky Úřadu práce, krajské úřady a obecní úřady obcí s rozšířenou působností jsou oprávněny zpracovávat údaje potřebné pro plnění jejich úkolů podle tohoto zákona, a to v elektronické podobě způsobem umožňujícím dálkový přístup a zároveň zajišťujícím ochranu osobních údajů. Krajské pobočky Úřadu práce, krajské úřady a obecní úřady obcí s rozšířenou působností jsou povinny zajistit uložení všech údajů z informačního systému, které byly získány na základě zpracování údajů podle odstavce 1, a všech písemností a spisů týkajících se pravomocně ukončených správních řízení o dávkách péstounské péče po dobu 15 kalendářních let následujících po kalendářním roce, v němž došlo k pravomocnému ukončení takového správního řízení nebo k poslednímu uložení údajů do informačního systému.

§ 54

Vedení evidence a spisové dokumentace

Obecní úřad obce s rozšířenou působností vede evidenci dětí

a) uvedených v § 6,

b) kterým byl ustanoven opatrovníkem nebo poručníkem.

§ 55

(1) O dětech zařazených v evidenci podle § 54 písm. a) vede obecní úřad obce s rozšířenou působností spisovou dokumentaci.

(2) Písemnosti s informacemi o osobě, která upozornila orgán sociálně-právní ochrany na skutečnosti uvedené v § 7 odst. 2, o místu pobytu rodiče nebo dítěte, kteří se stali obětí domácího násilí v rodině s dítětem, o osobách, jimž bylo dítě svěřeno do péče před osvojením, nebo o místě pobytu takového dítěte se uchovávají odděleně mimo spisovou dokumentaci. To platí rovněž pro záznam nebo protokol o vyjádření dítěte, které bylo učiněno bez přítomnosti zákonného zástupce nebo jiné osoby odpovědné za výchovu dítěte. Povinnost předložit tyto písemnosti jiným orgánům veřejné moci podle zvláštního právního předpisu tím není dotčena.

(3) Dítě je oprávněno nahlížet do spisové dokumentace o něm vedené podle odstavce 1, je-li to přiměřené jeho

věku a rozumové vyspělosti; to neplatí, jde-li o nahlížení osvojenec do části spisové dokumentace týkající se jeho osvojení, kdy je osvojenec oprávněn nahlížet do této části spisové dokumentace, je-li starší 12 let. Bylo-li soudem rozhodnuto o utajení pokrevního rodiče a jeho souhlasu k osvojení, může osvojenec nebo jeho zástupce nahlédnout do části spisové dokumentace týkající se jeho osvojení až po nabytí plné svéprávnosti. Jako zástupce dítěte je do spisové dokumentace oprávněn nahlížet také zákonný zástupce dítěte, který má a vykonává rodičovskou odpovědnost v rozsahu, kterého se obsah spisové dokumentace týká, nebo za stejných podmínek opatrovník dítěte nebo jiná osoba odpovědná za výchovu dítěte. Umožnění nahlédnutí do spisové dokumentace rodiči, zákonnému zástupci nebo opatrovníku dítěte nebo jiné osobě odpovědné za výchovu dítěte, kteří při tom nezastupují dítě, se nepovažuje za porušení povinnosti zachovávat mlčenlivost podle § 57 odst. 1, jsou-li jinak splněny ostatní podmínky pro umožnění nahlédnutí do spisové dokumentace jiné osobě než účastníku nebo jeho zástupci podle zvláštního právního předpisu.

(4) Údaje obsažené ve spisové dokumentaci týkající se dítěte je obecní úřad obce s rozšířenou působností oprávněn využít pouze v zájmu dítěte při zajišťování sociálně-právní ochrany.

(5) Obecní úřad obce s rozšířenou působností je povinen zajistit uložení všech údajů obsažených ve spisové dokumentaci, týkající se

- a) dítěte, po dobu 15 let následujících po kalendářním roce, v němž došlo k vyřazení dítěte z evidence,
- b) dítěte, které bylo osvojeno nebo svěřeno do pěstounské péče, po dobu 15 let následujících po kalendářním roce, v němž dítě nabylo zletilosti,
- c) žadatelů o zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče, po dobu 15 let následujících po kalendářním roce, v němž došlo k vyřazení žadatelů z evidence.

(6) Pro vedení evidencí krajským úřadem podle části třetí hlavy IV a V se použije odstavec 5 obdobně.

§ 56

(1) Pro vedení záznamů o dítěti jinými orgány sociálně-právní ochrany a o nakládání se spisovou dokumentací obecního úřadu obce s rozšířenou působností těmito orgány platí § 55 obdobně.

(2) Pro vedení záznamů a jiných písemností o dítěti, kterému byl orgán sociálně-právní ochrany jmenován opatrovníkem nebo jehož je poručníkem, platí právní předpisy upravující výkon spisové služby⁹⁶⁾ a zpracování osobních údajů⁹⁷⁾. Po skončení výkonu funkce opatrovníka nebo poručníka orgán sociálně-právní ochrany tyto záznamy a jiné písemnosti, které měl z důvodu své funkce u sebe, nepostupuje orgánu, který jej jmenoval.

(3) Jde-li o záznamy a jiné písemnosti podle odstavce 2, vykonává práva subjektu údajů podle právních předpisů upravujících zpracování osobních údajů⁹⁷⁾, včetně práva na poskytnutí kopie zpracovávaných osobních údajů, dítě nebo jeho zástupce, nemůže-li dojít ke střetu zájmů mezi ním a dítětem. Ustanovení § 55 odst. 2 tu platí obdobně; právo na přístup k těmto údajům má pouze dítě, je-li to přiměřené jeho věku a rozumové vyspělosti.

§ 57

(1) Zaměstnanci v orgánech sociálně-právní ochrany, zaměstnanci kraje zařazení do krajského úřadu, zaměstnanci obce zařazení do obecního úřadu, zaměstnanci obce s rozšířenou působností zařazení do obecního úřadu a zaměstnanci zařízení sociálně-právní ochrany jsou povinni zachovávat mlčenlivost o skutečnostech, se kterými se při provádění sociálně-právní ochrany nebo v přímé souvislosti s tím seznámili, pokud se v tomto zákoně nestanoví jinak. Zaměstnanci v orgánech sociálně-právní ochrany, zaměstnanci kraje zařazení do krajského úřadu, zaměstnanci obce zařazení do obecního úřadu a zaměstnanci obce s rozšířenou působností zařazení do obecního úřadu jsou povinni zachovávat mlčenlivost o osobě, která upozornila orgán sociálně-právní ochrany na skutečnosti uvedené v § 7, jsou povinni zachovávat mlčenlivost o místě pobytu rodiče, který se stal obětí domácího násilí⁸¹⁾ v rodině s dítětem, a jsou rovněž povinni zachovávat mlčenlivost o údajích o osobách, jímž bylo dítě svěřeno do péče před osvojením, jakož i o místě pobytu takového dítěte. Zaměstnanci uvedení ve větě první jsou povinni zachovávat mlčenlivost podle věty první a druhé i po skončení pracovního vztahu. Povinnosti zachovávat mlčenlivost mohou být zaměstnanci uvedení ve větě první zproštěni pouze tím, v jehož zájmu tuto povinnost mají, a to písemně s uvedením rozsahu a účelu.

(2) Povinnost stanovená v odstavci 1 platí obdobně i pro pověřené osoby a jiné fyzické osoby, které se při spolupráci s orgány sociálně-právní ochrany a pověřenými osobami seznámily s údaji, o nichž jsou zaměstnanci uvedení v odstavci 1 povinni zachovávat mlčenlivost.

(3) Orgány sociálně-právní ochrany jsou oprávněny zpracovávat vyžádané osobní údaje v rozsahu, který je nezbytný k plnění úkolů podle tohoto zákona, a to i tehdy, jestliže se jedná o osobní údaje označené podle zvláštního právního předpisu^{50c)} jako citlivé. Oprávnění mají i pověřené osoby, a to v rozsahu a způsobem, který je nezbytný pro výkon sociálně-právní ochrany v souladu s uděleným pověřením.

§ 58

(1) Obcím s rozšířenou působností se ze státního rozpočtu poskytuje náhrada výdajů vzniklých v souvislosti s výkonem sociálně-právní ochrany, s výjimkou výdajů na zřízení a provoz zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc.

(2) Pověřená osoba oprávněná k poskytování sociálně-právní ochrany v rozsahu uvedeném v § 48 odst. 2 písm. d) nebo e) má nárok na státní příspěvek podle § 42g až 42n nebo podle § 47d. Pověřená osoba oprávněná k poskytování sociálně-právní ochrany v rozsahu uvedeném v § 48 odst. 2 písm. b) a c) má nárok na náhradu nákladů v rozsahu stanoveném v prováděcím právním předpise, nejde-li o případy uvedené v odstavci 3 písm. c) nebo d). Krajům, jejichž krajský úřad vyplácí státní příspěvek podle § 42g nebo náhrady podle § 23f odst. 4 a 5, jsou na výplatu tohoto státního příspěvku a náhrad poskytovány finanční prostředky ze státního rozpočtu.

(3) Pověřené osoby poskytují sociálně-právní ochranu bez úhrady nákladů, není-li dále stanoveno jinak. Úhradu nákladů za poskytování sociálně-právní ochrany sjednává s pověřenou osobou osoba, jíž nebo pro niž se sociálně-právní ochrana poskytuje, jde-li o úhradu nákladů

a) za poskytnutí možnosti zvyšovat si znalosti a dovednosti v oblasti výchovy a péče o dítě podle § 12 odst. 2,

b) za poskytnutí odborného poradenství souvisejícího s osvojením dítěte nebo svěřením dítěte do pěstounské péče zájemcům o osvojení nebo pěstounskou péči podle § 40,

- c) přípravy zájemců o osvojení nebo pěstounskou péči k přijetí dítěte do rodiny, která nebyla poskytnuta na základě výzvy orgánu sociálně-právní ochrany ke splnění povinnosti žadatele, jeho manžela, partnera nebo druhá zúčastnit se přípravy k přijetí dítěte do rodiny,
- d) za vypracování posudku o psychické způsobilosti k přijetí dítěte do rodiny, který nebyl vypracován pověřenou osobou na základě výzvy orgánu sociálně-právní ochrany k doložení posudku o psychické způsobilosti podle § 45 jde-li o výzvu vůči žadateli v řízení o zařazení do evidence žadatelů,
- e) za vypracování posudku o psychické způsobilosti podle § 45 na základě výzvy podle § 30 odst. 4,
- f) za poskytování ochrany a pomoci dítěti v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc podle § 42b až 42e,
- g) za stravu při poskytnutí nebo zajištění osobní péče o dítě podle § 47a odst. 2 písm. a),
- h) za stravu a za ubytování při poskytnutí nebo zajištění celodenní péče o svěřené dítě podle § 47a odst. 2 písm. b).

(4) Obec nebo kraj může poskytnout pověřeným osobám ze svého rozpočtu účelové dotace podle zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů k financování běžných výdajů souvisejících s poskytováním sociálně-právní ochrany. Obec a kraj zajistí soulad poskytnuté dotace s předpisy Evropské unie o veřejné podpoře nebo rozhodnutími Evropské komise vydanými na jejich základě⁸⁰).

(5) Ze státního rozpočtu mohou být pověřeným osobám, obcím a krajům podle rozpočtových pravidel a v souladu s předpisy Evropské unie o veřejné podpoře nebo rozhodnutími Evropské komise vydanými na jejich základě⁸⁰) poskytovány účelové dotace k financování běžných výdajů souvisejících s poskytováním sociálně-právní ochrany. Dotace poskytuje ministerstvo. Na poskytnutí dotace není právní nárok.

§ 58a

Působnosti stanovené krajskému úřadu, obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností nebo obecnímu úřadu podle tohoto zákona jsou výkonem přenesené působnosti.

§ 58b

Zmocňovací ustanovení

(1) Vláda může nařízením zvýšit dávky pěstounské péče, částku státního příspěvku pro zřizovatele zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, částku státního příspěvku na výkon pěstounské péče a částky jednorázového a opakujícího se zaopatřovacího příspěvku, pokud došlo od počátku měsíce nabytí účinnosti právní úpravy stanovující platnou výši dávek, státních příspěvků a zaopatřovacích příspěvků k růstu úhrnného indexu spotřebitelských cen za domácnost celkem zjištěného Českým statistickým úřadem alespoň o 5 %.

(2) Ministerstvo stanoví vyhláškou

- a) zaměření a rozsah vyhodnocování situace dítěte a jeho rodiny podle § 10 odst. 3 písm. c),

- b) obsah individuálního plánu ochrany dítěte podle § 10 odst. 3 písm. d),
- c) náležitosti dotazníku podle § 23a odst. 3 písm. c),
- d) náležitosti sdělení podle § 24 odst. 5,
- e) rozsah úkonů poskytovaných v rámci činností podle § 40,
- f) rozsah úkonů poskytovaných v rámci činností podle § 41,
- g) rozsah úkonů poskytovaných v rámci činností podle § 42 odst. 2,
- h) obsah a formu přípravy zájemců o osvojení nebo pěstounskou péči podle § 44,
- i) bližší podrobnosti náležitostí a strukturu dokladu o přípravě k přijetí dítěte do rodiny podle § 44 odst. 4 a 5,
- j) bližší podrobnosti náležitostí posudku o psychické způsobilosti k přijetí dítěte do rodiny podle § 45 odst. 6 a postup při jeho zpracování,
- k) rozsah odborného poradenství, které je osobě pečující nebo osobě v evidenci trvale nebo dočasně poskytováno při zajištění osobní péče o dítě svěřené do péče podle § 47a odst. 2 písm. c),
- l) zaměření a rozsah psychologické nebo terapeutické odborné pomoci související se svěřením dítěte do pěstounské péče poskytované nebo zajišťované osobě pečující podle § 47a odst. 2 písm. d),
- m) obsah, zaměření a způsob zajištění zvyšování znalostí a dovedností v oblasti výchovy a péče o dítě pro osoby pečující a osoby v evidenci podle § 47a odst. 2 písm. f), a to podle potřeb jednotlivých okruhů osob pečujících, osob v evidenci a svěřených dětí,
- n) druhy a rozsah výdajů hrazených ze státního příspěvku na výkon pěstounské péče podle § 47d a bližší pravidla pro využívání tohoto státního příspěvku,
- o) obsah informace o výsledku provedené inspekce podle § 49c odst. 3,
- p) vzor služebního průkazu podle § 52a,
- q) maximální výši úhrady nákladů za poskytování sociálně-právní ochrany podle § 58 odst. 2 věty druhé a odst. 3 věty druhé.

(3) Ministerstvo stanoví vyhláškou obsah standardů kvality sociálně-právní ochrany a jejich bodové hodnocení při poskytování sociálně-právní ochrany

- a) orgány sociálně-právní ochrany,
- b) pověřenými osobami vykonávajícími na základě pověření činnosti podle § 48 odst. 2.

§ 59

(1) Fyzická, právnická nebo podnikající fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že

- a) jako osoba, u níž se dítě nachází, neumožní seznámení dítěte se žadatelem podle § 24 odst. 6,
- b) vykonává bez pověření činnost uvedenou v § 48 odst. 2,
- c) v rozporu s § 19a odst. 2 zprostředkuje osvojení nebo pěstounskou péči podle § 19a odst. 1 písm. c),
- d) neoznámí obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, že převzala do své péče dítě s úmyslem přijmout je do péče trvalé, podle § 10a odst. 2, nejde-li o příbuzného dítěte až do třetího stupně,
- e) ztíží péči osvojitele nebo výchovu osvojenice prozrazením nebo rozšířením údajů v rozporu s rozhodnutím soudu o utajení osvojení,
- f) maří výkon ochranné výchovy dítěte anebo narušuje péči o dítě svěřené do péče jiného člověka než rodiče,
- g) jako osoba odpovědná za dítě ponechá dítě bez náležitého dozoru přiměřeného jeho věku, rozumové vyspělosti popřípadě zdravotnímu stavu, a tím je vystaví nebezpečí vážné újmy na zdraví, nebo v důsledku toho dítě způsobí újmu na zdraví jiné osobě nebo škodu na cizím majetku nikoli nepatrnou,
- h) použije vůči dítěti nepřiměřený výchovný prostředek nebo omezení,
- i) zneužívá nezletilého dítěte k fyzickým pracím nepřiměřeným jeho věku a stupni tělesného a rozumového vývoje, nebo
- j) nezachová mlčenlivost o údajích, se kterými se seznámila při spolupráci s orgány sociálně-právní ochrany nebo pověřenými osobami podle § 57 odst. 2.

(2) Fyzická osoba se dále dopustí přestupku tím, že úmyslně ztěžuje nebo maří výkon rozhodnutí obecního úřadu obce s rozšířenou působností o výchovném opatření podle § 13 odst. 1.

(3) Právnická nebo podnikající fyzická osoba se dále dopustí přestupku tím, že ztěžuje nebo maří výkon rozhodnutí obecního úřadu obce s rozšířenou působností o výchovném opatření podle § 13 odst. 1.

(4) Za přestupek podle odstavce 1 písm. a), d) až j) nebo podle odstavců 2 a 3 lze uložit pokutu do 50 000 Kč a za přestupek podle odstavce 1 písm. b) a c) pokutu do 200 000 Kč. Za přestupek podle odstavce 1 písm. b) a c) lze uložit též zákaz činnosti. Za přestupek podle odstavce 1 písm. h) lze uložit omezující opatření podle § 52 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich.

§ 59a

(1) Fyzická, právnická nebo podnikající fyzická osoba se jako osoba provozující ústavní zařízení nebo zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc dopustí přestupku tím, že nezajistí, aby takové zařízení plnilo povinnosti podle § 29 odst. 6.

(2) Za přestupek podle odstavce 1 lze uložit pokutu do 50 000 Kč.

§ 59b

(1) Fyzická, právnická nebo podnikající fyzická osoba se jako zaměstnavatel, poskytovatel zdravotních služeb, škola, školské nebo jiné obdobné zařízení nebo jako zřizovatel školy, školského nebo jiného obdobného zařízení, jako poskytovatel sociálních služeb nebo jako pověřená osoba dopustí přestupku tím, že nesdělí bezplatně údaje potřebné pro poskytnutí sociálně-právní ochrany nebo pro účely rozhodování o vydání pověření podle § 53 odst. 1.

(2) Za přestupek podle odstavce 1 lze uložit pokutu do 50 000 Kč.

§ 59c

(1) Fyzická, právnická nebo podnikající fyzická osoba se jako pověřená osoba, poskytovatel zdravotních služeb, škola, školské zařízení nebo jiné obdobné zařízení nebo jako osoba odpovědná za školu, školské zařízení nebo jiné zařízení určené pro děti dopustí přestupku tím, že nesplní oznamovací povinnost podle § 10 odst. 4.

(2) Za přestupek podle odstavce 1 lze uložit pokutu do 50 000 Kč.

§ 59d

(1) Rodič nebo jiná fyzická osoba odpovědná za výchovu dítěte se dopustí přestupku tím, že

- a) nesplní povinnost využít odbornou poradenskou pomoc nebo se účastnit prvního setkání se zapsaným mediátorem nebo rodinné terapie, o jejímž uložení rozhodl orgán sociálně-právní ochrany podle § 12 nebo 13,
- b) nepřevzme dítě při jeho návratu z ciziny podle § 36 odst. 3, ačkoliv mu v tom nebrání závažná překážka, nebo
- c) neoznámí obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností předání dítěte do péče budoucímu osvojiteli podle § 823 odst. 1 občanského zákoníku.

(2) Za přestupek podle odstavce 1 lze uložit pokutu do 20 000 Kč.

§ 59e

(1) Ředitel zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc se dopustí přestupku tím, že

- a) opakovaně neseznámí dítě v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc s jeho právy a povinnostmi,
- b) nepředá dítě do péče budoucího osvojitele nebo pěstouna podle rozhodnutí příslušného orgánu,
- c) nepodá informace o dítěti zákonným zástupcům, opatrovníkovi nebo orgánům sociálněprávní ochrany dětí na jejich žádost podle § 42aa odst. 2 písm. c) bodu 3,
- d) neprojedná předem se zákonnými zástupci dítěte nebo opatrovníkem opatření zásadní důležitosti podle § 42aa odst. 2 písm. c) bodu 4,
- e) nepropustí dítě poté, co se dozvěděl o rozhodnutí soudu, kterým bylo zrušeno svěření dítěte do zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, a to jakmile může být dítě převzato osobou odpovědnou za jeho výchovu,

f) neoprávněně zastoupí dítě v jiných než běžných záležitostech,

g) nevydá rozhodnutí o zamítnutí žádosti o povolení pobytu dítěte mimo zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc.

(2) Za přešůpek podle odstavce 1 písm. a) a b) lze uložit pokutu do 20 000 Kč a za přešůpek podle odstavce 1 písm. c) až g) pokutu do 50 000 Kč nebo zákaz činnosti do 1 roku.

§ 59f

(1) Fyzická nebo právnická osoba se jako pověřená osoba dopustí přešůpku tím, že

a) poruší práva dětí žijících v zařízeních sociálně-právní ochrany nebo neplní povinnosti nutné pro jejich ochranu při výkonu sociálně-právní ochrany v rámci rozsahu sociálně-právní ochrany stanoveného v pověření,

b) poruší hygienické a protiepidemiologické předpisy nebo tyto předpisy porušuje soustavně,

c) vykonává sociálně-právní ochranu bez uzavření pojistné smlouvy pro případ odpovědnosti za škodu nebo nemá sjednáno pojištění pro případ odpovědnosti za škodu po celou dobu poskytování sociálně-právní ochrany,

d) závažně nebo opakovaně poruší povinnost oznámit orgánu, který rozhodl o pověření, změny skutečností rozhodných pro vydání pověření nebo pozastavení výkonu činností uvedených v pověření,

e) opakovaně poruší některou z povinností podle § 48a odst. 1,

f) poskytuje sociálně-právní ochranu i přesto, že přestala splňovat podmínku bezúhonnosti podle § 49 odst. 8, nebo poskytuje sociálně-právní ochranu prostřednictvím osoby, která nesplňuje podmínku bezúhonnosti,

g) poskytuje sociálně-právní ochranu prostřednictvím osoby, která nezískala odbornou způsobilost, a v rozporu s podmínkami dozoru nad činností této odborně nezpůsobilé osoby,

h) neřídí se při výkonu sociálně-právní ochrany standardy kvality sociálně-právní ochrany,

i) neposkytne v rozsahu svého pověření pomoc dítěti při ochraně jeho života a dalších jeho práv,

j) opakovaně poruší povinnosti, ke kterým se pověřená osoba zavázala v dohodě o výkonu pěstounské péče uzavřené s osobou pečující nebo osobou v evidenci,

k) použije státní příspěvek na výkon pěstounské péče na jiné účely než na pokrytí nákladů na zajišťování pomoci osobám pečujícím, osobám v evidenci nebo svěřeným dětem a na provádění dohledu nad pěstounskou péčí,

l) nezachovává mlčenlivost o skutečnostech, se kterými se seznámila při výkonu sociálně-právní ochrany nebo v přímé souvislosti s ním, anebo tuto povinnost poruší její zaměstnanci nebo jiné osoby, které se přímo podílejí na poskytování sociálně-právní ochrany pověřenou osobou,

m) neposkytuje sociálně-právní ochranu bezplatně,

n) nesplní ve lhůtě stanovené kontrolním orgánem opatření k odstranění nedostatků zjištěných při kontrole

výkonu sociálně-právní ochrany podle § 49b odst. 3, nebo

o) v rozporu s § 47d odst. 12 nepředloží ve lhůtě zákonem požadovaný přehled čerpání státního příspěvku za příslušný kalendářní rok nebo nepřevede nevyčerpanou část státního příspěvku na účet krajské pobočky Úřadu práce, která tento příspěvek přiznala.

(2) Za přestupek podle odstavce 1 písm. a) lze uložit pokutu do 200 000 Kč a za přestupek podle odstavce 1 písm. b) až o) pokutu do 50 000 Kč. Za přestupek podle odstavce 1 písm. a), f), g) a m) lze uložit též zákaz činnosti.

§ 59g

(1) Osoba provozující zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc se dopustí přestupku tím, že

a) nezajistí, aby počet dětí umístěných v jednom zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc soustavně nebo opakovaně nepřekračoval nejvýše povolený počet dětí podle § 42ab odst. 4 a 5,

b) nezajistí, aby počet dětí, o které současně osobně pečuje 1 zaměstnanec zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, soustavně nebo opakovaně nepřekračoval nejvýše povolený počet dětí podle § 42ab odst. 6,

c) odmítne přijmout dítě do péče zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc bez vážného důvodu, jedná-li se o dítě, které se ocitlo bez jakékoliv péče nebo bez péče přiměřené jeho věku, o dítě, jehož život nebo příznivý vývoj jsou vážně ohroženy, o dítě tělesně nebo duševně týrané nebo zneužívané nebo o dítě, které se ocitlo v prostředí nebo situaci, kdy jsou závažným způsobem ohrožena jeho práva,

d) uzavře smlouvu o poskytování ochrany a pomoci, která neobsahuje náležitosti podle 42a odst. 1,

e) nezajistí nepřetržitý provoz a nepřetržité poskytování služeb zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc,

f) nezajistí, aby smlouva o poskytování ochrany a pomoci byla uzavřena nejdéle na dobu podle § 42a odst. 4,

g) opakovaně nezabezpečí plné přímé zaopatření dítěte v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc,

h) nezajistí poskytnutí zdravotních služeb, psychologické nebo jiné obdobné péče dítěti v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc,

i) neřídí se standardy kvality při výkonu sociálně-právní ochrany dětí v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc,

j) opakovaně nezajistí, aby zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc poskytovalo ochranu a pomoc dítěti v rozsahu podle § 42 odst. 2 písm. c) až h),

k) neprovede vyúčtování přeplatku nebo nedoplatku úhrady nákladů za poskytování ochrany a pomoci dítěti v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc podle § 42e odst. 2, nebo

l) nevyužije státní příspěvek pro zřizovatele zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc pro zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, ve kterém je umístěno dítě, za které byl zřizovateli státní příspěvek vyplacen, nebo použije tento státní příspěvek na jiné účely než na poskytování ochrany a pomoci dítěti v rozsahu činností podle § 42 odst. 2, 3 a 4.

(2) Za přestupek podle odstavce 1 lze uložit pokutu do

- a) 20 000 Kč, jedná-li se o přestupek podle odstavce 1 písm. f) nebo k),
- b) 50 000 Kč, jedná-li se o přestupek podle odstavce 1 písm. b), d), i), j) nebo l),
- c) 200 000 Kč nebo zákaz činnosti do 1 roku, jedná-li se o přestupek podle odstavce 1 písm. a), c), e), g) nebo h).

§ 59h

(1) Přestupky podle tohoto zákona projednává

- a) krajský úřad, který žadatele zařadil do evidence žadatelů, jde-li o přestupek podle § 59 odst. 1 písm. a),
- b) krajský úřad, který by byl příslušný k vydání pověření, jde-li o přestupek podle § 59 odst. 1 písm. b),
- c) krajský úřad příslušný podle místa trvalého pobytu dítěte, jde-li o přestupek podle § 59 odst. 1 písm. c),
- d) obecní úřad obce s rozšířenou působností příslušný podle místa trvalého pobytu dítěte, jde-li o přestupek podle § 59 odst. 1 písm. e) až j), § 59 odst. 2 a 3, § 59a odst. 1 nebo § 59d odst. 1 písm. a) a b),
- e) krajský úřad, který vydal pověření, nebo krajský úřad, v jehož obvodu má sídlo zařízení sociálně-právní ochrany provozované pověřenou osobou, jde-li o přestupek podle § 59e odst. 1, § 59f odst. 1 písm. a) až j) nebo § 59f odst. 1 písm. l) až n) nebo § 59g odst. 1,
- f) Úřad práce České republiky, jde-li o přestupek podle § 59f odst. 1 písm. k) a o), nebo orgán sociálně-právní ochrany, vůči kterému má být povinnost plněna, nejsou-li k projednání přestupku příslušné orgány podle písmen a) až f).

(2) Přestupky, k jejichž projednání je příslušný obecní úřad obce s rozšířenou působností, může namísto obecního úřadu obce s rozšířenou působností projednávat komise pro projednávání přestupků zřízená starostou obce s rozšířenou působností jako zvláštní orgán obce.

(3) Pokuty vybírá orgán sociálně-právní ochrany, který je uložil.

ČÁST JEDENÁCTÁ

Řízení a místní příslušnost

§ 60

(1) Žádosti podle § 16b odst. 1, § 23a odst. 1, § 42l odst. 2, § 47v odst. 2, § 49 odst. 1 a § 49 odst. 7 písm. a) až c) a § 50p se podávají na tiskopisu předepsaném ministerstvem.

(2) Je-li podle tohoto zákona pro podání nebo jiný úkon stanoven tiskopis, lze podání nebo jiný úkon učinit též

- a) se souhlasem příslušného orgánu sociálně-právní ochrany na počítačové sestavě, která má údaje, obsah i uspořádání údajů shodné s předepsaným tiskopisem,

b) v elektronické podobě, pokud z charakteru podání nebo jiného úkonu vyplývá, že je lze učinit v elektronické podobě; příslušný orgán sociálně-právní ochrany je povinen zveřejnit tyto tiskopisy v elektronické podobě, přičemž je povinen tyto tiskopisy zveřejnit vždy na portálu veřejné správy⁶⁹), pokud ministerstvo zveřejnilo příslušný tiskopis v elektronické podobě.

(3) Byla-li uzavřena veřejnoprávní smlouva podle § 4a odst. 1, lze podání podle tohoto zákona činit též v kterékoliv provozovně držitele poštovní licence. Podání vůči příslušné krajské pobočce Úřadu práce je v případech uvedených ve větě první učiněno dnem, kdy bylo přijato v provozovně držitele poštovní licence.

§ 61

Místní příslušnost

(1) Místní příslušnost krajského úřadu, obecního úřadu obce s rozšířenou působností a obecního úřadu se řídí místem trvalého pobytu dítěte, není-li dále stanoveno jinak.

(2) Místní příslušnost krajského úřadu se řídí

a) místem trvalého pobytu fyzické osoby, která má zájem stát se osvojitelem nebo přijmout dítě do pěstounské péče, jde-li o případy uvedené v § 11 odst. 3 písm. a), § 23d až § 23g, § 23i, § 23j, § 24 a § 24a odst. 1 a 3,

b) místem, kde se nachází objekt nebo prostory, ve kterých je nebo má být provozováno zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc nebo poskytována ochrana a pomoc dětem ohroženým násilím podle § 41, jde-li o vydání, změnu nebo odnětí pověření ke zřízení a provozování zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc nebo k poskytování ochrany a pomoci dětem ohroženým násilím podle § 41 nebo jde-li o státní příspěvek pro zřizovatele zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc,

c) místem trvalého pobytu nebo sídla pověřené osoby, jde-li o vydání, rozšíření nebo změnu pověření podle § 49 nebo odnětí pověření podle § 50; to neplatí, jde-li o vydání, změnu nebo odnětí pověření ke zřízení a provozování zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc nebo k poskytování ochrany a pomoci dětem ohroženým násilím podle § 41,

d) místem trvalého pobytu osoby zařazené do evidence pěstounů na přechodnou dobu.

(3) Místní příslušnost obecního úřadu obce s rozšířenou působností se řídí

a) místem, kde se dítě nachází, jde-li o dítě uvedené v § 10a odst. 1, § 15 odst. 2, § 16 a § 37 odst. 2,

b) místem trvalého pobytu fyzické osoby, která má zájem stát se osvojitelem nebo přijmout dítě do pěstounské péče, jde-li o případy uvedené v § 11 odst. 1 písm. c), § 23a odst. 1, § 23b, § 23c a § 27a odst. 2,

c) místem trvalého pobytu fyzické osoby, jde-li o případy uvedené v § 16a nebo v § 30 odst. 5,

d) místem trvalého pobytu fyzické osoby, které se navrhuje uzavření dohody o výkonu pěstounské péče,

e) rozhodnutím soudu nebo jiného orgánu, kterým byl tento obecní úřad obce s rozšířenou působností jmenován nebo ustanoven opatrovníkem nebo poručníkem podle § 17, jde-li o výkon opatrovnictví nebo poručenství dítěte.

(4) Místní příslušnost obecního úřadu se řídí místem, kde se dítě nachází, jde-li o dítě uvedené v § 10 odst. 1 písm. a), § 15 odst. 1 a § 37 odst. 1.

(5) Místní příslušnost krajské pobočky Úřadu práce, jde-li o rozhodování o dávkách péstounské péče, se řídí místem trvalého pobytu osoby pečující a osoby v evidenci a v případě osoby, která má od zletilosti nárok na příspěvek na úhradu potřeb dítěte nebo na zaopatřovací příspěvek se místní příslušnost krajské pobočky Úřadu práce řídí místem trvalého pobytu této osoby; jde-li o fyzickou osobu uvedenou v § 47o odst. 1 písm. h), § 47o odst. 2 a v § 50f řídí se místní příslušnost místem jejího pobytu na území České republiky, a nelze-li místní příslušnost takto určit, řídí se místní příslušnost místem sídla zaměstnavatele nebo místem podnikání této osoby na území České republiky.

(6) Jde-li o cizince, rozumí se místem trvalého pobytu dítěte nebo jiné fyzické osoby místo pobytu na území České republiky podle druhu pobytu cizince⁷⁹); nemá-li dítě nebo jiná fyzická osoba místo pobytu na území České republiky podle druhu pobytu cizince⁷⁹), řídí se místní příslušnost posledním známým místem jejího pobytu na území České republiky.

§ 62

(1) Orgán sociálně-právní ochrany příslušný podle § 61, který má navštívit dítě v rodině nebo pro účely sociálně-právní ochrany provést šetření u jiných osob, je oprávněn požádat o provedení takové návštěvy jiný orgán sociálně-právní ochrany, v jehož obvodu se dítě nebo jiné osoby nachází. Orgán sociálně-právní ochrany je povinen dožádání vyhovět.

(2) Obecní úřad obce s rozšířenou působností, který je místně příslušný podle § 61, je oprávněn požádat obecní úřad obce s rozšířenou působností, v jehož správním obvodu se rodič dítěte nachází, o součinnost při zprostředkování pomoci poradenského zařízení pro rodiče, jehož dítě bylo umístěno do zařízení pro výkon ústavní výchovy. Dožádaný obecní úřad obce s rozšířenou působností je povinen dožádání vyhovět.

(3) Odstavce 1 a 2 platí přiměřeně i pro účast obecního úřadu obce s rozšířenou působností, jde-li o trestní řízení proti dítěti nebo o správní řízení, jehož je dítě účastníkem.

§ 63

(1) Ministerstvo řídí, kontroluje a metodicky usměrňuje výkon státní správy na úseku sociálně-právní ochrany a činí opatření ke sjednocení postupu podřízených orgánů sociálně-právní ochrany.

(2) Ve zvlášť odůvodněných případech, které se vyznačují výjimečnou obtížností, neobvyklostí nebo závažností, je ministerstvo oprávněno, nejde-li o případy výkonu funkce opatrovníka nebo poručníka, prověřit postup obecního úřadu a obecního úřadu obce s rozšířenou působností při poskytování sociálně-právní ochrany. V návaznosti na zjištění stavu je ministerstvo oprávněno

a) uložit obecnímu úřadu a obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, aby ve stanovené lhůtě přijal opatření k odstranění nebo prevenci zjištěných nedostatků,

b) přikázat nečinnému obecnímu úřadu a obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, aby ve stanovené lhůtě

vydal rozhodnutí nebo učinil jiná opatření k odstranění zjištěných průtahů,

c) usnesením pověřit k projednání a vyřízení věci jiný obecní úřad nebo obecní úřad obce s rozšířenou působností namísto místně příslušného orgánu sociálně-právní ochrany, v jehož postupu byly zjištěny závažné nedostatky nebo nedůvodné průtahy.

§ 64

(1) Účastníkem řízení v řízení o zařazení do evidence žadatelů o zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče je pouze žadatel.

(2) Účastníky řízení o vydání souhlasu obecního úřadu obce s rozšířenou působností podle § 16b odst. 1 jsou pouze dítě a osoba provozující zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc nebo domov pro osoby se zdravotním postižením. Pokud je žádost o vydání souhlasu podána jen jedním z účastníků řízení, není třeba druhého účastníka řízení vyrozumět o zahájení řízení. V řízení o vydání souhlasu podle § 16b odst. 1 může být prvním úkonem správního orgánu vydání rozhodnutí, je-li zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti.

(3) V řízení o vydání souhlasu s osvojením dítěte do ciziny podle § 35 odst. 2 písm. i) nejsou rodiče dítěte účastníky řízení, pokud by jimi nebyli ani v řízení o osvojení.

(4) Obecní úřad obce s rozšířenou působností je povinen rozhodnout o žádosti o vydání souhlasu podle § 16b odst. 1 do 8 dnů od dne podání žádosti. Účastníkovi řízení o vydání souhlasu podle § 16b odst. 1 nemusí být před vydáním rozhodnutí ve věci samé dána možnost vyjádřit se k podkladům rozhodnutí.

(5) Je-li žádost o vydání souhlasu podle § 16b odst. 1 podána opožděně, obecní úřad obce s rozšířenou působností řízení o této žádosti zastaví.

(6) Je-li podáno odvolání proti rozhodnutí obecního úřadu obce s rozšířenou působností o žádosti o vydání souhlasu podle § 16b odst. 1, předá obecní úřad obce s rozšířenou působností spis se svým stanoviskem odvolacímu správnímu orgánu do 10 dnů od dne doručení odvolání, pokud podanému odvolání plně nevyhoví. Odvolací správní orgán rozhodne o odvolání proti rozhodnutí do 15 dnů od předložení spisu.

ČÁST DVANÁCTÁ

Přechodná a závěrečná ustanovení

§ 65

Přechodná ustanovení

(1) Evidence a spisová dokumentace týkající se sociálně-právní ochrany vedená o dítěti před účinností zákona se považuje za evidenci a spisovou dokumentaci podle tohoto zákona. Okresní úřady a obce jsou povinny nejpozději do 9 kalendářních měsíců ode dne účinnosti tohoto zákona evidenci a spisovou dokumentaci týkající se sociálně-právní ochrany doplnit a přizpůsobit požadavkům tohoto zákona.

(2) Právnícké a fyzické osoby, které ke dni účinnosti tohoto zákona poskytují sociálně-právní ochranu na základě

dosavadních předpisů a v rozsahu odpovídajícím tomuto zákonu, jsou povinny do 3 měsíců ode dne účinnosti tohoto zákona požádat ministerstvo, a jde-li o případ uvedený v § 49 odst. 1 větě druhé, okresní úřad o vydání rozhodnutí o pověření k výkonu sociálně-právní ochrany. Do právní moci rozhodnutí o pověření, nejdéle však po dobu 12 měsíců ode dne účinnosti tohoto zákona, se právnické a fyzické osoby uvedené ve větě první považují za osoby mající pověření k výkonu sociálně-právní ochrany.

(3) Pokud osoby uvedené v odstavci 2 vykonávají ke dni účinnosti tohoto zákona sociálně-právní ochranu v jiném rozsahu, než připouští tento zákon, jsou povinny ukončit tuto činnost do 6 kalendářních měsíců ode dne účinnosti tohoto zákona.

(4) Práva a závazky, které mělo ke dni účinnosti tohoto zákona Ústředí pro mezinárodněprávní ochranu mládeže, přecházejí na Úřad. Práva a povinnosti z pracovněprávních vztahů zaměstnanců Ústředí pro mezinárodněprávní ochranu mládeže přecházejí na Úřad.

(5) Lhůta pro návštěvu dítěte svěřeného do výchovy jiné fyzické osoby (§ 19 odst. 5), dítěte umístěného v zařízení, v němž se vykonává ústavní nebo ochranná výchova (§ 29 odst. 2), a dítěte, které je ve výkonu vazby nebo výkonu trestu odnětí svobody (§ 34), počíná u dítěte svěřeného do péče nebo umístěného do zařízení přede dnem účinnosti tohoto zákona běžet ode dne účinnosti tohoto zákona.

(6) Pro dočasný pobyt dětí u rodičů nebo jiných fyzických osob (§ 30), který začal se souhlasem orgánu sociálně-právní ochrany probíhat přede dnem účinnosti tohoto zákona, platí délka tohoto pobytu nejvýše 14 kalendářních dnů ode dne účinnosti tohoto zákona; tato doba může být prodloužena jen na základě písemného souhlasu orgánu sociálně-právní ochrany dětí.

(7) Komise péče o rodinu a děti zřízené podle dosavadních právních předpisů se považují ode dne účinnosti tohoto zákona za komise pro sociálně-právní ochranu dětí (§ 38).

(8) Zařízení pro výkon pěstounské péče zřízená přede dnem účinnosti tohoto zákona se považují za zařízení pro výkon pěstounské péče podle tohoto zákona ode dne uzavření dohody podle tohoto zákona; do dne uzavření dohody podle tohoto zákona, nejdéle však po dobu 12 měsíců ode dne účinnosti tohoto zákona, platí pro výkon pěstounské péče v zařízení zvláštní právní předpisy platné přede dnem účinnosti tohoto zákona.

(9) Při zprostředkování osvojení nebo pěstounské péče podle § 20 až 27 se postupuje podle tohoto zákona, i když žádost o zprostředkování byla podána před jeho účinností. O těchto žádostech o zprostředkování osvojení rozhodne ministerstvo podle § 22 odst. 5 do 3 kalendářních měsíců ode dne účinnosti tohoto zákona.

§ 66

Zrušují se:

1. Zákon č. 50/1973 Sb., o pěstounské péči.
2. Zákon č. 58/1984 Sb., kterým se mění zákon o pěstounské péči.
3. Zákon č. 118/1992 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon č. 50/1973 Sb., o pěstounské péči, ve znění zákona č. 58/1984 Sb.

4. Část čtvrtá zákona č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody a o změně některých souvisejících zákonů.

§ 67

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. dubna 2000.

Klaus v. r.

Havel v. r.

Zeman v. r.

¹⁾ Čl. 1 sdělení č. 104/1991 Sb., o Úmluvě o právech dítěte.

§ 8 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění zákona č. 509/1991 Sb.

^{1a)} Zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění zákona č. 140/2001 Sb.

²⁾ § 87 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů.

^{2a)} Zákon č. 221/2003 Sb., o dočasné ochraně cizinců.

^{2a)} § 53 odst. 5 zákona č. 218/2002 Sb., o službě státních zaměstnanců ve správních úřadech a o odměňování těchto zaměstnanců a ostatních zaměstnanců ve správních úřadech (služební zákon).

⁴⁾ § 86 zákona č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění zákona č. 175/1990 Sb.

⁶⁾ § 168 trestního zákona.

⁷⁾ Například § 178 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, § 2 a 43 zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

⁸⁾ Například § 46 zákona č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách, ve znění zákona č. 149/1998 Sb.

⁹⁾ Například zákon č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 482/1991 Sb., o sociální potřebnosti, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů.

^{9b)} § 115 občanského zákoníku.

¹¹⁾ § 44, 46 a § 68 odst. 1 a 3 zákona o rodině.

^{12a)} § 272 až 273a občanského soudního řádu, ve znění pozdějších předpisů.

¹³⁾ § 924 občanského zákoníku.

¹⁴⁾ Například § 37, 37b a 79 zákona o rodině, § 45 zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, § 16 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád).

¹⁵⁾ § 929 občanského zákoníku.

^{23a)} § 2 odst. 1 písm. a) zákona č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

²⁴⁾ § 272 až 273a občanského soudního řádu.

²⁸⁾ Zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách).

^{28a)} Zákon č. 269/1994 Sb., o rejstříku trestů a evidenci přestupků, ve znění pozdějších předpisů.

²⁹⁾ Zákon č. 218/2003 Sb., o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže a o změně některých zákonů (zákon o soudnictví ve věcech mládeže), ve znění pozdějších předpisů.

³²⁾ § 5 zákona č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody a o změně souvisejících zákonů.
§ 15 zákona č. 293/1993 Sb., o výkonu vazby.

³³⁾ § 61 odst. 6, § 67 odst. 2 a 4 a § 68 zákona č. 169/1999 Sb.

^{34a)} Článek 19 odst. 3 směrnice Rady 2003/9/ES ze dne 27. ledna 2003, kterou se stanoví minimální normy pro přijímání žadatelů o azyl.

^{34b)} § 27 zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění zákona č. 177/2001 Sb.

³⁵⁾ § 12 odst. 5 vyhlášky č. 64/1981 Sb., o školských zařízeních pro výkon ústavní výchovy a ochranné výchovy.

³⁷⁾ § 46 zákona o rodině.

³⁸⁾ § 106 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů.

³⁹⁾ § 124 zákona č. 65/1965 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů.

^{39b)} § 75 odst. 4 občanského soudního řádu, ve znění pozdějších předpisů.

^{39d)} § 18 zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů.

^{39e)} § 32 zákona č. 117/1995 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

^{39f)} Zákon č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu.

^{39g)} Zákon č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi.

^{39h)} § 52 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění.

⁴⁵⁾ Například zákon č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech a o změně a doplnění některých zákonů zákon č. 308/1991 Sb., o svobodě náboženské víry a postavení církví a náboženských společností, zákon č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, ve znění pozdějších předpisů.

^{45a)} Zákon č. 18/2004 Sb., o uznávání odborné kvalifikace a jiné způsobilosti státních příslušníků členských států Evropské unie a o změně některých zákonů (zákon o uznávání odborné kvalifikace), ve znění pozdějších předpisů.

^{45b)} Zákon č. 312/2002 Sb., o úřednících územních samosprávných celků a o změně některých zákonů, ve znění zákona č. 46/2004 Sb.

^{45c)} Zákon č. 198/2002 Sb., o dobrovolnické službě a o změně některých zákonů (zákon o dobrovolnické službě), ve znění zákona č. 436/2004 Sb.

^{45d)} Čl. 11 nařízení Rady (EHS) č. 1612/68 ze dne 15. října 1968 o volném pohybu pracovníků uvnitř Společenství.

⁴⁶⁾ Například § 38 zákona č. 20/1966 Sb., § 23 a následující zákona č. 76/1978 Sb., o školských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů, § 73 zákona č. 100/1988 Sb., ve znění pozdějších předpisů, a vyhláška č. 182/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

^{47a)} § 121 až 124 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti.

^{47b)} Zákon č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

⁴⁸⁾ § 8 trestního řádu.

⁴⁹⁾ § 12 odst. 2 občanského zákoníku.

^{49a)} § 55 odst. 2 zákona č. 20/1966 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

⁵⁰⁾ § 15 odst. 9 zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů.

^{50a)} Zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů.

^{50b)} Zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů.

^{50c)} Zákon č. 101/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

⁵¹⁾ § 37b zákona o rodině.

⁵⁴⁾ § 71 odst. 1 a 3 správního řádu.

⁵⁵⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 ze dne 29. dubna 2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 987/2009 ze dne 16. září 2009, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení (ES) č. 883/2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 492/2011 ze dne 5. dubna 2011 o volném pohybu pracovníků uvnitř Unie.

Nařízení Rady (ES) č. 4/2009 ze dne 18. prosince 2008 o příslušnosti, rozhodném právu, uznávání a výkonu rozhodnutí a o spolupráci ve věcech vyživovacích povinností.

⁵⁹⁾ § 33 až 34 zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád), a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

⁶⁰⁾ Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 266/2006 Sb., o úrazovém pojištění zaměstnanců, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 592/1992 Sb., o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění, ve znění pozdějších předpisů.

⁶¹⁾ Zákon č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů (zákon o evidenci obyvatel), ve znění pozdějších předpisů.

⁶²⁾ Zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

⁶³⁾ Zákon č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o azylu), ve znění pozdějších předpisů.

⁶⁴⁾ Zákon č. 221/2003 Sb., o dočasné ochraně cizinců, ve znění pozdějších předpisů.

⁶⁵⁾ Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů.

⁶⁶⁾ § 4a zákona č. 73/2011 Sb., o Úřadu práce České republiky a o změně souvisejících zákonů, ve znění zákona č. 366/2011 Sb.

⁶⁹⁾ § 6f zákona č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

⁷⁰⁾ § 452 zákona č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních.

⁷¹⁾ § 42k zákona č. 326/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

⁷²⁾ § 42m zákona č. 326/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

⁷³⁾ Nařízení Rady (ES) č. 2201/2003 ze dne 27. listopadu 2003 o soudní příslušnosti, uznávání a výkonu rozhodnutí ve věcech manželských a věcech rodičovské zodpovědnosti a o zrušení nařízení (ES) č. 1347/2000.

Nařízení Rady (ES) č. 4/2009 ze dne 18. prosince 2008 o příslušnosti, rozhodném právu, uznávání a výkonu rozhodnutí a o spolupráci ve věcech vyživovacích povinností.

Nařízení Rady (EU) č. 2019/1111 ze dne 25. června 2019 o příslušnosti, uznávání a výkonu rozhodnutí ve věcech manželských a ve věcech rodičovské odpovědnosti a o mezinárodních únosech dětí.

⁷⁴⁾ Čl. 56 odst. 2 nařízení Rady (ES) č. 2201/2003 ze dne 27. listopadu 2003 o soudní příslušnosti, uznávání a výkonu rozhodnutí ve věcech manželských a věcech rodičovské zodpovědnosti a o zrušení nařízení (ES) č. 1347/2000.

Čl. 82 odst. 5 nařízení Rady (EU) č. 2019/1111 ze dne 25. června 2019 o příslušnosti, uznávání a výkonu rozhodnutí ve věcech manželských a ve věcech rodičovské odpovědnosti a o mezinárodních únosech dětí.

⁷⁵⁾ § 30 zákona č. 117/1995 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

⁷⁶⁾ § 14 zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů.

⁷⁷⁾ Zákon č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

⁷⁸⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 492/2011 ze dne 5. dubna 2011 o volném pohybu pracovníků uvnitř Unie.

⁷⁹⁾ Zákon č. 326/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

⁸⁰⁾ Čl. 106 odst. 2 Smlouvy o fungování Evropské unie.

⁸¹⁾ § 3021 občanského zákoníku.

⁸²⁾ Čl. 32 odst. 1 písm. c) nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2018/1862 ze dne 28. listopadu 2018 o zřízení, provozu a využívání Schengenského informačního systému (SIS) v oblasti policejní spolupráce a justiční spolupráce v trestních věcech, o změně a o zrušení rozhodnutí Rady 2007/533/SVV a o zrušení nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1986/2006 a rozhodnutí Komise 2010/261/EU.

⁸³⁾ § 79 odst. 4 správního řádu.

Vyhláška č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, ve znění vyhlášky č. 112/2017 Sb.

- ⁸⁴⁾ Zákon č. 254/2019 Sb., o znalcích, znaleckých kancelářích a znaleckých ústavech.
- ⁸⁵⁾ § 7 odst. 1 zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.
- ⁸⁶⁾ Zákon č. 111/2009 Sb., o základních registrech, ve znění pozdějších předpisů.
- ⁸⁷⁾ § 105 a 106 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.
- ⁸⁸⁾ § 109 a 110 zákona o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů.
- ⁸⁹⁾ § 116 zákona o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů.
- ⁹⁰⁾ Zákon č. 96/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání a k výkonu činností souvisejících s poskytováním zdravotní péče a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o nelékařských zdravotnických povoláních), ve znění pozdějších předpisů.
Zákon č. 95/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání odborné způsobilosti a specializované způsobilosti k výkonu zdravotnického povolání lékaře, zubního lékaře a farmaceuta, ve znění pozdějších předpisů.
- ⁹¹⁾ Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.
- ⁹²⁾ § 116a zákona o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů.
- ⁹³⁾ § 115 odst. 1 písm. e) a § 116a zákona o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů.
- ⁹⁴⁾ Zákon č. 198/2002 Sb., o dobrovolnické službě a o změně některých zákonů (zákon o dobrovolnické službě), ve znění pozdějších předpisů.
- ⁹⁵⁾ § 68 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů.
- ⁹⁶⁾ Zákon č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.
- ⁹⁷⁾ Zákon č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů.
Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů).
- ⁹⁸⁾ Zákon č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění pozdějších předpisů.